

SELVITYS SÄHKÖISTEN PALVE- LUIDEN MYYNTITULON VERO- TUKSESTA

Case: Denary Games

Saila Koiranen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2015
Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinto

KOIRANEN, SAILA:

Selvitys sähköisten palveluiden myyntitulon verotuksesta
Case: Denary Games

Opinnäytetyö 84 sivua, joista liitteitä 19 sivua
Toukokuu 2015

Sähköisillä palveluilla tarkoitetaan palveluita, jotka suoritetaan automatisoidusti Internetin tai muun sähköisen verkon välityksellä. Älypuhelin ja muiden mobiililaitteiden yleistymisen myötä tällaisten palveluiden kulutus on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Vastaavasti myös markkinoille tulo on helpottunut ja käytännössä kuka tahansa ohjelmointia hallitseva voi nykypäivänä luoda sähköisten palveluiden kategoriaan kuuluvan tuotteen ja asettaa sen verkon kauppapaikkaan kuluttajien saataville.

Tässä työssä selvitettiin sähköisten palveluiden myyntiin liittyvää tulonmuodostusta ja verotusta. Näkökulmaksi otettiin erityisesti yksittäisen harrastepohjalta sähköisillä palveluilla tuloja saavan toimijan kannalta keskeisimmät asiat. Suomen verolainsäädännössä harrastemaista tulonhankintaa ei ole huomioitu erikseen, joten käytännössä tulonsaajan vaihtoehtona on joko yrityksen perustaminen tai saatujen tulojen ilmoittaminen henkilökohtaisena ansiotulona. Tehty valinta vaikuttaa tulojen verotuskäsittelyyn ja toimintaan liittyviin velvoitteisiin. Kaupankäynnin kansainvälisen luonteen myötä huomioitavaksi tulevat myös mahdolliset ulkomaiset verovelvoitteet, joita voi syntyä esimerkiksi tuloverojen ja arvonnäköveron myötä.

Työn innoittajana ja toimeksiantajana on toiminut harrastepohjainen pelijulkaisija Denary Games. Denary Gamesin toimintaan liittyvien tietojen pohjalta työssä on tehty esimerkkilaskelmia siitä, kuinka sähköisten palveluiden myynnillä saatujen tulojen verotus muuttuu, kun toimintaa harjoitetaan yksityishenkilönä tai eri yritysmuodoissa. Näiden laskelmien pohjalta voidaan todeta, että vähäisten tulojen kohdalla toiminnan muodolla ei ole niiden verotuksen kannalta juurikaan merkitystä. Tulojen kasvaessa verotuksellisesti edullisimmaksi yritysmuodoksi näyttää muodostuvan osakeyhtiö.

Parasta toiminnan muotoa valittaessa on verotusvaikutusten lisäksi kuitenkin aiheellista huomioida myös muut toimintaan liittyvät tekijät. Näitä ovat esimerkiksi valinnasta aiheutuvien velvoitteiden määrä sekä se, kuinka paljon toimintaan ollaan valmiita panostamaan. Yksiselitteistä vastausta harrastuspohjaisen toiminnan kannalta parhaasta toimintamuodosta ei siis voida antaa ja tilanne on syytä ratkaista aina tapauskohtaisesti pohtimalla.

Asiasanat: sähköiset palvelut, tulonmuodostus, verotus, verosuunnittelu

ABSTRACT

Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration
Financial Administration

KOIRANEN, SAILA:

Taxation of Income Received from Selling Electronic Services Online
Case Study: Denary Games

Bachelor's thesis 65 pages, appendices 19 pages
May 2015

Electronic services (e-services) can be described as services whose delivery is mostly automated and mediated by information technology. Over the last decade or so, the increasing number of smart phones and other mobile devices has generated a growing market for these kinds of services. Popular digital distribution platforms such as Apple App Store and Google Play have made entering the e-service market possible for ordinary people and today practically anyone with some programming skills can start developing electronic services and selling them to consumers.

The purpose of this thesis is to work as a financial guide for a small independent software developer who designs games or other applications as a hobby, and wants to start selling them online. In Finland, this kind of activity can be carried out either as a private individual or by setting up a small business.

The idea for the thesis originated from a game development project called Denary Games. Denary Games is a small hobby-based venture that designs and sells video games online. The main questions to be answered were how this type of activity is taxed in Finland, and if setting up a business is necessary or not. Topics covered in the thesis include the income tax system in Finland, types of businesses in Finland, requirements for becoming an entrepreneur, taxation of international income and how the trade in electronic services relates to all this.

The main method used in the study was to make some example calculations that demonstrate how the taxation of private income differs from the taxation of business income. The calculations show that when the amount of extra income from online trade is low, the total tax rate is relatively similar in each scenario. Only when the amount of extra income increases to more than a thousand euros per month, starting up a business becomes the more sensible option.

However, the amount of potential tax gain shouldn't be the only thing considered while thinking about starting up a business. Other things to consider include the amount of responsibilities related to running a business and the amount of time and energy one is willing to invest in the activity. For these reasons, giving definitive answers about best alternatives for all is not possible, and each case should always be assessed individually.

Key words: electronic services, income formation, taxation, tax planning

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	7
2	TULOJEN VEROTUKSEN PERUSTEET.....	11
2.1	Yksityishenkilön tulomuodot.....	12
2.1.1	Pääomatulot.....	12
2.1.2	Ansiotulot.....	14
2.2	Yritystulot	15
2.3	Verotusmenettely	16
2.4	Verosuunnittelu.....	17
3	YRITYSTOIMINTA SUOMESSA	20
3.1	Yritysmuodot ja tulojen verotus	22
3.1.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi	22
3.1.2	Avoin yhtiö	24
3.1.3	Kommandiittiyhtiö	25
3.1.4	Osakeyhtiö	26
3.1.5	Osuuskunta.....	28
3.2	Yrityksen vastuut ja velvoitteet	29
3.2.1	Ilmoitukset ja luvat.....	29
3.2.2	Yrittäjän eläkevakuutus YEL.....	30
3.2.3	Työnantajavelvoitteet	31
3.2.4	Muut vakuutukset.....	31
3.2.5	Kirjanpito	32
3.3	Sivutoiminen yrittäjäyys	32
4	ULKOMAANTULOJEN JA VEROTUKSEN ERITYISKYSYMYKSET	34
4.1	Kansainvälinen henkilöverotus	36
4.2	Kansainvälinen yritysverotus.....	36
4.3	Arvonlisäverotus kansainvälisessä ympäristössä.....	37
4.4	Sähköiset palvelut	39
5	SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN MYYNTITULOJEN KÄSITTELY CASE-TAPAUKSESSA.....	43
5.1	Myyntitulot henkilökohtaisena tulona	44
5.2	Myyntitulot yritystulona	47
5.2.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	50
5.2.2	Osakeyhtiö	53
5.2.3	Avoin yhtiö	54
5.3	Muuta huomioitavaa	55
6	YHTEENVETO	58

LÄHTEET	60
LIITTEET	66
Liite 1. Laskelma pelimyyntitulojen verotuksesta henkilökohtaisena tulona	66
Liite 2. Laskelma pelimyyntitulojen verotuksesta yksityisenä elinkeinonharjoittajana.....	70
Liite 3. Laskelma pelimyyntitulojen verotuksesta yksityisenä osakeyhtiönä	75
Liite 4. Laskelma pelimyyntitulojen verotuksesta yksityisenä osakeyhtiönä, kun osinkoa jaetaan vain 8 % yhtiön osakkeiden matemaattisesta arvosta	80

LYHENTEET JA TERMIT

AVL	arvonlisäverolaki
ElinkeinoL	laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta / elinkeinolaki
EPL	ennakkoperintälaki
EU	Euroopan Unioni
EVL	laki elinkeinotulon verottamisesta / elinkeinoverolaki
KPL	kirjanpitolaki
MVL	maatilatalouden tuloverolaki
OKL	osuuskuntalaki
PeL	Suomen perustuslaki
sales tax	myyntivero Yhdysvalloissa
TEL	työntekijän eläkelaki
TVL	tuloverolaki
TyEL	työntekijän eläkelaki
TyEL-vakuutus	työntekijän eläkevakuutus
VML	laki verotusmenettelystä
YEL	yrittäjän eläkelaki
YEL-vakuutus	yrittäjän eläkevakuutus

1 JOHDANTO

Internet on viimeisten vuosikymmenien aikana mullistanut kaupankäynnin käytäntöjä ja tehnyt myös kansainvälisestä kaupankäynnistä aikaisempaa helpompaa. Tilastokeskuksen mukaan jo yli 70 % suomalaisista 16–74-vuotiaista on joskus ostanut tai tilannut jotain verkon kautta (Tilastokeskus 2013). Suuri osa tästä kaupankäynnistä on vielä perinteistä fyysisten tavaroiden välitykseen perustuvaa kauppaa, mutta rinnalle ovat viimeisen vuosikymmenen aikana ilmaantuneet enenevässä määrin myös erilaiset sähköiset tuotteet/palvelut. Menestyksekkäimmistä esimerkeistä Netflix ja Spotify tarjoavat asiakkailleen elokuvia ja musiikkia, Google Playsta ja Applen App Storesta puolestaan voi hankkia matkapuhelimeensa muun muassa pelejä ja muita pieniä ohjelmia. Sähköiset tuotteet/palvelut eroavat fyysisten tuotteiden kaupasta siinä, että konkreettista omistajaa vaihtavaa esinettä ei ole vaan tuote on luonteeltaan täysin digitaalinen.

Internetin välityksellä tapahtuva kaupankäynti on mullistunut myös siinä mielessä, että verkkoa ja sen tarjontaa käytetään yhä moninaisemmilla laitteilla ja erilaisimmissa ympäristöissä. Mahdollisuus verkon tarjonnan hyödyntämiseen löytyy nykyään perinteisen tietokoneen lisäksi myös esimerkiksi puhelimista, televisioista ja erilaisista tablet-laitteista. Etenkin erilaisten jatkuvasti mukana kulkevien laitteiden määrä on viime vuosina lisääntynyt merkittävästi ja vuoden 2014 alussa jo lähes kolmasosa verkkosivujen liikenteestä oli peräisin erilaisista mobiililaitteista (Statista.com 2014). Mobiililaitteiden myötä kuluttajien mahdollisuus sähköisten palveluiden hyödyntämiseen on lisääntynyt, kun palveluita voi kuluttaa lähes missä vain ja milloin vain, eikä kulutus ole enää kahlehdittu tiettyyn paikkaan, jossa verkkoyhteydellä varustettu tietokone sijaitsee.

Laitteiden määrän ja asiakaskunnan kasvun myötä on lisääntynyt myös sähköisten palveluiden tarjonta, ja erityisen merkittävää tarjonnan kasvu on ollut juuri mobiililaitteille kehitettyjen sovellusten ja pelien kohdalla (Pearson 2014). Kasvanut markkinapotentiaali selittää kasvusta kuitenkin vain osan, sillä toinen merkittävä tekijä tarjonnan rajussa kasvussa on epäilemättä markkinoille tulon helpottuminen. Siinä missä ennen ohjelmistotuotteen luominen vaati vuosien työn ja paljon pääomaa, nykyään käytännössä kuka tahansa ohjelmointia osaava voi halutessaan luoda esimerkiksi pelin tai muun pienen sovelluksen ja alkaa myydä sitä verkossa. (Soares 2014, 68.) Fyysistä tuotetta ei tarvita, joten jakelu on nopeaa ja edullista toteuttaa. Ajoittain uutisotsikoihin myös nousee tuh-

kimotarinoita yllättäen satoja miljoonia latauksia saavuttaneista menestystuotteista ja miljoonatuloista (Saarinen 2014). Tämänkaltaiset tapaukset ovat omiaan herättämään mielikuvia helposta rahasta, joka on saavutettavissa pienellä muutaman kuukauden työpanostuksella.

Käytännössä tilanne on kuitenkin paljon raadollisempi. Koska markkinoille tulo on niin helppoa, myös yrittäjiä riittää. Etenkin mobiilisovellusmarkkinoilla tarjonnan kasvu on saanut aikaan sen, että kilpailevista tuotteista erottautuminen ja näkyvyyden saaminen voi olla todella vaikeaa, lähes mahdotonta. Esimerkiksi edellä mainitussa Applen App Storessa julkaistaan joka päivä yli tuhat uutta peliä (Soares 2014, 68). Google Play -kaupassa tarjolla olevia sovelluksia oli helmikuussa 2015 noin 1,4 miljoonaa (Statista.com 2015). Tämä tarkoittaa, että ilman markkinointia tai muuta näkyvyyttä käytännössä kukaan ei koskaan tule tietoiseksi yksittäisen tuotteen olemassaolosta ja tällöin myös sovelluksen aikaansaamat tuotot jäävät pieniksi.

Markkinoiden saturoituminen koettelee uusien yrittäjien ohella myös alan suuria toimijoita. Esimerkiksi hittipeli Angry Birdsin luonut peliyhtiö Rovio ilmoitti vuoden 2014 lopussa irtisanovansa yli 100 työntekijää (Hämäläinen 2014). Aamulehden haastattelussa yhtiön talousjohtaja Herkko Soininen totesi, että pelibisneksessä ei koskaan voi tietää mikä peli kuluttajia koukuttaa ja tästä syystä markkinoille on saatava jatkuvasti uutta tarjontaa, josta seuraavan hittituotteen toivotaan löytyvän (Happonen 2014, A16). Suosikkipelien ja -sovellusten syntymisessä on siis jossakin määrin kyse myös sattumasta, eikä edes suuren yhtiön maine ja valtava markkinointipanostuskaan välttämättä takaa jatkuvaa ja pitkäkestoista menestystä.

Markkinoiden jakautuminen hitteihin ja häviäjiin sekä hittituotteidenkin menestyksen rajallinen kesto tekee sovellus- ja pelialasta tulojen kannalta hyvin epävakaa. Toisaalta ei ole takeita, tuottaako julkaistu sovellus ollenkaan. Yhden hittituotteen luominen taas tarkoittaa, että yhtenä vuonna tuotto voi olla valtava ja seuraavana hiipua täysin. Tämä asettaa haasteita sovelluskehittäjien taloussuunnittelulle, jos esimerkiksi verotuksessa ei ole mahdollisuutta saada riittävästi tasoitusta tulojen heittelylle. Myös sovelluskaupan kansainvälinen luonne tarjoaa omat haasteensa, sillä sen myötä ei aina ole aivan yksiselitteistä, mille valtiolle mitään veroja kuuluisi maksaa ja kuinka paljon.

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan lähemmin verkon sovelluskauppaan ja sovellusmyynnin verotukseen liittyviä tekijöitä. Näkökulma on erityisesti pienen, pääasiassa harrastepohjalta toimintaa harjoittavan tekijän kannalta keskeisimmissä asioissa. Oman tuotteen saattaminen maailmanlaajuisen ostavan yleisön saataville on mahdollista käytännössä kenelle tahansa ja tässä työssä selvitetään, mitä käytännön tekijöitä tällaiseen pienimuotoiseen digitaalisten tuotteiden myynnin harjoittamiseen liittyy.

Työn aiheen toimeksiantajana toimii harrastepohjainen pelijulkaisija Denary Games. Denary Games on toimintanimi, jonka alla yksityinen alan harrastaja voi julkaista toteuttamiaan pelejä. Denary Games syntyi syksyllä 2014, kun tuolloin ensimmäinen työn alla ollut peli valmistui ja laitettiin kokeilumielessä myyntiin. Ensimmäisen pelin julkaisun myötä toimeksiantajan mielessä on herännyt kysymys siitä, millaisia velvollisuuksia tällainen omaehtoinen lisätulojen hankkiminen aiheuttaa ja millaisia vaikutuksia näillä tuloilla on esimerkiksi verotukseen. Toinen pohdintaa aiheuttava kysymys on se, missä vaiheessa toimintaa erillisen yrityksen perustaminen on kannattavaa ja millaisia vaikutuksia ja velvollisuuksia yritystoiminnan aloitukseen liittyy.

Tässä selvityksessä lähdetään hakemaan vastauksia näihin edellä esitettyihin kysymyksiin. Ensisijaisena tavoitteena on vastata kysymyksiin siitä näkökulmasta, joka koskee juuri toimeksiantajan tilannetta, mutta yleisellä tasolla työ tarjoaa tietoa myös muille vastaavassa tilanteessa oleville. Etenkään henkilöillä, jotka ovat aina työskennelleet vain palkkatulona saavina työntekijöinä, ei välttämättä ole aiemmin ollut tarvetta selvittää omaehtoisten lisätulojen hankintaan ja pienimuotoiseen yritystoimintaan liittyviä seikkoja. Tulevaisuuden epävarmoilla työmarkkinoilla tällaisen tiedon hankkiminen voi kuitenkin tulla tarpeelliseksi yhä useammalle. Tätä taustaa vasten työssä käydään sähköisten palveluiden kaupan lisäksi läpi tulonhankkimisen, yritystoiminnan ja verotuksen keskeisimpiä tekijöitä.

Työ jakaantuu yhteensä kuuteen lukuun. Luvut kaksi–neljä toimivat pohjustuksena varsinaiselle case-tapausta koskevalle pohdinnalle. Luku kaksi käsittelee tulonhankinnan ja tulojen verotuksen perusteita Suomessa ja luvussa kolme käydään pääpiirteissään läpi yritystoiminnan harjoittamiseen liittyvät käytännöt ja velvoitteet. Tämän jälkeen luvussa neljä selvitetään, miten tulojen syntyminen ulkomailla vaikuttaa niiden käsittelyyn ja verotukseen sekä luodaan katsaus sähköisten palveluiden myyntiin liittyviin erityiskysymyksiin. Varsinainen case-tapauksen käsittely löytyy luvusta viisi, jossa esimerkkilu-

kuja apuna käyttäen tarkastellaan mahdollisia vaihtoehtoja pelimyyntitulojen kanavoimiselle ja vertaillaan näiden vaihtoehtojen verotuksellisia vaikutuksia. Näiden selvitysten ja pohdintojen pohjalta tehdään toimeksiantajalle yhteenveto ja ehdotus jatkotoimenpiteistä luvussa kuusi.

2 TULOJEN VEROTUKSEN PERUSTEET

Yhteiskunnan toiminta on rakentunut kansalaisilta eri muodoissa kerättävien verojen varaan. Kolme verotusjärjestelmän keskeistä kysymystä ovat se kuka maksaa (verosubjekti), mistä maksaa (vero-objekti) ja kuinka paljon maksaa (veropohja ja veroasteikko). Suomessa yleisimpiä verosubjekteja ovat yksityishenkilöt ja yritykset sekä muut yhteisöt. Verotuksen kohteita eli vero-objekteja ovat puolestaan esimerkiksi tulot, perinnöt ja kiinteistöt. (Myrsky & Rabinä 2010, 9–10.) Tässä työssä keskitytään ensisijaisesti tuloja ja tulojen verotusta käsitteleviin kysymyksiin. Niinpä on aiheellista lähteä liikkeelle tulon käsitteen tarkemmasta tarkastelusta. Keskeiseksi nousee silloin kysymys: mikä on tuloa?

Suomen lainsäädännöstä ei löydy varsinaista tulon määritelmää (Myrsky & Rabinä 2010, 23). Tuloverolaista löytyy joukko tuloa käsitteleviä säännöksiä (TVL 10 §), mutta nämä eivät kuitenkaan ole tyhjentäviä. Tuloverolain 10 §:n mukaan Suomesta saatua tuloa ovat esimerkiksi erilaiset palkat ja palkkiot, eläkkeet, korkotulot, osingot ja luovutusvoitot. Veronalaista tuloa ovat tuloverolain (TVL 29 §) mukaan ne verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot, joita ei erikseen ole määritelty veropaiksi. Veronalaisista tuloista verovelvollisella on oikeus vähentää niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot (ns. luonnolliset vähennykset) (TVL 29 §).

Suomesta saatavat tulot jakaantuvat kolmeen vaihtoehtoiseen tulolähteeseen. Nämä ovat henkilökohtainen tulolähde, maatalouden tulolähde ja elinkeinotoiminnan tulolähde. Eri tulolähteistä saaduille tuloille on olemassa omat lakinsa. Liike-/ammattitoiminnan harjoittamisesta saatu tulo on elinkeinotuloa, jonka laskemisessa noudatetaan elinkeinoverolain (Laki elinkeinotulon verottamisesta, EVL) säännöksiä. Maatalouden harjoittamisesta saatu tulo on maataloustuloa, johon liittyvät säännökset löytyvät maatilatalouden tuloverolaista (MVL). Kaikki muu tulo, jota ei voida lukea näihin kahteen luokkaan, on henkilökohtaista tuloa, jonka laskemisessa noudatetaan tuloverolakia (TVL). Tyypillisiä henkilökohtaisen tulolajin tuloja ovat esimerkiksi palkat ja eläkkeet. (Myrsky & Rabinä 2010, 53–54.)

Tulolähdejaon keskeisenä tarkoituksena on eri verolakien alaisen toiminnan erottaminen. Eri tulolähteiden tuottama tulo lasketaan eri säännöksiä noudattaen ja osittain eri

tavoin. Esimerkiksi henkilökohtaisen tulolähteen tuloille ei lasketa yhtä ”lopullista” tulosta kuten elinkeinotulolähteen ja maatalouden tulolähteen tuloille. Myös eri verolakien säännökset tulojen ja menojen vähennyskelpoisuudesta poikkeavat toisistaan. (Myrsky & Rabinä 2010, 55.)

Tässä työssä selvitetään sähköisten palveluiden myyntitulojen verotusta ja yrityksen perustamisen kannattavuuteen liittyviä tekijöitä. Yrityksen perustamisen kannattavuutta tarkasteltaessa keskeistä on selvittää, miten henkilökohtaisen tulolähteen ja elinkeinotoiminnan tulolähteen säännökset ja verotus eroavat toisistaan. Tässä luvussa käsitellään tulonhankinnan perusteita ja verotusta erityisesti yksityishenkilön tulojen muodostumisen näkökulmasta. Yritystuloja käsittelevä osuus löytyy luvusta kolme. Koska työn toimeksiantajan tapauksessa kyse ei ole maatalouden tulolähteen alaiseksi luettavasta toiminnasta, maatilatalouden tuloverolakia ei työssä käsitellä.

2.1 Yksityishenkilön tulomuodot

Yksityisen (luonnollisen) henkilön tulonhankkimista säädellään tuloverolailla (Myrsky & Rabinä 2010, 53). Tuloverolain mukaan yksityisen henkilön tulot jakaantuvat kahteen tulolajiin: pääomatuloihin ja ansiotuloihin (TVL 29 §). Pääomatuloksi luokiteltavia tuloja ovat muun muassa korkotulo, pörssiyhtiöstä saatu osinkotulo, vuokratulo ja kiinteän tai irtaimen omaisuuden luovutuksesta saatu luovutusvoitto (TVL 32 §). Tämän lisäksi pääomatuloksi lasketaan tuloverolain 32 §:n mukaan myös kaikki muu sellainen tulo, jonka katsotaan karttuneen varallisuuden myötä.

Kaikki muu tulo, joka ei ole pääomatuloa, luetaan ansiotuloksi (TVL 61 §). Tyypillisiksi ansiotuloiksi on tuloverolain 61 §:ssä mainittu esimerkiksi työsuhteen perusteella saatu palkka ja muut palkkaan rinnastettavat tulot sekä eläkkeet ja muut vastaavat edut ja etuudet. Lisäksi ansiotuloa ovat elinkeinoverolain säännösten mukaan laskettujen yritystulojen ja yksityisten osakeyhtiöiden osinkojen ansiotulo-osuudet (TVL 62 §).

2.1.1 Pääomatulot

Pääomatulot ovat toinen luonnollisen henkilön mahdollisista tulolajeista. Yksinkertaistettuna voidaan sanoa, että pääomatuloissa kyse on varallisuuden kautta kertyneistä tu-

loista. Pääomatuloja ja niiden verotusta koskevat säädökset löytyvät tuloverolain (TVL) 32–60 §:istä. Lain mukaan pääomatuloiksi luetaan:

TVL 32 §: Veronalaista pääomatuloa on, siten kuin siitä jäljempänä tarkemmin säädetään, omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu sellainen tulo, jota varallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen. Pääomatuloa on muun ohessa korkotulo, osinkotulo siten kuin 33 a–33 d §:ssä säädetään, vuokratulo, voitto-osuus, henkivakuutuksen tuotto, metsätalouden pääomatulo, maa-aineksista saadut tulot ja luovutusvoitto. Pääomatuloa on myös jaettavan yritystulon, yhtymän osakkaan tulosuuden sekä porotalouden tulon pääomatulo-osuus.

Osa pääomatuloista on laissa määritelty verovapaaksi. Verovapaata pääomatuloa ovat muun muassa eräät luovutusvoitot (esim. pienimuotoinen koti-irtaimiston myynti ja vähintään kaksi vuotta omassa tai perheen asumiskäytössä olleen asunnon myyntivoitto) sekä tietyt laskennalliset osuudet julkisesti noteeratuista ja yksityisistä osakeyhtiöistä saaduista osingoista (TVL 33a-b §). Koska näistä tuloista ei tarvitse maksaa veroa, ei niitä luonnollisesti huomioida myöskään verotettavan pääomatulon määrää laskettaessa.

Pääomatulojen verotuksessa kaikki verovelvollisen verovuoden aikana saamat (verotettavat) pääomatulot lasketaan yhteen. Saadusta summasta vähennetään ns. ”luonnolliset vähennykset” eli tulonhankkimiskulut. (Verohallinto 2012a.) Tulonhankkimiskulut ovat menoja, jotka ovat aiheutuneet tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi arvopapereiden säilytys- ja hoitopalkkiot, tallelokerovuokrat ja sijoitustoiminnan aikaansaamat puhelin- ja atk-kulut. (Lindholm 2015.) Rajanveto sen suhteen, mikä on hyväksyttävää tulonhankkimiskulua ja mikä vähennyskelpvotonta elanto-menoa ei aina ole selvää. Käytännössä yksittäistapauksessa tilanteesta annettu selvitys ja sen uskottavuus ovat ratkaisevassa asemassa arviointia tehtäessä. (Myrsky & Rabinä 2010, 61–62.)

Luonnollisten vähennysten tekemisen jälkeen jäljelle jää ns. puhdas pääomatulo, josta maksetaan valtiolle voimassaolevan veroprosentin mukainen vero (Myrsky & Ossa 2008, 94). Pääomatulojen verotus on lievästi progressiivista. Tämä tarkoittaa sitä, että suuremmista tuloista kannetaan suhteellisesti enemmän veroa kuin pienistä. Eduskunta päättää kulloinkin voimassa olevista pääomatuloja koskevista tulorajoista ja verokannoista. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 749.) Vuonna 2015 pääomatulojen yleinen verokanta on 30 % ja yli 30 000 euron pääomatuloista maksettava korotettu verokanta 33 % (Vuodenvaihteen veromuutoksia 2015).

Vaikka suuria pääomatuloja verotetaan ankarammin kuin pieniä, on pääomatulojen verotukseen liittyvä progressio kuitenkin melko vähäistä verrattuna ansiotulojen verotuksen progressiivisuuteen. Tämä saa aikaan sen, että tietyissä tilanteissa (ja etenkin suurempien ansiotulojen kohdalla) pääomatulot voivat olla veronmaksajalle verotuksellisesti merkittävästi edullisempia kuin ansiotulot. Vastaavasti vaikutus voi olla myös päinvastainen ja pienituloisen henkilö joutua maksamaan pääomatulona verotettavasta tulosta enemmän veroa kuin saman summan tienaamisesta palkkatulona. (Myrsky & Ossa 2008, 78.) Tulolajien erilaista verokohtelua käsitellään tarkemmin kohdassa 2.4. Verosuunnittelu.

2.1.2 Ansiotulot

Ansiotulon määritelmä löytyy tuloverolain 61 pykälästä. Määritelmän mukaan ansiotuloa on kaikki sellainen tulo, joka ei ole pääomatuloa:

TVL 61 §: Ansiotuloa on muu tulo kuin 2 luvussa tarkoitettu pääomatulo.

Veronalaista ansiotuloa on muun ohessa työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastettava tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus.

Ansiotuloista maksetaan veroa valtiolle, kunnalle ja evankelisluterilaiseen tai ortodoksisen kirkkoon kuuluvien osalta myös seurakunnalle (TVL 1 §). Lisäksi tuloista peritään yleisradiotoiminnan rahoittamiseksi kerättävä Yle-vero (Laki yleisradioverosta 2 §). Valtiolle maksettava vero on progressiivista ja sitä maksetaan vuosittain vahvistettavan tuloveroasteikon mukaan. Veroasteikon mukaan pienistä tuloista maksetaan suhteellisesti vähemmän veroa kuin suurista. Kunnallisveroa maksetaan kunkin kunnan itse päättämän ja vahvistaman veroprosentin mukaan. Vuonna 2014 keskimääräinen kunnallisveroprosentti oli 19,74. Seurakuntien jäsenet maksavat kirkollisveroa seurakunnan määrittämän veroprosentin mukaisesti. Vuonna 2014 kirkollisveron määrä vaihteli 1-2 prosentin välillä. Verojen lisäksi ansiotulon perusteella maksettavaksi tulevat tietyt pakolliset vakuutusmaksut (sairausvakuutus, työttömyysvakuutus) sekä työntekijän eläkemaksut. (Valtiovarainministeriö 2015.)

Vastaavasti kuin pääomatulojen kohdalla, myös osa ansiotuloista on laissa määritelty verovapaiksi. Verovapaata ansiotuloa ovat esimerkiksi erilaiset stipendit, apurahat ja

palkinnot (TVL 82–85 §), osa sosiaalietuksista kuten lapsilisät ja elatustukilain mukainen elatuslisä (TVL 92 §) sekä luonnosta kerättyjen tuotteiden ja äidinmaidon myymisestä saatu tulo, mikäli tuloa ei pidetä palkkana (TVL 89 §). Myös osa vakuutus- ja vahingonkorvauksista on verovapaata (TVL 80 §).

Pääomatulojen tapaan myös ansiotulojen verotuksessa kaikki verovelvollisen vuoden aikana hankkimat tulot lasketaan verotusta toimitettaessa yhteen. Tästä yhteenlasketusta summasta on mahdollista tehdä erilaisia niin sanottuja luonnollisia vähennyksiä, jotka pienentävät verotettavan tulon loppusummaa. Luonnollisina vähennyksinä ansiotuloverotuksessa saa vähentää muun muassa tulonhankkimisesta, työasunnosta ja asunnon ja työpaikan välisestä kulkemisesta aiheutuneita kuluja. Luonnollisten vähennysten tekemisen jälkeen jäljelle jää ns. puhdas ansiotulo. Puhtaan ansiotulon laskemisen jälkeen siitä tehdään vielä valtion- ja kunnallisverotuksessa erilaisia vähennyksiä, jotka eroavat jossakin määrin toisistaan. Näiden vähennysten laskemisen jälkeen saadaan selville lopullinen, verotettava tulo. (Verohallinto 2015.)

2.2 Yritystulot

Henkilökohtaisten tulojen kuten palkkatulojen lisäksi luonnollinen henkilö voi saada tuloja myös yritystoiminnasta. Liike- ja ammattimielessä harjoitetusta toiminnasta käytetään lainsäädännössä termiä elinkeinotoiminta (EVL 1 §). Elinkeinotoiminta muodostaa oman, henkilökohtaisista tulolähteistä erillisen, tulolähteen ja tulojen verotusta säätelee erillinen elinkeinoverolaki (Myrsky & Rabinä 2010, 53).

Luonnollinen henkilö voi saada elinkeinotoiminnan kautta hankittuja tuloja esimerkiksi osakeyhtiöiden jakamina osinkoina, avoimien ja kommandiittiyhtiöiden voitto-osuuksina tai yksityisen elinkeinonharjoittajan yritystulona. Nämäkin tulot ovat saajalleen aina joko ansiotuloa tai pääomatuloa. Tulojen verokäsittely ja jakautuminen pääomatuloon ja ansiotuloon on riippuvainen tulon muodosta eli siitä, onko kyse esimerkiksi osinkotulosta vai yksityisen elinkeinonharjoittajan yritystulosta. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 572–583.) Elinkeinotoiminnasta saatuja tuloja ja niiden verotusta käsitellään tarkemmin luvussa kolme.

2.3 Verotusmenettely

Maksettavaksi tulevien verojen määrä vahvistuu verovuoden päätyttyä, kun kaikkien verovelvollisen vuoden aikana saamien tulojen yhteismäärä on selvillä. Koska tällaisen suuren summan maksaminen yhdellä kertaa olisi kansalaisille rahankäytön suunnittelun kannalta hankalaa ja koska myös valtion rahan tarve on jatkuvaa, perustuu tuloverojen verotusmenettely erilaisten ennakkomaksujen maksamiseen. Tällöin veroja maksetaan arvioidun tulon perusteella ennakoidusti pitkin vuotta ja verovuoden päätyttyä kertyneiden ennakkomaksujen määrää verrataan lopullisessa verotuksessa maksettavaksi tulevaan määrään. Mikäli ennakoverojen määrä ei ole ollut riittävä, tulee veroja maksaa erotuksen verran lisää ja vastaavasti liikaa maksetut ennakot palautetaan takaisin verovelvolliselle. (Tomperi 2014, 12–15.)

Ennakkoerotusta säätelee ennakoperintälaki (EPL). Vaihtoehtoisia tapoja ennakkoerotuksen toteuttamiseen ovat ennakonpidätys ja ennakonkanto (EPL 2 §). Näiden keskeisin ero liittyy siihen, kuka ennakkoerotuksen toteutumisesta huolehtii. Ennakonpidätyksessä ennakkoerotuksesta huolehtii suorituksen maksaja (EPL 9 §), ennakonkannossa suorituksen saaja (EPL 23 §).

Ensisijainen tapa ennakkoerotuksen toimittamiselle on ennakonpidätys (EPL 2 §). Ennakonpidätysmenettelyssä veronalaisen suorituksen maksaja pidättää osan maksamastaan summasta veroja ja muita veronluonteisia maksuja varten (EPL 11 §). Esimerkiksi palkkatuloja saaneille on tuttua, että palkkaansa ei saa kokonaan itselleen, vaan työnantaja pidättää siitä osan ennakonpidätyksenä. Pidätyksen suuruus perustuu työntekijän verokorttiin merkittyyn pidätysprosenttiin (EPL 10 §) ja verokortin pidätysprosentit puolestaan perustuvat arvioon koko vuoden kokonaistuloista. Tavoitteena on, että ennakkoerotintana kerätyt maksut vastaisivat mahdollisimman hyvin lopullisessa verotuksessa maksettavaksi tulevaa verojen määrää (EPL 3 §).

Tyypillisiä ennakonpidätysmenettelyn alaisia tuloja ovat palkat ja työkorvaukset. Työkorvaukset ovat työstä tai palveluksesta maksettuja suorituksia, joita ei kuitenkaan pidetä varsinaisena palkkana. Muista kuin palkoista ja työkorvauksista tapahtuva ennakkoerotus toteutetaan ennakonkantona. Ennakonkannossa suorituksen maksaja ei toimita maksamastaan suorituksesta ennakonpidätystä vaan verovelvollinen itse huolehtii saamiensa suorituksiin liittyvien ennakkoerotojen maksamisesta. (Tomperi 2014, 13–14.)

Ennakonkanto on tyypillinen ennakoperinnän muoto esimerkiksi elinkeinotoiminnassa ja maataloudessa (EPL 23 §). Samoin kuin ennakonpidätyksessä, myös ennakonkannossa pyritään arvioimaan vuoden aikaisten tulojen kokonaismäärä ja sovittamaan ennakoveroina maksettu määrä mahdollisimman lähelle lopullisten verojen määrää. Verokortin sijasta maksu tapahtuu ns. ennakoverolipulla, jonka saavat kaikki verovelvolliset, jotka on merkitty ennakoperintärekisteriin. (Tomperi 2014, 14.) Ennakoperintärekisteri on rekisteri, johon voidaan hakemuksesta merkitä kaikki verovelvolliset, jotka harjoittavat (tai todennäköisesti ryhtyvät harjoittamaan) elinkeinotoimintaa, maataloutta tai muuta tulonhankkimistoimintaa, josta saatavia suorituksia ei pidetä palkkana. Ennakoperintärekisteriin kuulumisen vapauttaa suorituksen maksajan ennakonpidätyksen toimittamisvelvollisuudesta ja vastuu ennakoverojen maksusta siirtyy verovelvolliselle. (EPL 25 §.)

2.4 Verosuunnittelu

Verojen maksaminen on monenlaisia tunteita ja mielipiteitä herättävä asia. Toisaalta koko yhteiskuntamme toiminta ja hyvinvointi edellyttää riittävän suuruisen veromäärän keräämistä, toisaalta monikaan yksityinen ihminen ei erityisesti riemuitse verojen palkkapussia keventävästä vaikutuksesta. Verojärjestelmä mahdollistaa erilaisia keinoja, joilla maksettavan veron määrää voi pyrkiä muokkaamaan. Osa näistä keinoista on yleisesti hyväksyttyjä, osa määriteltä rikolliseksi ja osa sijoittuu johonkin näiden kahden ääripään väliin (Knuutinen 2012, 4).

Laillisin keinoin tehtävää maksettavaksi tulevien verojen minimointia kutsutaan verosuunnitteluksi (Knuutinen 2012, 4). Knuutisen (2012, 4) mukaan verosuunnittelu ei kuitenkaan ole pelkkää verojen minimointiin tähtäävää toimintaa, vaan sen voidaan katsoa laajemmin kuvaavan kaikkea sellaista toimintaa, jossa päätöksiä tehtäessä otetaan huomioon myös vaihtoehtojen verotukselliset tekijät. Näin verosuunnittelua on esimerkiksi se, että aloittava yrittäjä yritysmuotoa valitessaan ottaa huomioon myös eri yritysmuotojen verotusta koskevat seikat. Tällöinkin perimmäisenä tavoitteena voi toki olla verotuksen kannalta edullisimman vaihtoehdon löytäminen, mutta kyse voi olla myös esimerkiksi mahdollisimman helpon ja yksinkertaisen verotusvaihtoehdon löytämisestä.

Rajan veto sen välille, mikä on hyväksyttävää toimintaa ja mikä ei, ei aina ole helppoa. Knuutinen jakaa verojen torjuntaan tähtäävät keinot kolmeen luokkaan:

- 1) hyväksyttävä verojen minimointi ja verosuunnittelu
- 2) ei-hyväksytty mutta ei-kriminalisoitu veronkierto
- 3) kriminalisoitu, kielletty toiminta

Erityisesti kahden ensimmäisen luokan välinen rajanveto voi olla haastavaa, sillä kumpaakaan ei ole yksiselitteisesti määritelty kielletyksi. Molemmissa vaihtoehdoissa pyritään yleensä hyödyntämään lainsäädännössä ilmeneviä kielellisiä epätarkkuuksia tai verojärjestelmän rakenteellisia ongelmia. Knuutisen mukaan ero hyväksyttävän ja ei-hyväksyttävän toiminnan välillä syntyy siitä, mitä lain laatijan tulkitaan tarkoittaneen. Hyväksyttävä verosuunnittelu toimii lain laatijan tarkoituksen puitteissa, veronkierto pyrkii saamaan suurempaa hyötyä kuin lain laatija on tarkoittanut. (Knuutinen 2012, 4–5.)

Verosuunnittelu on myös kansan keskuudessa tunteita herättävä asia. Esimerkiksi kesälä 2014 kohua herätti uutisointi lääkäreiden harjoittamista yhtiöjärjestelyistä, joilla palkkatuloja oli muunnettu verovapaiksi tai kevyemmin verotetuiksi osinkotuloiksi (Yle Uutiset 2014). Osittain kansalaisten kielteisessä suhtautumisessa on nähtävissä se, että verovelvolliset voivat olla verosuunnittelun mahdollisuuksien suhteen hyvin eriarvoisessa asemassa keskenään. Esimerkiksi monen palkansaajan on vaikea toteuttaa lääkäreiden toiminnan kaltaisia yhtiöjärjestelyitä, joilla korkeasti verotettuja palkkatuloja saisi muutettua kevyemmin verotetuiksi pääomatuloiksi. Toisaalta myöskään kaikkia pääomatuloja ei ole mahdollista muuttaa ansiotuloiksi, vaikka se pienituloiselle voisikin olla verotuksen kannalta edullisempaa.

Laillisten ja yleisesti hyväksytyjen toimintatapojen puitteissa verotuksellisten tekijöiden huomiointi on kuitenkin järkevää ja voi auttaa ymmärtämään paremmin myös oman tulonhankkimistoiminnan kannattavuutta. Esimerkiksi sivutoimisen tulonhankinnan kohdalla ei aina ole yksiselitteistä, onko toimintaa järkevintä harjoittaa yksityishenkilönä vai sivutoimisena yrityksenä. Verotus ja verosuunnittelu ovat näiden kysymysten ratkaisussa yksi merkittävistä tekijöistä. Toisaalta on kuitenkin hyvä muistaa, että pelkien verotusvaikutusten varaan päätöksiään ei kannata rakentaa. Esimerkiksi yritystoimintaan liittyy enemmän vastuuta ja velvoitteita kuin yksityishenkilön tulonhankintaan ja tämän lisäksi myös verotuslainsäädäntö muuttuu jatkuvasti. Tänä vuonna verotuksellisesti edullisin ratkaisu ei siis välttämättä ole sitä enää viiden vuoden kuluttua ja tällöin

pelkän veroedun tavoittelun perässä tehty päätös voikin alkaa vaikuttaa vähemmän kannattavalta. Tästä syystä myös tässä työssä on rahallisten verotusvaikutusten lisäksi otettava huomioon myös muut eri tulonhankkimismuotoihin liittyvät tekijät.

3 YRITYSTOIMINTA SUOMESSA

Elinkeinovapaus on Suomessa perustuslakiin kirjattu oikeus. Elinkeinovapaus tarkoittaa, että lain ja hyvän tavan puitteissa jokaisella on vapaus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan ammatilla tai elinkeinolla (PeL 18 §). Jokaisella on siis oikeus valita, haluaako esimerkiksi itse perustaa yrityksen vai alkaa työskennellä palkkatyöläisenä jonkun toisen alaisuudessa.

Elinkeinovapauden myötä elinkeinotoiminnan aloittaminen ja yrityksen perustaminen on pääsääntöisesti varsin vapaata. Rahoituksen ja muiden käytännön asioiden puitteissa kenellä tahansa on siis mahdollisuus perustaa elinkeinotoimintaa harjoittava yritys. Joihenkin elinkeinojen osalta elinkeinon harjoittamisen vapautta on kuitenkin rajoitettu (ElinkeinoL 3 §). Kyse on elinkeinoista, joiden on esimerkiksi yleisen turvallisuuden tai laadun takaamiseksi katsottu edellyttävän jonkinlaista sääntelyä. Osa tällaisista säännellyistä elinkeinoista on ilmoituksenvaraisia, osa luvanvaraisia. (Suomen yrittäjät 2015a.)

Ilmoituksenvaraisen elinkeinotoiminnan aloittaminen edellyttää ilmoituksen/rekisteröinnin tekemistä laissa säädetyille viranomaiselle. Tällaisia erityisesti säänneltyjä elinkeinoja ovat muun muassa asuntojen ja kiinteistöjen välitys sekä eräät terveyden- ja sosiaalihuollon alaan kuuluvat palvelut. (Suomen yrittäjät 2014a.) Luvanvaraisia elinkeinoja ovat puolestaan muun muassa apteekkipalvelut, alkoholin valmistus ja myynti, sijoitus- ja vakuutuspalvelut sekä taksi. Jos elinkeinon harjoittaminen on säädetty luvanvaraiseksi, ei toimintaa saa aloittaa ennen kuin viranomainen on myöntänyt siihen luvan ja luvan saamisesta on tehty ilmoitus kaupparekisteriin. (Suomen yrittäjät 2014b.) Yritystoiminnan aloittamista suunnittelevan kannattaa tarkistaa toimialaansa koskevat ilmoitus- ja lupamenettelyt esimerkiksi Työ- ja elinkeinoministeriön Yritys-Suomi -palvelusta (Yritys-Suomi 2015a).

Lähtökohdat elinkeinotoiminnan aloittamiselle ja yrityksen perustamiselle voivat olla tapauksesta riippuen hyvin erilaiset. Osalla ihmisistä sisäinen palo yrittäjyyteen ja itseenäiseen päätöksentekoon on ensisijainen toimintaan motivoiva tekijä. Tällöin toimialan valitseminen ja liikeidean keksiminen ei välttämättä ole itsestäänselvyys ja vaatii pohdintaa ja työstämistä. Jollakin toisella taas saattaa olla takataskussa hyvä idea tuotteesta tai palvelusta, mutta pohdinta voi keskittyä enemmän siihen, löytyykö itseltä rahkeita

yrittäjyyteen ja yrittäjänä toimimiseen. Erilaiset lähtökohdat voivat vaikuttaa merkittävästi esimerkiksi siihen, millaisia tavoitteita yritystoiminnalle asetetaan ja kuinka paljon siihen ollaan valmiita panostamaan. Niinpä omien resurssien ja tavoitteiden määrittely on keskeisessä asemassa yritystoiminnan aloitusta suunniteltaessa.

Yritystoiminnan perusta on liikeidea. Liikeidea vastaa kysymyksiin mitä, kenelle ja miten. Liikeidea siis kertoo, mikä on yrityksen tuote/palvelu, kenelle tätä tuotetta/palvelua myydään eli ketä ovat asiakkaat ja miten ko. tuote/palvelu tuotetaan, myydään ja toimitetaan käytännössä. (Meretniemi & Ylönen 2009, 19.) Usein ajatellaan, että hyvän liikeidean on keksittävä jotakin täysin uutta ja mullistavaa, mutta Meretniemen ja Ylösen (2009, 19) mukaan omaperäisyys ei ole välttämättömyys. Heidän mukaansa riittää, että idea toimii ja menestyy markkinoilla. Tähän voi riittää pienikin tekijä, joka erottaa oman yrityksen tuotteen kilpailijoista.

Liikeideaa täsmentää liiketoimintasuunnitelma. Liiketoimintasuunnitelman laatiminen on prosessi, jonka tavoitteena on yrityksen toiminnan suunnittelu, ohjaus ja seuranta. Liiketoimintasuunnitelman sisältöä ovat esimerkiksi liikeidean, tuotteen ja kohderyhmän tarkempi määrittely sekä kartoitus markkinatilanteesta ja kilpailijoista. Tämän lisäksi suunnitelma sisältää yleensä laskelmia toiminnan kannattavuudesta ja mahdollisesta rahoitustarpeesta. (Meretniemi & Ylönen 2009, 24–25.)

Yritystoiminnan motiiveilla ja tavoitteilla on luonnollisesti vaikutusta siihen, kuinka paljon liiketoimintasuunnitelman hiomiseen kannattaa panostaa. Tavoitteelliselle yrittäjälle liiketoiminnan huolellinen ja jatkuva suunnittelu on huomattavasti tärkeämpää kuin vaikkapa pienimuotoiselle harrastajalle, jolle yrityksen pyörittäminen on lähinnä vain sivutoiminen lisätulonlähde. Täysin ilman suunnittelua ei harrastelijankaan kuitenkaan kannata toimintaan ryhtyä ja etenkin kannattavuuteen liittyvien laskelmien tekeminen on aiheellista aivan jokaiselle yrittäjälle. Siinä missä tavoitteellisen yrittäjän kannattavuuslaskennan tavoitteena voi olla vaikkapa jonkin tietyn tulostavoitteen saavuttaminen, voi sivutoimisen yrittäjän tapauksessa keskeisempää olla esimerkiksi sen hahmottaminen, kuinka paljon myyntituloja on vähintään oltava, jotta yritystoiminnasta aiheutuvat kulut saadaan katettua.

Mikäli liiketoimintasuunnitelmassa esitettyjen kysymysten pohtimisen jälkeen yrityksen perustaminen vaikuttaa edelleen kiinnostavalta ja taloudellisesti kannattavalta, on seu-

raava kysymys se, millaisia ovat yrityksen perustamiseen tarjolla olevat vaihtoehdot ja mikä niistä on omaan tilanteeseen ja tavoitteisiin sopivin.

3.1 Yritysmuodot ja tulojen verotus

Kuten edellä jo todettiin, ihmisten lähtökohdat ja tavoitteet yrittämiselle voivat olla hyvin erilaisia. Yrityksen perustajia voi olla yksi tai useampia, toiminta olla päätyö tai sivutoiminen harrastus, tavoitteena kasvu ja menestys tai vain itsensä ja perheensä elättäminen. Tästä syystä myös yrityksen perustamiseen on tarjolla erilaisia vaihtoehtoisia muotoja. Perustettavan yrityksen yritysmuotoa mietittäessä on hyvä ottaa huomioon ainakin seuraavat yritysmuodon valintaan vaikuttavat tekijät (Holopainen (toim.) 2014, 21–23):

- perustajien lukumäärä
- pääoman tarve
- yrittäjän vastuu
- toiminnan joustavuus
- yrityksen jatkuvuus ja laajenemismahdollisuudet
- voitonjako ja tappion kattaminen

Näiden tekijöiden lisäksi Villa, Ossa ja Saarnilehto (2007, 19) nostavat esiin vielä eri yritysmuotoja koskevan verotuksen. Verotustekijöiden vaikutus helposti korostuu päätöksenteossa, sillä se näkyy usein suoraan yritystoiminnasta käteen jäävässä rahamäärässä. Toisaalta olisi kuitenkin hyvä muistaa, että verotukseen liittyvät lait ja esimerkiksi veroprosentit muuttuvat usein vuosittain, joten tällä hetkellä verotuksen kannalta edullisin vaihtoehto ei välttämättä ole sitä enää muutaman vuoden kuluttua. Seuraavassa käydään läpi Suomessa käytössä olevien yritysmuotojen perusteita ja keskeisimpiä eroja.

3.1.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi

Toiminimi on yritysmuodoista yksinkertaisin, nopein ja edullisin perustettava (Meretniemi & Ylönen 2009, 42). Vuoden 2015 alussa toiminimen perustamisilmoituksen käsittely ja liittäminen kaupparekisteriin maksoi 110 euroa (Patentti- ja rekisterihallitus 2015). Toiminimi sopii yritysmuodoksi yrittäjälle, joka harjoittaa toimintaa itsenäisesti ja omaan työpanokseensa perustuen. Yksinkertaisuuden ja edullisuuden vuoksi toimi-

nimi on yleinen yritysmuoto myös silloin, kun yritystoimintaa harjoitetaan sivutoimisesti varsinaisen palkkatyön ohella (Meretniemi & Ylönen 2009, 42).

Toiminimiyrityksessä yrittäjällä on vapaus tehdä yritystä koskevat päätökset itsenäisesti. Tästä itsenäisyydestä seuraa myös vastuu. Vaikka toiminimiyrityksen varat pidetään näennäisesti erillään yrittäjän henkilökohtaisista varoista, on yrittäjä kuitenkin velvollinen vastaamaan yrityksen veloista ja sitoumuksista koko omalla henkilökohtaisella omaisuudellaan. Velkavastuusta johtuen toiminimiyrittäjän yrityksen varojen käyttö on melko vapaata. Rajoituksia esimerkiksi varojen nostamiselle (ns. yksityisötöt) ei ole eikä yrityksen pääomalle ole myöskään asetettu minkäänlaisia minimivaatimuksia. (Villa ym. 2007, 21–22.) Toisaalta yksityinen elinkeinonharjoittaja ei voi maksaa itselleen (tai puolisolleen) palkkaa eikä saada palkkatuloksi luokiteltavia luontoisetuja (Meretniemi & Ylönen 2009, 56). Tässä mielessä toiminimiyrityksen mahdollisuudet esimerkiksi verotuksen suunnitteluun ovat siten rajallisemmat kuin muissa yritysmuodoissa.

Toiminimiyritys ei myöskään ole itsenäinen verovelvollinen vaan yrityksen tulos verotetaan yrittäjän henkilökohtaisena tulona. Tämä tulo on osittain pääomatuloa ja osittain ansiotuloa. Osuuksien laskennassa käytetään perusteena yrityksen nettovarallisuutta. Nettovarallisuus saadaan, kun yrityksen veronalaisista varoista vähennetään yrityksen vähennyskelpoiset velat. Pääomatuloa on määrä, joka vastaa 20 % yrityksen nettovarallisuudelle lasketusta tuotosta. Loppuosa verotetaan ansiotulona. Verovelvollisen vaatimuksesta pääomatulon osuutta voidaan laskea niin, että pääomatuloa on vain 10 % yrityksen nettovarallisuudesta tai kaikki tulot verotetaan ansiotuloina. Pääomatulo-osuuden alentaminen voi olla kannattavaa esimerkiksi tilanteissa, joissa yrittäjän saamat ansiotulot ovat niin vähäiset, että progressiivinen ansiotulojen verotus ja verovähennykset tekevät ansiotuloista verovelvolliselle pääomatuloja edullisemman verotettavan. (Meretniemi & Ylönen 2009, 56.)

Toiminimiyrityksen yritystuloa voi jakaa puolison tai muiden perheenjäsenten kanssa, mikäli nämä ovat jollakin tavoin mukana yrityksen toiminnassa. Tulo voidaan jakaa esimerkiksi työpanosten suhteessa tai pääluvun mukaan tasan. Tällöin yritystulon pääoma- ja ansiotulo-osuudet jakaantuvat verotettavaksi useamman henkilön henkilökohtaisessa verotuksessa. Joissakin tilanteissa tällä voi olla verorasitusta keventävä vaikutus, joka syntyy esimerkiksi alhaisemmista veroprosenteista ja suuremmista verovähennyksistä. Jos puolison tai perheenjäsenen panos hyvin pieni, verottaja saattaa kuitenkin

katsoa, ettei yritystoimintaa harjoiteta yhdessä eikä oikeutta yritystulon jakamiseen myöskään muodostu. (Villa ym. 2007, 227.)

3.1.2 Avoin yhtiö

Avoin yhtiö on toinen Suomessa käytössä olevista kahdesta henkilöyhtiömuodosta. Avoimen yhtiön perustaminen vaatii vähintään kaksi perustajaa (eli yhtiömiestä). Yhtiö syntyy yhtiömiesten suullisella tai kirjallisella sopimuksella tai niin, että yhtiömiehet alkavat ilman erillistä sopimista harjoittaa yhtiötoimintaa yhdessä. Käytännössä kuitenkin perustamisilmoituksen tekeminen ja rekisteröinti kaupparekisteriin edellyttää kirjallisen sopimuksen tekemistä. (Holopainen (toim.) 2014, 38–39.) Vuonna 2015 avoimen yhtiön rekisteri-ilmoituksen käsittelymaksu on 240 euroa (Patentti- ja rekisterihallitus 2015).

Avoimen yhtiön yhtiömiehet saavat vapaasti päättää yrityksensä pääoman määrän. Välttämättä rahana maksettua pääomaa ei tarvita lainkaan vaan yhtiön pääoma voi perustua yhtiömiesten työpanokseen. Pääoman asettaminen ei ole pakollista, sillä vastaavasti kuin yksityisen elinkeinonharjoittajan tapauksessa, myös avoimen yhtiön yhtiömiehet vastaavat yhtiön velvoitteista koko henkilökohtaisella omaisuudellaan. Tietyissä mielessä vastuu on vielä ankarampaa, sillä se koskee kaikkia yhtiön velvoitteita – myös sellaisia, jotka joku toinen yhtiömiestä on tehnyt. Yhtiömiesten oikeus tehdä itsenäisesti yhtiötä (ja muita yhtiömiehiä) velvoittavia sopimuksia ja muita oikeustoimia edellyttääkin avoimen yhtiön jäseniltä erityisen suurta keskinäistä luottamusta. (Villa ym. 2007, 41–44.)

Vastaavasti kuin toiminimessä, myös avoimen yhtiön laskennallinen tulos katsotaan yhtiömiesten henkilökohtaiseksi tuloksi ja se jaetaan verotettavaksi yhtiömiesten henkilökohtaisessa verotuksessa. Jako tehdään niiden osuuksien mukaan, jotka yhtiömiehillä on yrityksen tuloon. Tasavertaisten yhtiökumppaneiden kohdalla tulo jaetaan siis puoleksi (50/50), mutta jako voi olla myös esimerkiksi suhteessa 60/40 tai 70/30. (Villa ym. 2007, 44.)

Tulo jaetaan ansiotuloksi ja pääomatuloksi yhtiön nettovarallisuuden määrään perustuen. Nettovarallisuus lasketaan samaan tapaan kuin yksityisen elinkeinonharjoittajan kohdalla, eli yhtiön varoista vähennetään sen velat. Yhtiömiehelle pääomatuloa on mää-

rä, joka vastaa 20 % hänen osuudestaan yhtiön nettovarallisuuteen. Loppuosa tulosta on ansiotuloa. Verotuksessa nämä laskennalliset tulot lisätään yhtiömiehen muihin pääoma- ja ansiotuloihin ja verotus toimitetaan kaikkien tulojen yhteismäärän perusteella. (Meretniemi & Ylönen 2009, 57.) Mahdollisia tappioita ei kuitenkaan jaeta yhtiömiehille ja vähennetä heidän muista tuloistaan, vaan ne vähennetään yrityksen tulevien vuosien voitoista (TVL 16 §).

Avoimen yhtiön mahdollisuudet verotuksen järjestelyille ovat jossakin määrin laajemmat kuin yksityisellä elinkeinonharjoittajalla. Avoin yhtiö voi maksaa yhtiömiehilleen palkkaa ja erilaisia luontoisetuja sekä verovapaita päivärahoja ja kilometrikorvauksia. Nämä ovat yritykselle verotuksessa vähennyskelpoisia kuluja. Yhtiö voi maksaa palkkaa myös sen palveluksessa työskenteleville yhtiömiesten perheenjäsenille. Meretniemen ja Ylösen mukaan tämä tekee avoimesta yhtiöstä perheyrikselle usein verotuksellisesti edullisemman vaihtoehdon kuin toiminimi. (Meretniemi & Ylönen 2009, 57.)

3.1.3 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiötä koskevat muuten samat säännöt ja käytännöt kuin avointa yhtiötä, mutta kommandiittiyhtiössä yhtiömiehet on jaettu vastuunalaisiin ja äänettömiin yhtiömiehiin. Molempia on oltava vähintään yksi. Vastuunalaisten yhtiömiesten asema on sama kuin avoimen yhtiön yhtiömiehillä. Äänettömät yhtiömiehet puolestaan toimivat vain yhtiön rahoittajina. Ääneton yhtiömies sijoittaa yhtiöön rahaa tai muuta omaisuutta, mutta ei osallistu yhtiön päivittäiseen toimintaan. Ääneton yhtiömies on myös vastuussa yhtiön velvoitteista vain sijoittamansa pääoman verran. (Villa ym. 2007, 24–25.)

Kommandiittiyhtiö maksaa veroa toimintansa tuloksesta. Tuloksesta vähennetään ensin äänettömien yhtiömiesten voitto-osuus ja loppuosa tuloksesta jaetaan vastuunalaisten yhtiömiesten kesken samalla tavoin kuin avoimessa yhtiössä. Myös kommandiittiyhtiö voi maksaa yhtiömiehille palkkaa ja antaa luontoisetuja. Nämä ovat yhtiölle verotuksessa vähennyskelpoisia kuluja. (Meretniemi & Ylönen 2009, 58.)

Kommandiittiyhtiö voi muuttua avoimeksi yhtiöksi, jos yhtiömiehet päättävät muuttaa yhtiösopimusta niin, ettei yhtiöön jää enää äänettömiä yhtiömiehiä. Vastaavasti avoin yhtiö voidaan muuttaa kommandiittiyhtiöksi ottamalla yhtiöön mukaan myös rahoitta-

jana toimivia äänettäviä yhtiömiehiä ja muuttamalla yhtiösopimusta asianmukaisesti. (Villa ym. 2007, 55–56.)

3.1.4 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on omistajistaan itsenäinen oikeushenkilö. Osakeyhtiöitä on kahdenlaisia: yksityisiä osakeyhtiöitä ja julkisia osakeyhtiöitä. Julkisia osakeyhtiöitä ovat ns. pörssi-yhtiöt, joiden osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Vastaavasti yksityisten osakeyhtiöiden osakkeilla tällaista kauppaa ei käydä. Osakeyhtiöt ovat ns. pääomayhtiöitä ja niille on asetettu vaatimuksia pääoman minimimäärän suhteen. Yksityisen osakeyhtiön minimiosakepääoma on 2500 euroa ja julkisen osakeyhtiön 80 000 euroa. Tämän summan verran yrityksen osakkaiden on siis vähintään sijoitettava yritykseen. (Meretniemi & Ylönen 2009, 50–52.)

Osakeyhtiön voi perustaa yksi tai useampi henkilö. Osakeyhtiö syntyy, kun osakkaat solmivat perustamissopimuksen ja laativat yhtiölle yhtiöjärjestyksen. Perustamissopimuksen jälkeen osakkaat merkitsevät nimiinsä yhtiön osakkeet ja maksavat niitä vastaavan summan yrityksen pankkitilille. Vasta tämän jälkeen yritys voidaan rekisteröidä kaupparekisteriin. (Holopainen (toim.) 2014, 41–44.) Osakeyhtiön perustamisilmoituksen käsittelymaksu oli vuoden 2015 alussa 380 euroa (Patentti- ja rekisterihallitus 2015).

Osakeyhtiössä omistajien valtaoikeuden riippuvat omistuksen määrästä ja sisällöstä. Yleisesti mitä suuremman osuuden yrityksen osakkeista omistaa, sitä enemmän päätösvaltaa saa yhtiön asioista päättävissä yhtiökokouksissa. Omistuksen määrä ja sisältö vaikuttavat myös omistajan vastuuseen. Toisin kuin toiminimiyrityksissä ja henkilöyhtiöissä, osakkaan vastuu yrityksen velvoitteista rajoittuu vain hänen sijoittamaansa pääomaan. Henkilökohtaista velkavastuuta ei siis yhtiömuodon puitteissa ole. Käytännössä etenkin pienissä yksityisissä osakeyhtiöissä osakkaiden vastuu voi kuitenkin monesti olla suurempi. Näin käy esimerkiksi silloin, kun rahoituksen saamiseksi osakas on joutunut asettamaan omaa henkilökohtaista omaisuuttaan yrityksen rahoituksen vakuudeksi. (Villa ym. 2007, 58–60.)

Osakeyhtiö on omistajistaan itsenäinen verovelvollinen. Tämä tarkoittaa, että yritystoiminnalle lasketaan tulos, josta maksetaan ns. yhteisön tuloveroa. (Villa ym. 2007, 241.)

Vuonna 2015 yhteisöveron veroprosentti on 20 (Yritys-Suomi 2015b). Yhteisöveron maksun jälkeen jäljelle jäävä tulo on yrityksen varsinainen voitto, joka voidaan esimerkiksi jakaa osakkaille tai sijoittaa yritystoiminnan kehittämiseen. Osakkaille maksetusta voitto-osuudesta käytetään nimitystä osinko. (Villa ym. 2007, 95.)

Osakeyhtiön omistajille maksettu osinko verotetaan osakkaiden henkilökohtaisessa verotuksessa. Verotuskäytäntö riippuu siitä, onko kyseessä yksityinen vai julkinen osakeyhtiö. Julkisesta osakeyhtiöstä saadusta osingosta 15 % on verovapaata ja 85 % veronalaista pääomatulona (Osinkojen verotus 2014). Yksityisen osakeyhtiön verotuskaava on monimutkaisempi:

Osingosta on 25 % veronalaista pääomatulona se osa, joka vastaa enintään 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta. Tällaista osinkoa voi yksi henkilö saada vuodessa enintään 150 000 euroa. Sen ylittävästä osingosta veronalaista pääomatulona on 85 %.

Osingosta on veronalaista ansiotulona se osa, joka ylittää 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta. Osakkeen matemaattinen arvo on edellisen kalenterivuoden viimeisen tilinpäätöksen mukaan laskettu yhtiön nettovarallisuus jaettuna ulkona olevien osakkeiden määrällä. (Osinkojen verotus 2014.)

Laskentakaavasta huomataan, että myös yksityisen osakeyhtiön jakamien tulojen verotus on riippuvainen yhtiön nettovarallisuuden määrästä ja 8 % nettovarallisuutta vastavasta määrästä suurin osa osingosta on verovapaata tuloa. Tämä asettaa yritykset pääomavaltaisuuden suhteen hyvin erilaiseen asemaan. Yrityksestä, jolla on paljon varallisuutta (pääomaa), on mahdollista saada paljon verovapaata tai pääomatulona verotettavaa tuloa. Mikäli pääomaa puolestaan on vähän, voi suurin osa yrityksen tuloista tulla verotettavaksi progressiivisessa ansiotuloverotuksessa ja yhdessä maksetun yhteisöveron kanssa yrityksen kokonaisverorasitus nousta korkeaksi. Käytäntö on siinä mielessä ymmärrettävä, että pienen pääoman yrityksissä toiminnan tulos on usein vahvasti riippuvainen osakkaiden työpanoksesta ja osinko on tietyllä tapaa vastine palkalle. Näin siis myös tulojen verotuksen on perusteltua olla lähempänä vastaavia töitä palkkatyöntekijöinä tekevien verotusta.

Vaikka joissakin tapauksissa osakeyhtiön itsenäinen verovelvollisuus voi nostaa elinkeinotoiminnan kokonaisverorasitusta korkeammaksi kuin muissa yhtiömuodoissa, antaa se osakeyhtiölle myös enemmän mahdollisuuksia verosuunnitteluun. Maksettavien verojen määrään voi osakeyhtiössä vaikuttaa esimerkiksi tulojen tulouttamisajankohtia

säätlemällä tai valitsemalla, ottaako yrittäjä tulonsa yrityksestä palkkana vai osinkoina. Lisäksi osa palkasta voidaan maksaa erilaisina kevyemmin verotettuina luontoisetuina. Kaikkea jakokelpoista voittoa ei myöskään tarvitse jakaa osinkoina vaan ne voidaan jättää yritykseen kasvattamaan sen varallisuutta. Tällöin tästä voitto-osuudesta ei muodostu osakkaalle verotettavaa tuloa ja yhtiön varallisuuden kasvun myötä tulevaisuudessa voidaan verovapaasti nostaa entistä suurempia osinkoja. (Meretniemi & Ylönen 2009, 59.)

Tämänkaltaiset verosuunnittelumahdollisuudet ovat jossakin määrin synnyttäneet toimintaa, joissa henkilökohtaisia tuloja pyritään kierrättämään osakeyhtiömuotoisen yrityksen kautta niin, että osa saadaan muutettua kevyemmin verotettaviksi pääomatuloiksi tai kokonaan verovapaaksi. Verottaja voi tulkita tämänkaltaisen toiminnan veronkierroksi, mikäli katsoo, että pääasiassa tulot muodostuvat yrittäjän henkilökohtaisesta työpanoksesta eikä kyse ole todellisesta yritystoiminnasta. (Knuutinen 2012, 147; Tomperi 2014, 64–65.) Knuutisen (2012, 14) mukaan osakeyhtiön veronkiertoon viittaavia tekijöitä ovat esimerkiksi seuraavat yritystoiminnan ominaisuudet: liikevaihto pieni, toimeksiantoja vähän, yhtiön toiminta sivutoimista, ei toimitiloja tai muita työntekijöitä, ei palkanmaksua. Käytännössä tulkinta ja rajanveto hyväksytyn ja kielletyn toiminnan välillä on kuitenkin vaikeaa ja yleensä yritystulo osakeyhtiöstä tulkitaan henkilökohtaiseksi tuloksi vain kaikkein selvimmissä tapauksissa (Knuutinen 2012, 147).

3.1.5 Osuuskunta

Osuuskunnan tarkoituksena on ”jäsenien taloudenpidon tai elinkeinon tukemiseksi harjoittaa taloudellista toimintaa siten, että jäsenet käyttävät hyväkseen osuuskunnan tarjoamia palveluita” (Osuuskuntalaki 5 §). Tämän lisäksi osuuskunta voidaan perustaa myös jonkin aatteellisen toiminnan toteuttamiseksi yhdessä (Meretniemi & Ylönen 2009, 48). Aiemmin osuuskunnan perustaminen edellytti vähintään kolmea jäsentä, mutta vuoden 2014 alusta voimaan tullut uusi osuuskuntalaki (OKL) antaa mahdollisuuden perustaa osuuskunnan myös yksin (Suomen yrittäjät 2014c).

Osuuskunta syntyy juridisesti vasta sen jälkeen, kun se on merkitty kaupparekisteriin. Tätä edeltää perustamissopimuksen tekeminen ja sääntöjen laatiminen. (Suomen yrittäjät 2014c.) Osuuskunnan perustamisilmoituksen käsittelymaksu kaupparekisterissä on sama kuin osakeyhtiöllä eli 380 euroa (Patentti- ja rekisterihallitus 2015).

Osuuskunnan jäsenmäärä on vaihtuva. Osuuskuntaan liitytään hakemuksella ja maksamalla säännöissä määritelty osuusmaksu. Osuusmaksu on kaikille jäsenille samansuuruinen ja sen saa takaisin osuuskunnasta erotessa. Osuusmaksuista muodostuu osuuskunnan pääoma, jonka määrälle ei ole asetettu minimivaatimuksia. (Suomen yrittäjät 2014c.) Helpon liittymisen ja eroamisen ja vähäisen pääoman tarpeen vuoksi osuuskunta sopii hyvin esimerkiksi pienyrittäjien verkostoitumisen muodoksi (Meretniemi & Ylönen 2009, 48).

Osuuskunnan asioista päättää osuuskunnan kokous. Pääsääntöisesti kaikilla jäsenillä on kokouksessa yksi ääni, ellei osuuskunnan säännöissä ole sovittu muista käytännöistä. Osuuskunnan kokouksen lisäksi osuuskunnalla tulee olla hallitus, jonka tehtävä on huolehtia osuuskunnan toiminnan järjestämisestä ja valvonnasta. (Suomen yrittäjät 2014c.)

Osuuskunta on osakeyhtiön tavoin itsenäinen verovelvollinen. Se maksaa tuottamastaan voitosta 20 % yhteisön tuloveroa (Yritys-Suomi 2015c). Loppuosa voitosta muodostaa ylijäämän, joka voidaan jakaa jäsenille. Viiteen tuhanteen euroon asti saaduista ylijäämistä 25 prosenttia on luonnolliselle henkilölle veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttia verovapaata tuloa. 5000 euroa ylittävästä määrästä veronalaista pääomatuloa on 85 prosenttia ja verovapaata tuloa 15 prosenttia. (Verohallinto 2014a.)

3.2 Yrityksen vastuut ja velvoitteet

Yrityksen perustamiseen ja yritystoiminnan aloittamiseen liittyy monenlaisia velvoitteita, joista aloittavan yrittäjän on syytä huolehtia. Pakollisten velvoitteiden lista ei ole loputon ja ne varmistavat, että tietyt perusedellytykset ovat yrityksessä kunnossa. Keskeisimpiä yritystoiminnan pyörittämiseen liittyvistä velvoitteista ovat ilmoitukset ja luvat, yrittäjän eläketurvan järjestäminen, vakuutukset, kirjanpito ja mahdolliset työntäjävelvoitteet. (Yritys-Suomi 2015d.)

3.2.1 Ilmoitukset ja luvat

Ilmoituksiin ja lupiin liittyvät asiat tulevat huomioonotettaviksi jo yritystoiminnan aloittamista suunniteltaessa. Osa elinkeinoista on laissa määritelty ilmoituksen tai luvan varaiseksi ja näillä aloilla toimintaa ei saa aloittaa ilman asianmukaista ilmoitus-

/lupamenettelyä (Suomen yrittäjät 2015a). Kun omaa alaa koskeviin lupamenettelyihin tutustuu jo yritystoiminnan suunnitteluvaiheessa, ei myöhemmin pääse ilmaantumaan yllätyksiä, jotka voivat esimerkiksi viivästyttää tai kokonaan estää toiminnan aloittamisen.

Käytännössä kaikkia yrityksiä koskevia ilmoituksia ovat perustamisilmoitus kaupparekisteriin sekä erilaiset verohallinnolle tehtävät ilmoitukset (ilmoittautuminen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin) (Yritys-Suomi 2015e). Arvonlisäverovelvolliseksi ilmoittautumista ei kuitenkaan tarvitse tehdä, mikäli yrityksen liikevaihto on alle 8500 euroa tilikaudessa (Verohallinto 2014b). Vastaavasti työnantajarekisteriin tarvitsee ilmoittautua vain, mikäli yrityksellä on palkattua työvoimaa (Verohallinto 2011).

3.2.2 Yrittäjän eläkevakuutus YEL

Yrittäjän eläkelain mukaan Suomessa asuvan ja toimivan yrittäjän on vakuutettava itsensä vanhuuden, työkyvyttömyyden ja kuoleman varalta (YEL 1 §). Yrittäjällä tarkoitetaan henkilöä, joka tekee ansiotyötä olematta virka- tai muussa työsuhteessa eli joka ei jo kuulu minkään muun eläkelain piiriin (YEL 3 §). Lain mukaan yrittäjiä ovat esimerkiksi:

- yksityiset liikkeen- ja ammatinharjoittajat ja heidän yrityksessään työskentelevät perheenjäsenet, jotka eivät saa työstä palkkaa
- avoimen yhtiön yrityksessä työskentelevä yhtiömies
- kommandiittiyhtiön yrityksessä työskentelevä vastuunalainen yhtiömies
- osakeyhtiön johtavassa asemassa työskentelevä osakas, joka omistaa yrityksestä yli 30 % tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa yli 50 %
- osuuskunnan johtavassa asemassa työskentelevä jäsen, jonka omistusosuus tai äänivalta on yli 30 % (tai yhdessä perheenjäsenten kanssa yli 50 %)

YEL-vakuutus on yrittäjän sosiaaliturvan perusta. Sen perusteella yrittäjälle maksetaan muun muassa vanhuuseläkettä, sairauspäivärahaa ja työttömyyspäiväraha. Eläkevakuutusmaksut ja niiden perusteella maksettavat korvaukset perustuvat yrittäjän ilmoitettuun työtuloon. Työtulo on yrittäjän arvio siitä, mikä hänen työpanoksensa rahallinen arvo vuoden aikana on. (Veritas Eläkevakuutus 2015.) Lain mukaan työtulon tulisi vastata sitä palkkaa, joka yhtä ammattitaitoiselle palkkatyöntekijälle tulisi samasta työstä mak-

saa (YEL 112 §). Koska ilmoitus perustuu arvioon, on sitä kuitenkin mahdollista muuttaa. Ilmoittamalla todellista alhaisemman summan muodostuvat myös vakuutusmaksut alhaisemmiksi. Toisaalta tällöin myös vakuutuksen perusteella saatavat päivärahat ja muut korvaukset pienenevät.

Pääsääntöisesti velvollisuus YEL-vakuutuksen ottamiseen koskee siis kaikkia yrittäjiä. Tietyt erityistapaukset on kuitenkin laissa määritelty tämän velvollisuuden ulkopuolelle (YEL 4 §). Nämä laissa määritellyt poikkeustilanteet ovat:

- yrittäjätoiminta, kun yrittäjä on alle 18- tai yli 68-vuotias
- yrittäjätoiminta jatkuu yhtäjaksoisesti alle 4 kuukautta
- yrittäjä on jo siirtynyt työeläkelain mukaiselle vanhuuseläkkeelle
- yrittäjän vuosittainen työtulo jää alle määritellyn, vuosittain tarkistettavan tulorajan

Näissä tilanteissa YEL-vakuutusta ei siis tarvitse ottaa, vaikka edellytykset vakuutuksen ottamiselle muilta osin täyttyisivätkin.

3.2.3 Työnantajavelvoitteet

Ulkopuolisia työntekijöitä työllistävän yrittäjän on otettava työntekijöilleen työntekijän eläkelain mukainen työeläkevakuutus (TyEL-vakuutus) (TEL 1.1 §). Työeläkevakuutus on työntekijöiden eläketurvan perusta ja sitä maksetaan, kun työntekijä on 18–67-vuotias ja tienatut ansiot ovat yli 51,57 euroa kuukaudessa (TEL 4 §).

Työeläkevakuutuksen lisäksi työntekijöille kuuluvia lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus, ryhmähenkivakuutus ja työttömyysvakuutus. Tapaturmavakuutuksen ottamisvelvollisuus ei riipu työntekijöiden tai maksettujen palkkojen määrästä vaan se on otettava aina, kun työsuhteessa tehtävää työtä teetetään yli 12 päivänä vuodessa. Ryhmähenkivakuutus puolestaan on otettava aina, kun alalla oleva valtakunnallinen työehtosopimus sitä edellyttää. (Yritys-Suomi 2015f.)

3.2.4 Muut vakuutukset

Eläkevakuutusten ja työntekijävakuutusten lisäksi pakollisia, kaikkia yrittäjiä koskevia vakuutuksia ei ole. Yrityksen tarvitsemat vakuutukset riippuvat muun muassa toiminnan laadusta ja yrityksen omaisuudesta. Ajoneuvoja omistavan yrityksen on syytä huolehtia,

että vähintään kaikille ajoneuvoille pakolliset liikennevakuutukset ovat kunnossa. Omaisuusvakuutuksilla voidaan puolestaan suojata yritykselle aiheutuneita esine- ja kiinteistövahinkoja. Oikeusturvavakuutus korvaa lakimiesavun käytöstä aiheutuneita asianajo- ja oikeudenkäyntikuluja ja keskeytysvakuutukset korvaavat liiketoiminnan keskeytymisestä aiheutuneita menetyksiä. Yrittäjän on toiminnan laajuus ja luonne huomioiden selvitettävä, mitkä vakuutukset ovat omassa liiketoiminnassa aiheellisia ottaa. (Suomen Yrittäjät 2015b.)

3.2.5 Kirjanpito

Kirjanpitolain mukaan kaikki liike- tai ammattitoimintaa harjoittavat ovat toiminnastaan kirjanpitovelvollisia (KPL 1.1 §). Yrityksen johto on vastuussa siitä, että yrityksen kirjanpito järjestetään asianmukaisesti ja kirjanpitoa koskevaa lainsäädäntöä noudattaen. Yrittäjän on mahdollista hoitaa kirjanpito itsenäisesti tai ostaa kirjanpitopalvelu ulkopuoliselta yrittäjältä.

Pienten yritysten kirjanpidon järjestämistä on helpotettu siten, että normaalisti kuukauden välein annettavat veroilmoitukset (esim. arvonlisäveroilmoitus) voidaan antaa kolmen kuukauden tai kalenterivuoden pituisilta jaksoilta. Liikevaihdon ylärajat pidenne-tyille ilmoitusjaksoille ovat 50 000 euroa (ilmoitusjakso 3kk) ja 25 000 euroa (ilmoitus- jakso kalenterivuosi). (Verohallinto 2010a.)

Ilmoitusjakson harveneminen vähentää jonkin verran kirjanpidon työmäärää ja voi siten tehdä kirjanpidon järjestämisestä pienyrittäjälle edullisempaa. Tästäkin huolimatta etenkin hyvin pienellä liikevaihdolla ja/tai paljon yksittäisiä pieniä liiketapahtumia käsittelevässä yrityksessä kirjanpidon ostaminen ulkopuoliselta palveluntarjoajalta voi muodostua yhdeksi merkittävimmistä yritystoiminnan kulueristä.

3.3 Sivutoiminen yrittäjyys

Perinteisen jaon mukaan ihmiset ovat työelämässä jakaantuneet päätoimisiin yrittäjiin ja päätoimisiin palkansaajiin. Nykypäivän pirstaloituneessa työelämässä erilaiset lyhyet ja osa-aikaiset työsuhteet ovat kuitenkin lisänneet tarvetta hankkia osa toimeentulosta omaehtoisella toiminnalla, jolloin henkilö voi samanaikaisesti olla sekä yrittäjä että palkansaaja. Tekniikan kehittyminen ja Internet ovat myös luoneet aivan uudenlaisia mah-

dollisuuksia ansaita rahaa, ja jossain vaiheessa tarpeelliseksi voi tulla näiden tulojen kanavoiminen erillisen yritystoiminnan alaisuuteen.

Yrityksen perustamistoimien kannalta ei ole merkitystä sillä, onko ajatuksena alkaa harjoittaa yritystoimintaa päätoimisesti vai sivutoimisesti. Sivutoimiselle yritykselle ei kuitenkaan yleensä myönnetä toiminnan käynnistämistä tukevaa starttirahaa, jota päätoimisen yrittäjän on mahdollista hakea. Tämä on siinä mielessä ymmärrettävää, että starttirahan tavoitteena on tukea yrittäjää tämän henkilökohtaisten elinkustannusten hoitamisessa yrityksen perustamisen alkuvaiheessa ja sivutoimisella yrittäjällä jokin muu tulomuoto (palkka, eläke, yhteiskunnan tuet) on yleensä jo olemassa. (Holopainen (toim.) 2014, 164.)

Sivutoimista yritystä koskevat myös samat velvoitteet kuin päätoimista yritystä. Vaikka sivutoiminen yrittäjä kuuluisikin jonkin toisen työeläkelain piiriin, on yrittäjän eläkevaakuutus otettava, mikäli vakuutuksen ottamisen ehdot täyttyvät ja vuosittainen työtulo on enemmän kuin vakuutuksenottamisvelvollisuuden minimituloraja (7 502,14 euroa vuonna 2015) (Veritas Eläkevakuutus 2015). Palkkoja maksavan sivutoimisen yrittäjän on huolehdittava työnantajavelvoitteista ja myös kirjanpito on järjestettävä asianmukaisesti.

Harrastemaista yritystoimintaa harjoittavan kannalta huolta voi aiheuttaa se, kuinka sivutoiminen yrittäjyys vaikuttaa sosiaaliturvaan siinä tilanteessa, että varsinainen palkkatyö jostakin syystä päättyy. Onko tällöin vaarana jäädä ilman korvauksia, kun pieni yritystoiminta katsotaan elinkeinoksi? Pääsääntöisesti tällaisessa pienimuotoisessa toiminnassa sivutoiminen yrittäjyyden ei pitäisi vaikuttaa työntekijän tilanteeseen heikentävästi. Sivutoiminen yrittäjyys ei siis muutu päätoimiseksi palkkatyön päättyessä. (Holopainen (toim.) 2014, 165.)

Työttömyysturvalain (2.5 §) mukaan yritystoiminta on sivutoimista silloin, jos se ei ole este kokoaikatyön vastaanottamiselle. Kriteerinä on siis työmäärä ja työhön käytetty aika, ei siitä saatavat tulot. Mikäli yritystoimintaa on siis ennenkin harjoitettu samaan aikaan täysiaikaisen kokoaikatyön kanssa, voidaan sen tulkita onnistuvan myös tulevaisuudessa. TE-toimiston selvityksen perusteella työttömyysetuus voidaan sivutoimiselle yrittäjälle maksaa soviteltuna. Tällöin lähtökohtana on yritystoiminnasta saatu lisätulo. (Holopainen (toim.) 2014, 166.)

4 ULKOMAANTULOJEN JA VEROTUKSEN ERITYISKYSYMYKSET

Lähtökohtaisesti verolait ja verotuksen sääntely ovat kunkin valtion sisäisesti päätettäviä asioita. Kansainvälisten yhteyksien lisääntyminen on kuitenkin lisännyt tarvetta kansainvälisten verotuskäytäntöjen kehittämiseksi. Esimerkiksi EU:ssa ihmisten ja tavaroiden vapaa liikkuvuus mahdollistaa entistä helpommin tulojen hankkimisen myös muusta, kuin omasta kotimaasta. Tällöin on ratkaistava, miten mahdolliset eri valtioiden välisten verotuskäytäntöjen väliset ristiriidat ratkaistaan. (Myrsky & Linnakangas 2009, 1–2.)

Ristiriidat syntyvät muun muassa eri valtioissa sovellettavista erilaisista verotusperiaatteista. Yleisesti käytössä olevia verotusperiaatteita ovat asuinvaltioperiaate, lähdevaltioperiaate ja kansalaisuusperiaate. Asuinvaltioperiaatteen mukaan verotus kohdistetaan kaikkiin luonnollisiin ja juridisiin henkilöihin, jotka asuvat ko. maassa. Lähdevaltioperiaatteessa henkilö ei asu siinä maassa, josta saa tuloa ja tulo verotetaan sen lähtömaassa. Kansalaisuusperiaate taas tarkoittaa sitä, että valtio verottaa kansalaisiaan riippumatta näiden asuinpaikasta tai tulojen lähtömaasta. Valtion sisäisen vero-oikeuden käytännöt muodostuvat näiden periaatteiden yhdistelmästä. Eri valtiot voivat kuitenkin painottaa eri periaatteita eri tavalla, jolloin ristiriitatilanteiden ratkaisuun tarvitaan kansainvälistä vero-oikeutta. (Myrsky & Linnakangas 2009, 15–17.)

Kansainvälisellä vero-oikeudella voidaan nähdä ainakin kolmenlaisia päämääriä:

- 1) valtiollisen verotusvallan rajojen määrittäminen
- 2) kahdenkertaisen verotuksen välttäminen
- 3) veropaon estäminen

Keskeinen kansainvälisen verotuksen sääntelykeino ovat valtioidenväliset verosopimukset. Verosopimuksissa sovitaan, kenelle kuuluu verotusoikeus esimerkiksi tilanteessa, jossa molemmat sopimuksessa osallisena olevat valtiot ovat oman lainsäädäntönsä mukaan oikeutettuja verottamaan verovelvollista samoista tuloista. Ilman verosopimusta verovelvollinen voisi tällaisessa tilanteessa joutua maksamaan veroja samasta tulosta kahdesti. Toisaalta verosopimuksilla pyritään myös välttämään tilanteita, joissa tuloja valtioiden välillä siirtelemällä verovelvollinen voisi välttyä verojen maksamiselta osittain tai kokonaan ja näin toimia eräänlaisena veropakolaisena. (Myrsky & Linnakangas 2009, 1–2.)

Suomessa kansainvälisten tulojen verotusta säädellään valtioiden välisten verosopimusten ja kansallisen tuloverolain lisäksi myös muilla laeilla. Yksi keskeisistä on ”Laki kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta” (ns. ”menetelmälaki”), jossa määritellään, millä tavoin ulkomaille maksettu vero hyvitetään kotimaan verotuksessa. Euroopan unionin jäsenyyden myötä myös EY-oikeus ja EY-oikeuden oikeuslähteet ovat tulleet kansallisen lainsäädännön rinnalle. Käytännössä tämä tarkoittaa, että valtion sisäinen lainsäädäntö ja verosopimusten määräykset eivät saa olla ristiriidassa EU-määräysten kanssa. (Myrsky & Linnakangas 2009, 5.)

Internet ja palveluiden sähköistyminen ovat tehneet ulkomaisten tulojen hankkimisesta entistä helpompaa. Nykypäivänä käytännössä kuka tahansa voi muutaman sadan euron pääomalla luoda esimerkiksi verkkosivuston, perustaa blogin tai alkaa myydä jotakin tuotetta joko omassa tai jonkun toisen ylläpitämässä verkkokaupassa. Toiminnan kautta saatavat tulot eivät välttämättä tule Suomesta, vaan maksajana voi olla myös jokin ulkomainen taho, joka tilanteesta riippuen voi olla joko yritys tai yksityinen kuluttaja. Tästä syystä kansainvälisten verotuskäytäntöjen tunteminen on tullut tarpeelliseksi yhä useammalle.

Tietyssä mielessä verkossa tapahtuva kaupankäynti on lisännyt myös ulkomaantuloihin ja verotukseen liittyvää monimutkaisuutta. Esimerkiksi sähköisille tuotteille löytyy verkosta lukuisia kauppapaikkoja, joissa kuka tahansa missä tahansa voi myydä ja ostaa tuotteita. Täten suomalainen koodari voi pistää toteuttamansa sovelluksen myyntiin veroparatiisisaaren palvelimella sijaitsevaan amerikkalaisen yrityksen sovelluskauppaan, josta sen voi ostaa kuluttaja niin Euroopassa, Afrikassa kuin Aasiassakin. Kuka maksaa mahdolliset myynnistä aiheutuvat verot (arvonlisävero ja muut vastaavat kulutusverot), mille maalle ko. verotulo kuuluu, millä tavoin kauppapaikan ja sovelluksen kehittäjän välinen tulonjako on sovittu ja miten näitä tuloja verotetaan? Kaikki kysymyksiä, jotka edellyttävät päätöksentekoa, sopimista ja verotusasioihin perehtymistä.

Tässä luvussa käsitellään tarkemmin kahta ulkomaankauppaan liittyvää verotuskysymystä: arvonlisäverotusta ja tuloverotusta. Tuloverotusta käsiteltäessä tarkastellaan sekä henkilöverotukseen että yritysverotukseen liittyviä kysymyksiä. Yleisten verotuskysymysten lisäksi selvitetään, mitä palveluiden sähköisyydellä tarkoitetaan ja mitä vaikutuksia sähköisyydellä on palveluiden myyntitulojen verotukseen.

4.1 Kansainvälinen henkilöverotus

Henkilöverotuksen perusta on verovelvollisen asuinpaikka. Verovuoden aikana Suomessa asunut henkilö on tuloverolain (TVL 9 §) mukaan yleisesti verovelvollinen ja maksaa tuloistaan veroa Suomeen. Lain mukaan henkilö asuu Suomessa, jos hänellä on tälläällä varsinainen asunto ja koti tai hän jatkuvasti oleskelee maassa yli kuuden kuukauden ajan (TVL 11 §). Rajanveto sen suhteen, milloin henkilön asunto ja koti ovat Suomessa, on jossakin määrin tapauskohtaista ja esimerkiksi useamman vuoden ulkomailla työskentely ei välttämättä merkitse varsinaisen kotipaikan muuttumista, jos esimerkiksi perhe jää edelleen asumaan Suomeen (Myrsky & Linnakangas 2009, 94).

Verovelvollisuus koskee sekä Suomesta että ulkomailta saatuja tuloja. Verovelvollinen voi saada ulkomailta sekä pääomatuloja että ansiotuloja. Ulkomailta saadut pääomatulot ja ansiotulot lasketaan yhteen kotimaasta saatujen vastaavien tulojen kanssa ja verotetaan yhteissummuna. (Verohallinto 2013, 39–40.) Yleinen verovelvollisuus myös ulkomailta saaduista tuloista voi aikaansaada sen, että verovelvollista verotetaan Suomessa myös joistakin sellaisista tuloista, joista tämä on jo maksanut veroa jossakin toisessa valtiossa. Tällainen kaksinkertainen verotus poistetaan Suomessa joko maidenvälisellä verosopimuksella tai kaksinkertaisen verotuksen poistamista koskevan menetelmälain perusteella. (Myrsky & Linnakangas 2009, 132.)

4.2 Kansainvälinen yritysverotus

Yritysverotuksessa ratkaistavaksi tulevat samanlaiset kysymykset kuin henkilöverotuksessa: mistä valtioista kaupassa osalliset tahot ovat ja mille valtioille verotusoikeus kaupasta syntyneistä tuloista kuuluu. Yritysverotuksessa tilannetta mutkistaa se, että yritys ja sen omistajat voivat sijaita eri valtioissa, jolloin kuviossa saattaa parhaimmillaan olla osallisena hyvinkin monia valtioita.

Yrityksen kansainvälinen verotus on riippuvainen yrityksen yritysmuodosta eli siitä, onko yritys itsenäinen verovelvollinen vai ei. Pääsääntöisesti yrityksen liiketoiminnasta syntyntä tulosta verotetaan yrityksen verotuksellisessa kotimaassa eli maassa, johon yritys on perustettaessa rekisteröity. Itsenäisen verosubjektin muodostavan osakeyhtiön tai osuuskunnan tapauksessa tämä merkitsee sitä, että mikäli omistajat eivät asu samassa

valtiossa kuin missä yritys sijaitsee, yritystulosta ei makseta omistajien asuinvaltiolle veroa ennen kuin yritys jakaa voittonsa omistajilleen. Suomessa valtion verotusoikeus koskee kaikkia yrityksen maailmanlaajuisia tuloja eli Suomesta ja ulkomailta saadut tulot lasketaan yrityksen verotettavaa tulosta laskettaessa yhteen. Verotuksessa kuitenkin huomioidaan mahdolliset toiseen maahan jo maksetut verot ja kaksinkertainen verotus poistetaan menetelmälain mukaisesti. (Helminen 2009, 112–113.)

Muissa yritysmuodoissa verotusoikeus perustuu omistajien asuinpaikkaan. Esimerkiksi henkilöyhtiöt kuten avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt eivät ole itsenäisiä verovelvollisia vaan niiden tulos jaetaan verotettavaksi omistajien henkilökohtaisena tulona. Sama koskee myös itsenäistä ammatin-/liikkeenharjoittajaa, jonka tuloa verotetaan pääsääntöisesti vain ammatinharjoittajan asuinvaltiossa. (Myrsky & Linnakangas 2009, 251–259.) Vastaavasti kuin osakeyhtiön ja osuuskunnan tulokseen, myös yhtiömiehille jaettavaan tuloon ja ammatinharjoittajan tuloon luetaan mukaan sekä Suomesta että ulkomailta saadut tulot. Mikäli jonkin tulon osalta verotusoikeus on ollut myös tulon lähdevaltiolla, oikaistaan mahdollinen kaksinkertainen verotus Suomessa. (Helminen 2009, 117–122.)

4.3 Arvonlisäverotus kansainvälisessä ympäristössä

Arvonlisävero on niin sanottu yleinen kulutusvero. Sitä suoritetaan valtiolle liiketoiminnan muodossa Suomessa tapahtuvasta tavarankäytön ja palvelun myynnistä (AVL 1 §). Myyjä perii veron ostajalta tuotteen hinnan yhteydessä ja tilittää kerätyn veron valtiolle. Arvonlisäveroa suoritetaan niin yrityksille kuin yksityisille kuluttajillekin suoritetuista myynneistä ja kaikissa myyntiketjun vaiheissa. Varsinaisesti vero on kuitenkin tarkoitettu tuotteen lopullisen kuluttajan/loppukäyttäjän rasitukseksi. Tästä syystä myyntiketjun osana toimiva elinkeinonharjoittaja saa vähentää myynnin perusteella tilitettävään kuuluvista veroista elinkeinotoimintaansa varten tekemien ostojen hintaan sisältyvän veron määrän. Näin veron määrä ei lähde kertautumaan, vaikka myyntiketjussa olisi useitakin välikäsiä. (Nieminen, Anttila, Äärilä & Jokinen 2014.)

Arvonlisäveron määrä määräytyy myytävän tuotteen ja verotusvaltion mukaan. Suomessa yleinen arvonlisäverokanta on 24 % (AVL 84 §). Elintarvikkeista ja ravintola- ja ateriapalveluista veroa maksetaan 14 % (AVL 85 §). Vielä tätäkin alhaisempi 10 % verokanta koskee muun muassa lääkkeitä, majoituspalveluita ja erilaisten kulttuuritapa-

tumien pääsylippuja (AVL 85a §). Suomessa arvonlisäverotusta sääntelee arvonlisäverolaki (AVL). Sen soveltamisalaan kuuluvat lähes kaikki tavaroiden ja palveluiden vaihdanta, tavarantoimittajan Euroopan Unionin ulkopuolelta ja EU-maista tehty ns. yhteisöhanke (AVL 1 §). Laissa tavaralla tarkoitetaan aineellisia esineitä ja palveluksi luetaan kaikki muu, mitä voidaan myydä liiketoiminnan muodossa. (Nieminen ym. 2014.)

Käytännössä lähes kaikki liiketoiminnan muodossa tapahtuva tavaroiden ja palveluiden myynti on verollista ja verosta vapaat tilanteet on lueteltu arvonlisäverolaissa erikseen. Poikkeuksen verovelvollisuuteen muodostavat muun muassa eräät terveydenhuollon ja sosiaalialan palvelut, koulutuspalvelut ja rahoitus- ja vakuutuspalvelut, joiden myynnistä ei peritä arvonlisäveroa (AVL 34–60 §). Arvonlisäverovelvollisuus ei myöskään koske pelkästään yrityksen nimissä harjoitettavaa elinkeinotoimintaa vaan myös liiketoimintaa harjoittava yksityinen henkilö voi tietyin edellytyksin kuulua arvonlisäverovelvollisuuden piiriin. Tällöin keskeiseksi nousee käsite ”liiketoiminnan muodossa”, jonka pohjalta verovelvollisuus arvonlisäverotuksessa määräytyy (AVL 1 §). Liiketoiminnan käsitettä ei kuitenkaan ole arvonlisäverolaissa yksiselitteisesti määritelty. Verohallinnon ohjeistuksen mukaan liiketoimintana pidettävä toiminta on ansiotarkoituksessa tapahtuvaa, jatkuvaa, ulospäin suuntautuvaa ja itsenäistä toimintaa, johon sisältyy tavanomaisen yrittäjäriski. (Verohallinto 2014b.)

Hyvin pienimuotoista liiketoimintaa harjoittavat toimijat on vapautettu verovelvollisuudesta arvonlisäverotuksessa. Liiketoiminta lasketaan vähäiseksi, jos sen liikevaihto kalenterivuoden aikana on alle 8500 euroa (AVL 3 §). Liikevaihdon ylittäessä 8500 euroa arvonlisävero on suoritettava koko kauden myynneistä. Tällöinkin veroa huojennetaan asteittain alenevasti siten, että täysimääräisenä arvonlisävero tulee maksettavaksi vasta 22 500 euron kohdalla (AVL 149a §). Ei-verovelvollinen myyjä ei ole oikeutettu myöskään hankintojen perusteella tehtäviin verovähennyksiin. Tällöin vähennysoikeuden saaminen edellyttää, että myyjä hakeutuu verovelvolliseksi vapaaehtoisesti. (Nieminen ym. 2014.)

Arvonlisäverotuksessa noudatetaan ns. kulutusmaaperiaatetta. Sen mukaan vero kannetaan siinä maassa, jossa ostettu hyödyke kulutetaan. Kotimaankaupassa oikean verotusmaan määrittely ei tuota ongelmaa. Kansainvälisessä tavarakaupassa kulutusmaaperiaate on toteutettu sillä, että pääsääntöisesti vienti on verotonta ja tuonti verollista. Palve-

luiden kaupassa kulutusmaan määrittäminen voi kuitenkin olla hankalampaa ja Internetin mukanaan tuomat sähköiset palvelut ovat mutkistaneet tilannetta entisestään. Lisäksi verovelvollisuuden määräytymiseen vaikuttaa palvelukaupassa se, onko kyse elinkeinonharjoittajien välisestä kaupasta vai onko toinen kaupan osapuolista yksityishenkilö. (Nieminen ym. 2014.)

Pääsäännön mukaan toiselle elinkeinonharjoittajalle tapahtuva palvelumyynti verotetaan siinä valtiossa, jossa ostajan kiinteä toimipaikka sijaitsee ja jossa palvelu käytetään. Kaupassa noudatetaan ns. käännettyä verovelvollisuutta, jossa veron suoritusvelvollisuus siirtyy myyjältä ostajalle. Mikäli palvelun ostaja puolestaan on yksityinen kuluttaja, myyntimaana ja veronkantopaikkana pidetään myyjän kotimaata. (Nieminen ym. 2014.) Yksityiseksi kuluttajaksi voidaan lukea myös elinkeinonharjoittaja, mikäli tämä ei kaupassa toimi elinkeinonharjoittajan ominaisuudessa vaan hankkii palvelun esimerkiksi omaan tai työntekijänsä yksityiseen käyttöön. Myyjän tulee tehdä arvio ostajan statuksesta saamiensa tietojen perusteella (esim. arvonlisäverotunnuksen ilmoittaminen) ja tältä pohjalta ratkaista, kumpaa käytäntöä arvonlisäveron tilityksessä noudatetaan. (Björklund, Hyttinen, Hämäläinen, Jokinen & Klemola 2010, 150.)

Palvelumyynnin verotuksen peruskäytäntöön liittyy kuitenkin erilaisia poikkeuksia. Kuluttajakaupassa yksi tällainen poikkeuksellisesti käsiteltävä tapaus ovat niin sanotut sähköiset palvelut. Siinä missä yleisesti palveluiden kuluttajamyynissä myyntimaana pidetään myyjän kotimaata, on sähköisten palveluiden myyntimaaksi kuitenkin määriteltä ostajan sijaintimaa. (Verohallinto 2014c.) Seuraavassa alaluvussa tarkastellaan sähköisten palveluiden myyntiin liittyviä säännöksiä tarkemmin.

4.4 Sähköiset palvelut

Kaupankäyntiä koskevat säännöt ovat perinteisesti keskittyneet fyysisten tuotteiden myyntiä käsitteleviin kysymyksiin. Tämän lisäksi on huomioitu palvelut, jotka ovat eräänlaisia aineettomia hyödykkeitä, jotka usein perustuvat jonkinlaiseen palvelun myyjän työpanokseen. Internetin myötä perinteisten fyysisten tuotteiden ja palveluiden rinnalle on syntynyt uusi tuoteryhmä: sähköiset palvelut. Sähköisellä palvelulla tarkoitetaan palveluja, jotka suoritetaan Internetin tai sähköisen verkon välityksellä, ovat pääasiassa automatisoituja ja niitä ei voida suorittaa ilman tietotekniikkaa (Verohallinto 2014c). Sähköisiä palveluita ovat esimerkiksi ohjelmistojen ja niiden päivitysten myyn-

ti, musiikin, elokuvien ja pelien toimittaminen verkon välityksellä sekä verkkosivustojen palvelintilan ylläpito ja isännöinti. Pelkkä Internetin kautta tapahtuva tilaus tai sähköpostiyhteys myyjän ja ostajan välillä ei vielä tee palvelusta sähköistä vaan oleellista on, että koko palvelu perustuu verkon kautta digitaalisesti välitettävään materiaaliin (AVL 69 j §).

Sähköisten palveluiden synnyttämät rahalliset tulot voivat ansaintalogiikasta riippuen muodostua hyvin monella tavalla. Yksi keskeinen jako ansaintamallien välillä liittyy palvelun kustannukseen kuluttajalle: osasta palveluista kuluttaja maksaa samalla tavoin kuin fyysisen tuotteen ostamisestakin, osa palveluista on käyttäjille maksuttomia ja palvelun tarjoajan tulot syntyvät esimerkiksi mainosmyynnin kautta. Näiden kahden ääripään väliin mahtuu lisäksi erilaisia välimallin tuotteita, joissa esimerkiksi osa palvelusta voi olla kuluttajalle ilmainen, mutta lisäominaisuuksien hankkiminen maksullista. (Munir 2014.) Ulkomailla mahdollista on myös toteuttaa malleja, jossa tulot perustuvat käyttäjien tekemiin vapaaehtoisiin lahjoituksiin (Griffith 2013). Suomessa tämänkaltaisen vapaaehtoisuuteen perustuva malli ei kuitenkaan lain puitteissa ole mahdollinen, sillä vastikkeeton rahan kerääminen on sallittua vain tätä tarkoitusta varten luvan saaneille yleishyödyllisille yhteisöille (Suomen Poliisi 2015). Vapaasti ilman maksua kaikkien käytettävissä olevassa palvelussa tehtävässä lahjoitusten keräämisessä on kyse juuri tämänkaltaisesta vastikkeettomasta rahankeräyksestä eikä toiminta siksi ole sallittua (Laine 2012).

Rahallista korvausta vastaan myytävien tuotteiden osalta on keskeistä määrittää, keneltä sähköisen palvelun voi ostaa eli kuka on palvelun myyjä. Käytännössä palvelun tuottajan vaihtoehtoina on joko myydä palvelua itse (esimerkiksi omalla verkkosivullaan) tai käyttää palveluiden myyntiin erikoistunutta välittäjää. Tällaisia muiden tekemiä sähköisiä tuotteita välittäviä palveluita ovat esimerkiksi mobiilisovelluksia välittävät App Store ja Google Play Store sekä PC-pelien välitykseen erikoistuneet Steam ja Desura.

Myyjän ja ostajan roolien määrittäminen on siinä mielessä tärkeää, että se vaikuttaa muun muassa kauppaan liittyviin velvoitteisiin. Roolien perusteella määräytyy esimerkiksi se, kenen vastuulle arvonlisäverojen tilittäminen kuuluu. Myytäessä palvelua suoraan itse, ovat myyjän ja ostajan roolit selvät: myyjä on myyjä ja ostaja on kuluttaja. Kun kuvaan astuu mukaan välittäjä, vaatii myyjän ja kuluttajan roolien selvittäminen enemmän pohdintaa. Verottajan näkemyksen mukaan tällaisessa välittäjän (eli esim.

portaalin tai muun rajapinnan) välityksellä tapahtuvassa myynnissä on kyse myyntien ketjusta. Ketjussa sovelluskehittäjä myy pelin ensin välittäjälle ja välittäjä tämän jälkeen kuluttajalle. Ensiksi mainitussa tilanteessa siis noudatetaan elinkeinonharjoittajien välisestä lainsäädäntöä, jälkimmäisessä vaiheessa osapuolina ovat elinkeinonharjoittaja ja kuluttaja. (Verohallinto 2014c.)

Sähköisten palveluiden arvonlisäverotus uudistui vuoden 2015 alussa. Uudistuksen jälkeen sähköiset palvelut verotetaan ostajan kotimaassa. Käytäntö koskee sekä elinkeinonharjoittajille että yksityishenkilöille tapahtuvaa myyntiä, joten kuluttajamyynnin osalta uusi käytäntö eroaa muiden palveluiden myynnin perussäännöksestä. Uusi verotuskäytäntö noudattaa kulutusmaaperiaatetta, jonka mukaan tavarat ja palvelut verotetaan siinä maassa, jossa ne kulutetaan. (Verohallinto 2014c.)

Yksityishenkilöille sähköisiä palveluita myyvän yrityksen kannalta käytäntö tietää kuitenkin sitä, että myyjä on velvollinen maksamaan veroja kaikkiin niihin maihin, joihin hän sähköisiä palveluita myy. Veron määrä määräytyy myyntimaasäännöksen mukaan. Kun ostajan kotimaa on Suomi, maksetaan Suomen säädösten mukainen arvonlisävero Suomeen. Vastaavasti kun ostajan kotimaa on jokin muu EU-maa, maksetaan ko. maan mukainen arvonlisävero. EU:n ulkopuolelle suuntautuvasta myynnistä ei makseta arvonlisäveroa EU:n sisällä, mutta maksettavaksi voi tulla kolmannen maan verosäännösten mukainen vero. Tällöin myyjän on myös selvitettävä, pitääkö hänen rekisteröityä kyseisessä maassa verovelvolliseksi. (Verohallinto 2014c.)

Sähköisiä palveluita myyvällä elinkeinonharjoittajalla on verojen ilmoittamiseen kaksi vaihtoehtoa. Hän voi joko rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi kaikissa niissä maissa, joissa sähköistä palvelua kuluttajille myydään tai vaihtoehtoisesti rekisteröityä käyttämään uutta arvonlisäveron erityisjärjestelmää, joka kautta myyntien arvonlisäverot eri maissa ilmoitetaan keskitetysti yhden EU-maan kautta. Verovelvollisen on pidettävä kirjaa järjestelmän piiriin kuuluvista liiketoimistaan ja tarvittaessa ostajan valtion veroviranomaisten on pystyttävä tarkastamaan veroilmoituksessa annetut tiedot oikeiksi. (Verohallinto 2014d.)

Pienimuotoista (liikevaihto alle 8500 euroa vuodessa) liiketoimintaa harjoittavien elinkeinonharjoittajien ei ole pakko rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi Suomessa (AVL 3 §). Sähköisten palveluiden myynti muissa EU-maissa voi kuitenkin edellyttää

verovelvolliseksi rekisteröitymistä ko. maassa tai liittymistä arvonlisäveron erityisjärjestelmän piiriin. Erityisjärjestelmän käyttäjäksi rekisteröityminen puolestaan edellyttää rekisteröitymistä arvonlisäverovelvolliseksi myös Suomessa. (Verohallinto 2014c.) Näin varsin pienimuotoinenkin sähköisten palveluiden kauppa voi tehdä arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröitymisestä käytännössä välttämätöntä.

Erityisesti pienimuotoisten kansainvälisten toimijoiden kannalta erityisjärjestelmän käyttöönotto monimutkaistaa itsenäisesti toteutettua sähköisten palveluiden myyntiä huomattavasti verrattuna aikaisempaan tilanteeseen, jossa yksityisille kuluttajille tapahtuva palveluiden myynti verotettiin myyjän kotimaassa. Tässä mielessä jonkinlaisen välittäjäpalvelun käyttö voi monen pienen toimijan kannalta olla uudistetun verotuskäytännön myötä entistä perustellumpaa. Välittäjän käytön negatiivinen puoli on se, että välittäjä perii yleensä jonkinlaisen palkkion myynneistään eli kaikkea myyntituloa ei saa täysimääräisesti itselleen. Toisaalta välittäjän velvollisuudeksi jää myös kuluttajamyynniin liittyvien verojen maksaminen ja sovelluskehittäjän liiketoiminta ja verotus yksinkertaistuu, kun kaikki kaupankäynti tapahtuu vain yhden, yhdessä valtiossa sijaitsevan välittäjäyrityksen kanssa.

5 SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN MYYNTITULOJEN KÄSITTELY CASE-TAPAUKSESSA

Edeltävien lukujen pohjustuksen perusteella tässä luvussa tarkastellaan, miten verkosta saatavat tulot vaikuttavat toimeksiantajana toimivan Denary Gamesin tilanteessa. Denary Games on toimintanimi, jonka alla tamperelainen peliohjelmoinnin harrastaja voi anonyymisti julkaista PC-alustalle tuottamia pelejä. Ensimmäinen julkaistu peli on retrohenkinen tasohyppelypeli Blobsos ja todennäköistä on, että harrastuksen jatkuessa pelejä julkaistaan tulevaisuudessa lisää.

Pelien suunnittelu ja julkaisu eivät ainakaan toistaiseksi ole toimeksiantajalle varsinaista elinkeinotoimintaa. Varsinaisen toimeentulonsa toimeksiantaja saa palvelussuhteessa tehtävästä ansiotyöstä ja pelien tekemisessä kyse on enemmän harrastuksesta ja uusien taitojen opettelusta. Koska pelien julkaisu on nykyään melko yksinkertaista ja edullista, ei pelejä kuitenkaan ole tarvetta jättää vain pöytälaatikkoon lojumaan. Pelien julkaisu antaa mahdollisuuden muun muassa laaja-alaisempaan palautteen saamiseen sekä pelimyyntimaailman käytäntöihin tutustumiseen.

Denary Gamesin julkaisujen jakelussa hyödynnetään pelien myyntiin erikoistuneita välityspalveluita. Blobsos-peli on tällä hetkellä myynnissä kahdessa Yhdysvalloissa sijaitsevassa digitaalisesti ladattavia PC-pelejä myyvässä verkkokaupassa. Toistaiseksi pelimyyntillä verkosta saadut tulot ovat vielä jääneet melko pieniksi. Tämä ei ole yllätys siinä mielessä, että tarjontaa on alalla runsaasti eikä markkinointia ole juurikaan tehty. Tavoitteena on kuitenkin tulevaisuudessa saada markkinoille myös uusia pelejä ja joku näistä voi lisätä verkosta saatuja tuloja huomattavasti. Tältä pohjalta on syntynyt kiinnostus selvittää tarkemmin verkosta saataviin tuloihin liittyviä käytäntöjä ja verotusta.

Edeltävissä luvuissa on käynyt ilmi, että Suomessa käytössä olevien tulolähteiden ja -lajien järjestelmä ei ole kovin monimutkainen. Mahdollisia tulolähteitä on kolme (henkilökohtainen tulolähde, maatalouden tulolähde ja elinkeinotoiminnan tulolähde) ja tulolajeja kaksi (pääomatulot ja ansiotulot). Järjestelmä pohjautuu vahvasti sille oletukselle, että ihmisten tulot ovat joko palvelussuhteesta saatavia ansiotuloja tai itsenäisen toiminnan maatalous- tai yritystuloja. Se, että esimerkiksi harrastustoiminnan sivutuotteena saadaan pienimuotoisesti jonkinlaisia lisätuloja, on tulonhankkimis- ja vero-

tusjärjestelmän näkökulmasta melko vieras. Tämän kaltainen pienimuotoinen tulonhankkimistoiminta on kuitenkin yleistymässä ja tulee työelämän muutosten myötä tulevaisuudessa varmasti entisestään lisääntymään.

Verohallinto ei ainakaan toistaiseksi ole antanut erillisiä ohjeita verkosta saatavien tulojen käsittelyyn. Verotuksessa siis noudatetaan samoja säännöksiä ja toimintatapoja kuin muidenkin tulojen käsittelyssä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että lisätuloja verkosta saavan harrastelijan vaihtoehtoina on joko harjoittaa toimintaa yksityishenkilönä tai perustaa toimintaa varten varsinainen yritys. Yksityishenkilönä toimittaessa ratkaistavaksi tulee myös se, onko toiminta liiketoiminnan muodossa harjoitettavaa vai ei. Liiketoiminnan muodossa harjoitettava toiminta merkitsee muun muassa sitä, että toiminta kuuluu arvonlisäverovelvollisuuden piiriin (AVL 1 §).

Tässä luvussa tarkastellaan, kuinka verkon pelimyynnistä saadut tulot vaikuttavat toimeksiantajan velvollisuuksiin ja verotukseen sekä millaisia eroja henkilökohtaisen tulon ja yritystulon välisiin käytäntöihin liittyy. Vertailun vuoksi tulojen verotusvaikutuksista on tehty joitakin esimerkkilaskelmia. Nämä laskelmat löytyvät kokonaisuudessaan liitteinä työn lopusta. Laskelmien kautta pyritään hahmottamaan, millaisia vaikutuksia tulon muodolla on sen kokonaisverorasitukseen.

5.1 Myyntitulot henkilökohtaisena tulona

Verovelvollisen kannalta yksinkertaisin vaihtoehto on käsitellä sähköisten palveluiden myyntitulot henkilökohtaisena tulona. Tällöin saadut myyntitulot lasketaan yhteen verovelvollisen muiden tulojen kanssa ja verotetaan yhteissummuna. Varsinkin hyvin pienten myyntitulojen kohdalla tällainen menettelytapa voi olla järkevä, sillä lisätulojen merkitys kokonaisverotuksen kannalta ei ole suuri ja yritysmuotoinen toiminta voisi helposti muodostua liian raskaaksi.

Pelimyynnin aikaansaamissa tuloissa ei ole kyse varallisuuden kerryttämästä tulosta, joten niitä ei voida luokitella pääomatuloiksi. Henkilökohtaisen tulon tapauksessa pelimyyntitulot verotetaan siis kokonaisuudessaan verovelvollisen ansiotulona. Verottaja ei saa tuloista tietoa automaattisesti samalla tavoin kuin esimerkiksi palkkatuloista, vaan verovelvollisen tulee ilmoittaa tulot itse (VML 7 §). Käytännössä tämä tapahtuu korjaamalla tiedot verottajan lähettämään esitäytettyyn veroilmoitukseen ja laatimalla selvi-

tys tulonhankkimistavasta. Ilmoittamisvelvollisuudelle ei periaatteessa ole alarajaa, sillä tuloverolain mukaan verotettavaa tuloa ovat kaikki tulot, joita ei erikseen ole määritelty verovapaiksi (TVL 29 §). Lähtökohtaisesti siis kaikki (myös hyvin pienet) tulot tulee ilmoittaa. Käytännössä etenkin pienimpien tulojen osalta valvontaa ei kuitenkaan juuri ole ja ilmoittamisvelvollisuuden täyttäminen jäänee verovelvollisen omantunnon ja harkinnan varaan samaan tapaan kuin pantillisten pullojen keräämisellä hankittujen tulojen ilmoittaminen (Yle Uutiset 2011).

Tuloja ilmoitettaessa myyntituloista saa vähentää niiden hankkimisesta aiheutuneet menot (Veroilmoitus, ansiotulot ja ansiotuloista tehtävät vähennykset 2014). Jos siis esimerkiksi pelien myyntiä ja markkinointia varten on vuokrattu palvelintilaa ja domain-osoite, saa näistä aiheutuneet kulut vähentää myyntituotoista. Verottajalle ilmoitetaan tuottojen ja kulujen välinen erotus, joten käytännössä verovelvollisen tulee jollakin tavoin pitää kirjaa toimintansa tuloista ja menoista (Verohallinto 2014e). Harrastustoiminnan aiheuttamia tappioita ei verotuksessa kuitenkaan vahvisteta eli mikäli myynnistä aiheutuneet kulut ovat suuremmat kuin niistä saadut tulot, ei ilmoitettavaa tuloa (ja sitä myötä ilmoitusvelvollisuutta) luonnollisesti synny. Tällöin myöskään aiheutuneita tappioita ei saa vähentää verovelvollisen muista tuloista. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 617.)

Joissakin tapauksissa yksityishenkilön harjoittama myyntitoiminta voidaan verottajan harkinnan mukaan määritellä liiketoiminnaksi. Tällöin kyse on siinä määrin laajamittaisesta toiminnasta, että sen voidaan katsoa täyttävän elinkeinotoiminnan tunnusmerkit. Elinkeinotoiminnan tunnusmerkkeihin kuuluvat muun muassa toiminnan itsenäisyys ja suunnitelmallisuus, voiton tavoittelu, suuntautuminen rajoittamattomaan tai laajajaksoon henkilöjoukkoon ja taloudellisen riskin olemassaolo. (Verohallinto 2010b.)

Yksiselitteistä rajaa sille, milloin toiminta katsotaan elinkeino- tai liiketoiminnaksi, ei ole olemassa, vaan tilannetta arvioidaan tapauskohtaisesti (Salomaa & Heino 2014). Merkittävin liiketoiminnan muodossa harjoitetusta toiminnasta syntyvä velvollisuus on velvollisuus arvonlisäveron keräämiseen ja tilittämiseen. Arvonlisäverolaissa vähäinen liiketoiminta on kuitenkin jätetty verovelvollisuuden ulkopuolelle ja tuloraja vähäiselle liiketoiminnalle on 8 500 euroa vuodessa (AVL 3 §). Tältä pohjalta voidaankin ajatella, että ainakin tämän rajan alle jäävät tulot eivät todennäköisesti täytä verottajan katsomia elinkeinotoiminnan tunnusmerkkejä. Viimeistään tämän rajan ylittymisen jälkeen voi

kuitenkin olla aiheellista alkaa pohtia oman toiminnan luonnetta tarkemmin. Häilyvissä tapauksissa verovelvollinen voi vapaaehtoisesti hakeutua arvonlisäverovelvollisten rekisteriin ja ennakoperintärekisteriin tai ryhtyä esimerkiksi yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi, ja tällä tavoin välttyä mahdollisilta verottajan tulkintaerimielisyyksien aiheuttamilta ongelmilta.

Siinä vaiheessa, kun toiminta muuttuu arvonlisäverovelvolliseksi, verovelvollisen huomioitavaksi tulevat arvonlisäveron keräämiseen ja tilittämiseen liittyvät vaatimukset. Tällöin keskeistä on tietää, minkä kanavan kautta palvelun myynti tapahtuu. Vaihtoehtoina ovat itsenäinen myynti esimerkiksi omassa verkkokaupassa tai välittäjäpalvelun käyttäminen. Näistä jälkimmäinen on sovelluskehittäjän kannalta huomattavasti yksinkertaisempi ja myös Denary Gamesin pelien myynti tapahtuu Yhdysvaltalaisen peliportaalin välityksellä. Sähköisten palveluiden myynnin arvonlisäverosäännösten mukaan portaalin ylläpitäjä huolehtii mahdollisten arvonlisäverojen keräämisestä ja tilittämisestä. Sovelluskehittäjän kannalta kyse on ulkomaiselle (EU:n ulkopuoliselle) elinkeinonharjoittajalle tapahtuvasta myynnistä. Myyntimaasäännösten mukaan tällainen kauppa verotetaan ostajan kotimaassa ja myynti on myyjän osalta verovapaata. Ostajana toimiva elinkeinonharjoittaja huolehtii oman maansa tuontisäännösten noudattamisesta ja mahdollisten verojen maksusta. (Verohallinto 2014c.)

Toinen toiminnan lisääntyessä huomionarvoiseksi tuleva seikka liittyy tuloverojen ennakoperintään. Koska pelimyynnistä ulkomailta saadut tulot eivät ole palkkatuloa/työkorvausta, ne eivät kuulu Suomen ennakonpidätysjärjestelmän piiriin ja verovelvollisen on itse huolehdittava asianmukaisesta verojen maksusta. Pieneksi jäävien lisätulojen kohdalla tulojen ilmoittaminen korjatulla veroilmoituksella verotuksen päätyttyä ei yleensä aiheuta verovelvolliselle ongelmia, sillä myös tällaisten tulojen verovaikutus jää pieneksi. Näin pienimuotoinen harrastustoiminta ei siis aiheuta tarvetta verojen ennakoperinnälle. Tulomäärän kasvaessa tilanne voi kuitenkin hankaloitua, mikäli pelimyyntin kautta tulevia lisätuloja ei ole huomioitu palkkatulon veroprosenttia määritettäessä ja ennakkoveroja on tämän seurauksena peritty liian vähän.

Ennakkoverojärjestelmän tarkoituksena on tasata verojen maksukertoja tasaisesti pitkin vuotta ja välttää tilanteita, jossa verovelvollinen joutuu maksamaan suuren määrän veroja yhdellä kertaa. Tätä tarkoitusta varten liiketoiminnan muodossa tapahtuvaa toimintaa harjoittava verovelvollinen voi hakeutua Verohallinnon ylläpitämään ennakoperintäre-

kisteriin. (Tomperi 2014, 12–15.) Rekisteriin hyväksymisen edellytyksenä on nimen omaan liiketoiminnan muodossa harjoitettu toiminta ja selvästi harrastusluontoinen toiminta ei täytä rekisteröintiedellytyksiä (Verohallinto 2010c). Ennakkoperintärekisteriin kuuluva saa Verohallinnolta ennakkoverolipun, jonka perusteella veroennakoita maksetaan 2-12 erässä vuoden aikana. Maksuerien määrä riippuu maksettavien ennakoiden kokonaissummasta. (Tomperi 2014, 12–15.)

Pelejä tai muita sovelluksia myyvän verovelvollisen kannalta haastavaksi ennakonkannon ennakkoverorekisteriin hakeutumalla tekee se, että ennakkoverojen määrä perustuu edeltävän vuoden tuloihin tai arvioon vuotuisista tuloista (Verohallinto 2014f). Nopeasti muuttuvilla pelimarkkinoilla tulojen kehitys voi kuitenkin olla vaikea ennustaa ja arvio joko jäädä kauaksi lopullisesta tuloksesta tai olla merkittävästi todellisia tuloja suurempi. Verovelvollisen on siis syytä seurata säännöllisesti, kuinka toteutuneet tulot vastaavat arviota ja tarvittaessa hakea ennakoiden määrään muutosta. Etenkin liian pieneksi arvioitujen ennakoiden kohdalla tällä voidaan tasata maksettavaksi tulevia summia useammalle maksukerralle sen sijaan, että kaikki yli menevät verot maksettaisiin vasta verotuksen valmistuttua.

Liitteenä 1 löytyvässä laskelmassa on laskettu, miten neljän eri kokoluokan pelimyynnitulo vaikuttaa myös palkkatuloja saavan henkilön ansiotulojen verotukseen. Vertailun vuoksi sama laskelma on tehty neljälle erisuuruuselle palkkatulolle. Henkilökohtaisten tulojen verotusmenettelyyn liittyy paljon maksettavan veron määrää pienentävien vähennysten tekemistä (Verohallinto 2015). Näistä vähennyksistä on esimerkkilaskelmissa huomioitu vain muutamat yleisimmät, verottajan automaattisesti tekemät vähennykset (tulonhankkimisvähennys, työtulovähennys, ansiotulovähennys, kunnallisverotuksen perusvähennys ja pakolliset eläke- ja sosiaalimaksut). Vertaamalla laskelmia myöhemmin tehtäviin yritystulon verotusta käsitteleviin laskelmiin voidaan hahmottaa, miten tuloista maksettavan veron määrä muuttuu, kun toiminta vaihtuu yritysmuotoiseksi.

5.2 Myyntitulot yritystulona

Yksityishenkilönä harjoitetun pelimyynnin vaihtoehtona on perustaa toimintaa varten yritys. Yksin toimivalle tekijälle käytännössä mahdollisia yritysmuotoja ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi) ja osakeyhtiö. Mikäli toimintaan otetaan mukaan toinen henkilö, esimerkiksi puoliso, voivat mahdolliseksi tulla myös henkilöyhtiöt.

Elinkeinolain (5 §) mukaan ”luvallisen elinkeinon harjoittaminen ilman muita apulaisia kuin aviopuolisoa tai suoraan etenevää polvea olevia vajavaltaisia jälkeläisiä, ja siinä liikehuoneistoa, konttoria tai erityistä myyntipaikkaa pitämättä, on sallittu ilman eri ilmoitusta tai lupaa”. Periaatteessa elinkeinotoiminnan harjoittaminen on siis mahdollista aloittaa jopa ilman varsinaisen kaupparekisteri-ilmoituksen tekemistä. Käytännössä yrityksen virallinen perustamisilmoitus kannattanee kuitenkin tehdä. Ilmoituksen käsittely ja rekisteröinti ei maksa paljon ja se takaa muun muassa sen, että joku toinen ei myöhemmin voi alkaa harjoittaa toimintaa samalla nimellä.

Yrityksen perustaminen tuo mukanaan enemmän velvoitteita kuin yksityishenkilönä toimiminen. Näiden velvoitteiden täyttämisestä voi aiheutua myös kuluja. Yrityksen perustamista pohtiessa tulee siis huomioida, paljonko näitä toiminnan pakollisia kuluja on ja riittävätkö myynnistä saadut tulot niiden kattamiseen. Lähtökohtaisesti ei ole järkevää perustaa yritystä harrastustoiminnalle, jos toiminnasta saadut tulot eivät riitä edes syntyvien kulujen kattamiseen.

Yritykselle pakollisia kulujen aiheuttajia ovat rekisteröintimaksut, YEL-maksut ja kirjanpidon järjestäminen (Yritys-Suomi 2015d). Näistä rekisteröintimaksut ovat luonteeltaan kertaluonteisia ja eivät siksi ole kannattavuuden kannalta merkittäviä. YEL-maksu on yrittäjän työtulojen perusteella maksettava eläkemaksu, joka on pakollinen kaikille yrittäjänä toimiville. Hyvin pieniä tuloja saavat yrittäjät on kuitenkin vapautettu maksuvelvollisuudesta ja vuonna 2015 vakuutuksenottovelvollisuuden tuloraja on 7502,15 euroa. (Suomen yrittäjät 2015c.) Vakuutusvelvollisuuden perustuminen tulorajaan merkitsee sitä, että yrittäjän tulisi kyetä arvioimaan vuodessa ansaitsemiensa tulojen määrä. Kuten olemme aiemmin todenneet, tämä voi epävarmalla ja nopeasti muuttuvalla pelialalla olla erityisen hankalaa. Yritystoiminnan kuluja laskettaessa tämä tulee kuitenkin ottaa huomioon.

Toinen keskeinen pienellekin yritykselle mahdollisesti kuluja aiheuttava velvollisuus on kirjanpidon järjestäminen. Kirjanpitolain (1 §) mukaan ”jokainen, joka harjoittaa liiketäi ammattitoimintaa, on tästä toiminnastaan kirjanpitovelvollinen”. Kirjanpidon pitäminen vaatii osaamista ja jos tällaista osaamista ei itseltä tai lähipiiristä löydy, voi palvelun joutua ostamaan. Hyvin pienessä yrittäjän omaan työpanokseen perustuvassa yrityksessä kirjanpidon järjestämisestä saattaa muodostua jopa suurin yksittäinen kuluerä.

Denary Gamesin tapauksessa kirjanpidon ja muiden talousasioiden hoitamisessa on mahdollista hyödyntää toimeksiantajan puolison osaamista. Näin kirjanpidon järjestämisestä ei case-tapauksessa muodostu yritykselle erillisiä kuluja.

Puolison mukanaolon myötä mahdolliseksi yritysmuodoksi tulee toiminimen ja osakeyhtiön lisäksi myös avoin yhtiö. Seuraavassa käydään läpi, miten kukin näistä yritysmuodoista vaikuttaisi toimeksiantajan pelimyynnistä saamien tulojen verotukseen. Tarkastelun pohjana käytetyt esimerkkilaskelmat löytyvät liitteistä. Yhteenvedo kokonaisverorasituksesta ja käteen jäävän tulon määristä on esitetty taulukoissa 1 ja 2.

TAULUKKO 1: Kokonaisverorasitus (euroa/vuosi)

		Pelitulot 50e/kk	Pelitulot 500e/kk	Pelitulot 1000e/kk	Pelitulot 5000e/kk
Palkkatulot 10 000	Henkilökohtainen	309,72	1 296,67	3 220,81	23 626,96
	Toiminimi	422,03	1 402,36	2 586,90	22 434,74
	Osakeyhtiö	395,42	1 978,48	3 361,69	23 718,30
	Osakeyhtiö (8%)	388,63	1 468,63	2 381,36	11 981,36
Palkkatulot 20 000	Henkilökohtainen	2 556,79	4 259,06	6 622,78	28 387,56
	Toiminimi	2 537,13	4 267,79	5 807,06	26 996,48
	Osakeyhtiö	2 523,76	4 673,42	6 292,02	27 962,81
	Osakeyhtiö (8%)	2 503,73	3 583,73	4 486,62	14 086,62
Palkkatulot 30 000	Henkilökohtainen	5 828,96	8 018,17	10 489,22	33 413,22
	Toiminimi	5 768,75	7 906,33	9 641,10	32 022,14
	Osakeyhtiö	5 762,46	8 122,85	10 022,87	32 220,32
	Osakeyhtiö (8%)	5 738,75	6 818,75	7 714,86	17 314,86
Palkkatulot 50 000	Henkilökohtainen	13 837,56	16 275,69	18 984,72	43 421,02
	Toiminimi	13 746,66	16 124,18	18 035,13	42 022,18
	Osakeyhtiö	13 743,46	16 270,70	18 199,91	41 410,76
	Osakeyhtiö (8%)	13 716,66	14 796,66	15 688,88	25 288,88

TAULUKKO 2: Käteen jäävä tulo (euroa/vuosi)

		Pelitulot 50e/kk	Pelitulot 500e/kk	Pelitulot 1000e/kk	Pelitulot 5000e/kk
Palkkatulot 10 000	Henkilökohtainen	10 290,28	14 703,33	18 779,19	46 373,04
	Toiminimi	10 177,97	14 597,64	17 595,70	45 747,86
	Osakeyhtiö	10 204,58	14 021,52	16 820,91	44 464,30
	Osakeyhtiö (8%)	10 131,37	10 131,37	10 055,16	10 055,16
Palkkatulot 20 000	Henkilökohtainen	18 043,21	21 740,94	25 377,22	51 612,44
	Toiminimi	18 062,87	21 732,21	24 375,54	51 186,12
	Osakeyhtiö	18 076,24	21 326,58	23 890,58	50 219,79
	Osakeyhtiö (8%)	18 016,27	18 016,27	17 949,90	17 949,90
Palkkatulot 30 000	Henkilökohtainen	24 771,04	27 981,83	31 510,78	56 586,78
	Toiminimi	24 831,25	28 093,67	30 541,50	56 160,46
	Osakeyhtiö	24 837,54	27 877,15	30 159,73	55 962,28
	Osakeyhtiö (8%)	24 781,25	24 781,25	24 721,66	24 721,66
Palkkatulot 50 000	Henkilökohtainen	36 762,44	39 724,31	43 015,28	66 578,98
	Toiminimi	36 853,34	39 875,82	42 147,47	66 160,42
	Osakeyhtiö	36 856,54	39 729,30	41 982,69	66 771,84
	Osakeyhtiö (8%)	36 803,34	36 803,34	36 747,64	36 747,64

5.2.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Yksityisen elinkeinonharjoittajan yritys ei ole itsenäinen verovelvollinen vaan yritystoiminnan tulo verotetaan yrittäjän henkilökohtaisessa verotuksessa. Tulosta osa verotetaan pääomatulona ja osa ansiotulona. (Meretniemi & Ylönen 2009, 56.) Ansiotulojen verotuksen progressiivisuudesta johtuen pienempien tulojen kohdalla pääomatulojen verotus voi olla kireämpää kuin vastaavien tulojen verotus ansiotulona. Tästä syystä yksityinen elinkeinonharjoittaja voi vaatia pääomatulona verotettavan osuuden pienentämistä. Raja-arvo pääomatulojen edullisuudelle on noin 40 000 - 45 000 euroa. Tätä pienemmäksi jäävien tulojen kohdalla ansiotulojen verotus on siis yleensä pääomatulojen verotusta kevyempää. Edullisuuteen vaikuttavia seikkoja on kuitenkin useita (esim. yritystulon määrä, muut tulot ja niistä tehtävät vähennykset) ja tästä syystä edullisimman vaihtoehdon selvittäminen on aina syytä tehdä tapauskohtaisesti laskemalla. (Tomperi 2014, 33.)

Pääomatulo-osuuden määrään vaikuttaa yrityksen nettovarallisuus (varat-velat) ja edeltävien 12 kuukauden aikana maksettujen palkkojen määrä (Meretniemi & Ylönen 2009, 56.). Hyvin pienessä yrityksessä, jonka toiminta ei edellytä suurta pääomaa ja jolla ei ole palkattuja työntekijöitä, voi pääomatulon laskentaperuste etenkin yritystoiminnan alkuvaiheessa jäädä hyvin pieneksi. Näin on myös tarkastelun kohteena olevassa case-tapauksessa, jossa yrityksen varallisuuteen tulisi ainakin toiminnan alkuvaiheessa kuulumaan lähinnä joitakin tietoteknisiä laitteita. Näin ollen alkuvaiheessa myös suuri osa yrityksen tuloista tulisi verotettavaksi ansiotulona siinäkin tapauksessa, että pääomatulojen verotus olisi verovelvollisen kannalta edullisempaa. Voitollisen toiminnan myötä varallisuutta on kuitenkin mahdollista kasvattaa ja tätä kautta saada suurempi osa tuloista pääomatuloverotuksen piiriin.

Liitteestä 2 löytyvässä esimerkkilaskelmassa on tarkasteltu yksityisenä elinkeinonharjoittajana hankittujen pelimyyntitulojen vaikutusta yrittäjän kokonaisverotukseen. Laskelmassa on lähdetty olettamasta, että yrityksen nettovarallisuuden arvo on 5000 euroa. Pienen nettovarallisuuden myötä valitulla pääomatulon prosenttiosuudella (20 %, 10 % vai 0 %) ei ole tulosten kannalta suurta merkitystä ja laskelmissa on käytetty oletusarvoista määrää, jonka mukaan pääomatuloina verotetaan 20 % yrityksen tuloksesta. Ansiotulojen käsittelyssä on noudatettu samoja vähennyksiä kuin henkilökohtaisten tulojen verotusta käsittelevissä laskelmissa.

Vertailtavuuden helpottamiseksi myös laskelmassa käytetyt palkkatulojen ja pelitulojen määrät ovat samat, kuin henkilökohtaisten tulojen veroja käsittelevässä laskelmassa (liite 1). Ajatuksena on, että koska sekä henkilökohtaisessa tulonhankinnassa että yritystulojen kohdalla myyntituloista saa vähentää niiden hankkimisesta aiheutuneet menot, on toiminnasta verotettavaksi jäävä tulo yleisten juoksevien kulujen osalta yhtä suuri. Vain yritystoimintaan liittyvät pakolliset ja ”ylimääräiset” kulut on huomioitava erikseen. Vertailussa on siis otettava huomioon se, että laskelmassa käytetyt 1000 ja 5000 euron kuukausittaiset pelimyyntitulot synnyttävät yrittäjälle jo velvollisuuden pakollisen YEL-vakuutuksen ottamiseen.

YEL-maksu on suuruudeltaan 23,3 % (alle 53-vuotias työntekijä, vuosi 2014) yrittäjän ilmoittamasta arvioidusta työtulosta, aloittavan yrittäjän kohdalla alennettu 18,174 %. 1000 ja 5000 euron kuukausitulos ei siis jää yrittäjän tuloksi kokonaisuudessaan, vaan siitä on vielä vähennettävä YEL-vakuutusmaksuun menevä määrä. Näin siis pelimyyntistä saadun verotettavan tulon määrä vähenee verrattuna yksityishenkilönä hankittuihin tuloihin. (Veritas Eläkevakuutus 2014.)

Koska YEL-maksun suuruus perustuu yrittäjän ilmoittamaan arvioituun työtuloon, voi ilmoitettu summa olla todellista tulomäärää pienempi. Päätoimiselle yrittäjälle liian alhaisten työtulojen ilmoittaminen ei ole järkevää, sillä monet yrittäjän sosiaaliturvaan liittyvät maksut perustuvat ilmoitettuun YEL-työtuloon. Case-tapauksessa kyseessä ei kuitenkaan ole päätoimisena tulonlähteenä toimiva yritys, joten vakuutusmaksujen tuoman sosiaaliturvan merkitys on yrittäjälle vähäisempi. Tästä syystä laskelmissa on lähdetty siitä olettamasta, että yrittäjä voi ilmoittaa työtulonsa todellista alhaisemmiksi. Laskelmissa ilmoitussummaksi on määritetty 10 000 euroa.

Käytännössä yritysmuotoinen toiminta tarjoaa jonkin verran enemmän mahdollisuuksia erilaisten kulujen kirjaamiseen ja tuloksen järjestelyyn kuin yksityishenkilönä toimiminen. Tuloksen järjestely tarkoittaa, että yrityksen tuloslaskelmaan kirjataan kuluksi erilaisia laskennallisia eritä, jotka pienentävät verotettavaksi tulevan tulon määrää. Keinoja tähän tarjoavat muun muassa erilaiset varaukset ja poistot. Poistoilla tarkoitetaan menetelmää, jolla pitkävaikutteisesti yrityksen toimintaan vaikuttavien hankintojen (esim. koneet ja laitteet) hankintahinta jaksetaan kuluiksi pidemmälle aikavälille. Varaukset puolestaan ovat tulevaisuudessa maksettavaksi tulevia menoja silmälläpitäen tehtyjä

kulukirjauksia, joita yksityinen elinkeinonharjoittaja saa tehdä esimerkiksi palkanmaksun perusteella. (Tomperi 2014, 209–210.) Hyvin pienessä yrityksessä, joka ei maksa palkkoja ja jossa poistettavaa omaisuutta ja muita vähennyskelpoisia kuluja on vähän, ei tuloksenjärjestelykeinojen vaikutus kuitenkaan ole kovinkaan suuri. Tästä syystä niitä ei myöskään esimerkkilaskelmissa ole huomioitu.

Laskelmista huomataan että case-tapauksen kaltaisessa tilanteessa sillä, verotetaanko tulot suoraan henkilökohtaisena tulona vai yksityisen elinkeinonharjoittajan tulona, ei etenkin pienempien tulojen kohdalla ole verotuksen kannalta kovinkaan suurta merkitystä. Pelitulojen ollessa luokkaa 50 tai 500 euroa kuukaudessa erot eri toimintamuotojen maksettavien verojen välillä ovat suuruudeltaan muutamien kymmenien eurojen luokkaa. Vasta pelimyyntitulojen kasvaessa tätä suuremmaksi alkaa ero henkilökohtaisen tulon ja yksityisen elinkeinonharjoittajan tulon verorasituksen välillä olla suurempi ja yritysmuotoinen toiminta vaikuttaa verovelvollisen kannalta edullisemmalta.

Toisaalta tulonsaajan kannalta maksettavaksi tulevaa veromäärää kiinnostavampi tekijä voi olla verojen maksun jälkeen käteen jäävän tulon määrä. Yksityisen elinkeinonharjoittajan osalta tulos on laskennallinen, sillä yrittäjällä on yksityisottojen muodossa mahdollisuus nostaa varoja yrityksestä käyttöönsä vapaasti. Mikäli tarkastelukohteeksi kuitenkin otetaan toiminnasta verojen jälkeen käteen jäävä summa, on henkilökohtaisena tulona hankittu tulo verovelvolliselle pääsääntöisesti kannattavin. Tämä selittyy sillä, että yritystoiminnan pääomatulona verotettava osuus tekee pienten tulojen kohdalla yritystulojen verotuksesta hieman henkilökohtaisten tulojen verotusta ankarampaa ja suurempien yritystulojen kohdalla puolestaan pakollinen YEL-vakuutus syö osan toiminnan käteen jäävästä tulosta. Eniten hyötyä yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimimisesta näyttääkin olevan tilanteessa, jossa palkkatulojen määrä on suuri, mutta lisätulojen määrä jää alle YEL-vakuutuksen ottamisen tulorajan. Tällöin se, että lisätuloista osa verotetaan ansiotulon sijasta pääomatulona keventää verovelvollisen kokonaisverorasitusta ja kasvattaa tuloista käteen jäävää määrää.

Kaiken kaikkiaan laskelmien ja muiden tietojen pohjalta voidaan todeta, että case-tapauksen kaltaisessa pienimuotoisessa ja harrastuspohjaisessa toiminnassa yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi ryhtymiselle ei välttämättä ole erityistä tarvetta, sillä pelimyyntillä saatujen tulojen ollessa pieniä ei myöskään niiden verotusvaikutus muodostu suureksi. Asiaa on syytä arvioida uudelleen siinä vaiheessa, kun verottajan liiketoiminnan

muodossa harjoitettavalle toiminnalle asettamat rajat alkavat ylittyä ja esimerkiksi arvonlisäverovelvollisten rekisteriin hakeutumisesta ja elinkeinotoiminnan veroilmoituksen antamisesta tulee joka tapauksessa pakollista. Tällöinkin aiheellista on kuitenkin pohtia, kannattaisiko yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi ryhtymisen sijasta ennemmin perustaa enemmän verosuunnittelun mahdollisuuksia tarjoava osakeyhtiö.

5.2.2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on omistajistaan itsenäinen verovelvollinen. Ennen kuin osakeyhtiön voittoa voidaan jakaa, siitä maksetaan 20 % suuruinen yhteisövero. Tämän jälkeen jäljelle jäänyt voitto voidaan jakaa osakkaille osinkoina. Osingonjako ei kuitenkaan ole pakollista, vaan voittovarot voidaan myös jättää yritykseen kasvattamaan sen varallisuutta. (Villa ym. 2007, 95; 241.)

Osakeyhtiön osingon verotuskohtelu riippuu siitä, onko kyseessä yksityinen vai julkinen osakeyhtiö (Osinkojen verotus 2014). Case-tapauksessa kyseeseen tulee yksityinen osakeyhtiö. Yksityisestä osakeyhtiöstä jaettu osinko jakaantuu verovapaaseen, pääomatulo- ja ansiotulo-osuuteen yhtiön varallisuutta kuvaavan nettovarallisuuden ja osakkeiden matemaattisen arvon perusteella. Vastaavasti kuin toiminimiyrityksessäkin, hyvin pienen ja vähän varallisuutta omistavan yrityksen tuloista suuri osa tulee loppujen lopuksi verotetuksi ansiotulona. Tämä on nähtävissä myös esimerkkilaskelmassa, joka löytyy liitteestä 3. Vertailtavuuden vuoksi laskelmassa on oletettu, että yhteisöveron maksun jälkeen jaettavissa oleva tulos jaetaan osakkaalle kokonaisuudessaan.

Osakeyhtiömuotoisen toiminnan edut liittyvät kuitenkin sen laajempiin tuloksenjärjestelymahdollisuuksiin. Osinkoa ei ole pakko jakaa, jolloin siitä ei myöskään makseta veroja, ja yrittäjä voi maksaa itselleen palkkaa ja saada veroetuja sisältäviä luontoisetuja. Osingon jako on myös mahdollista suunnitella niin, että sitä maksetaan määrä, joka vastaa 8 % osuutta yhtiön osakkeiden matemaattisesta arvosta. Tästä osuudesta suurin osa eli 75 % on osingonsaajalle verovapaata tuloa ja vain 25 % veronalaista pääomatuloa. Loppuosa jakokelpoisesta tuloksesta voidaan jättää yritykseen kasvattamaan varallisuutta ja täten kasvattamaan verovapaasti nostettavissa olevien tulojen määrää tulevana vuotena. (Meretniemi & Ylönen 2009, 59.)

Liitteestä neljä löytyy esimerkkilaskelma tilanteesta, jossa yrittäjä ei nosta osinkona koko voitto-osuutta vaan vain 8 % matemaattista arvoa vastaavan osuuden. Tällöin tulojen kokonaisverorasitus kevenee, mutta toisaalta pelimyynnistä saaduista tuloista ei luonnollisestikaan saa käyttöönsä kuin osan ja käteen jäävä kokonaistulo jää selvästi muita vaihtoehtoja pienemmäksi. Tilanteessa, jossa toimeentulo ei ole kiinni näiden tulojen määrästä, voi tämän kuitenkin nähdä samankaltaisena sijoituksena tulevaan kuin esimerkiksi säästämisen tai muun sijoitustoiminnan.

Käytännössä osakeyhtiö on hyvin pienen yrityksen tapauksessa kaikkein raskain yritysmuoto eikä siinä mielessä välttämättä ensimmäinen ja järkevin valinta toiminnan aloittamiseen. Esimerkkilaskelmien tuloksista voidaan myös nähdä, että osakeyhtiömuotoisen toiminnan edut alkavat näkyä selvemmin vasta kokonaistulojen kasvaessa. Muutamien kymmenien tai satojen eurojen suuruisten kuukausittaisten pelitulojen osalta osakeyhtiömuotoinen toiminta ei tarjoa yrittäjälle merkittäviä verotuksellisia etuja. Tämänkaltainen tulojen suuruusluokka on harrastelijatoimijalle kuitenkin kaikkein todennäköisin, joten tältä pohjalta osakeyhtiötä ei voida pitää case-tapauksessakaan ensisijaisena yritysmuotona. Siihen siirtymistä kannattaa harkita aikaisintaan siinä vaiheessa, kun pelimyynnin tulot alkavat nousta useampaan tuhanteen euroon kuukaudessa tai toiminta muuten muuttua sivutoimisesta harrastuksesta varsinaiseksi elinkeinotoiminnaksi.

5.2.3 Avoin yhtiö

Avoimen yhtiön perustaminen vaatii vähintään kaksi yhtiömiestä. Case-tapauksessa toimeksiantaja ei siis voi perustaa avointa yhtiötä yksinään, mutta yhtiömuoto on mahdollinen, jos mukaan otetaan myös esimerkiksi talousasioiden hoitamisesta huolehtiva puoliso. Avoimen yhtiön kautta saatu tulo verotetaan yksityisen elinkeinonharjoittajan tavoin yhtiömiesten henkilökohtaisessa verotuksessa. Erona on se, että tulo jaetaan yhtiömiesten kesken työpanosten mukaisessa suhteessa. (Villa ym. 2007, 44.)

Avoimen yhtiön tulonjaosta ei tässä työssä ole tehty erillistä esimerkkilaskelmaa. Tulon jakautuminen usealle henkilölle tuo verotuksen kokonaismäärän arviointiin lisää monimutkaisuutta ja kokonaisverorasituksen laskemiseksi pitäisi tiedossa olla esimerkiksi molempien puolisojen muut tulot. Yleisesti ottaen tulon jakautuminen usealle henkilölle voi keventää sen verotusta, jos sen myötä vältetään tuloveroasteikolla korkeampiin

veroluokkiin siirtyminen ja pienempiä tuloja koskevia verovähennyksiä saadaan tehdä enemmän. Toisaalta, mikäli puolison tulot ovat korkeammat kuin toimeksiantajalla, voi pariskunnan kokonaisveroaste avoimen yhtiön tulonjaon myötä myös kasvaa. Näitä kysymyksiä pohtimalla voi karkeasti pyrkiä hahmottamaan, mikä avoimen yhtiön verorasitus on suhteessa muihin tarjolla oleviin vaihtoehtoihin.

5.3 Muuta huomioitavaa

Edeltävissä osioissa keskityttiin tarkastelemaan tuloverotusta ja tuloveron määrää eri yritysmuodoissa ja yksityisenä henkilönä. Laskelmissa pitäydyttiin perustilanteessa, jossa toimeksiantajan oletettiin toimivan yksin ja kaikkien tulojen olevan hänen henkilökohtaista tuloaan. Avoimen yhtiön lisäksi kuitenkin myös yksityisellä elinkeinonharjoittajalla on mahdollisuus harjoittaa toimintaa yhdessä puolisonsa kanssa (Villa ym. 2007, 227). Puolison kanssa toimittaessa elinkeinotoiminnan tulot jaetaan puolisojen kesken, mikä voi samoin edellytyksin kuin avoimessa yhtiössä keventää tulojen kokonaisverotusta. Case-tapauksessa toimeksiantajan puolisoilla on mahdollisuus auttaa esimerkiksi yrityksen taloudenpitoon liittyvissä asioissa. Tältä pohjalta puolison mukaan ottaminen ja yritystulon jakaminen voi olla perusteltua myös toiminimimuotoisessa yrityksessä. Case-tapauksessa mahdollisuus tulojen jakamiseen puolison kanssa muodostaa yhden merkittävimmistä toiminimimuotoiseen toimintaan liittyvistä eduista.

Yrityksen perustamisen etuja pohdittaessa otetaan monesti esille yritysten oikeus hankintoihin sisältyvien arvonlisäverojen vähentämiseen. Tämä vähennysoikeus ei kuitenkaan ole sidoksissa yksin yritysmuotoiseen toimintaan, vaan siihen, onko liiketoimintaa harjoittava taho hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi. Arvonlisäverovelvolliseksi voi hakeutua myös liiketoimintaa harjoittavana yksityishenkilönä ja myyntimäärien ylittäessä verovelvollisuudelle asetetut rajat tähän on yksityishenkilöillä yritysten tavoin myös velvollisuus.

Arvonlisäveron vähennysoikeus toimii sillä periaatteella, että ostojen sisältämiä veroja saa vähentää vain niiltä osin kuin myös myynti on ollut arvonlisäverollista. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaikki vähennyskelpoisiin ostoihin sisältyvät arvonlisäverot saa vähentää vain yritys, jonka kaikki myynti on arvonlisäverotuksen piiriin kuuluvaa. Yritys, jonka myynnistä puolet on verollista ja puolet verovapaata (esim. verovapaiden

terveyspalveluiden myyntiä), saa vähentää hankintojensa arvonlisäveroista vain sen osan, joka liittyy arvonlisäverolliseen toimintaan. (Verohallinto 2012b.)

Vientikaupan harjoittajalla on kuitenkin oikeus saada palautuksena liiketoimintaansa varten tehtyjen hankintojen ostohintaan sisältyvä arvonlisävero (Verohallinto 2010d). Case-tapauksessa tämä merkitsee sitä, että vaikka käytännössä kaikki myynti tapahtuu Yhdysvalloissa sijaitsevien välittäjien kautta ja on siten Euroopan yhteisön ulkopuolelle suuntautuvaa 0-verokannan alaista vientimyyntiä, toimintaa varten suoritettuihin ostoihin liittyvät arvonlisäverot ovat kuitenkin vähennyskelpoisia. Tässä mielessä arvonlisäverovelvolliseksi hakeutuminen voi toimeksiantajan tapauksessa olla hyödyllistä siinäkin tapauksessa, että tulot jäävät alle verovelvollisuuden minimirajan. Tällöin toimintaa varten kotimaasta tehtyihin hankintoihin sisältynyt arvonlisävero ei jää toimeksiantajan rasitukseksi vaan maksetut verot saa palautuksena takaisin. Palautusoikeuden saaminen kuitenkin edellyttää, että myynneistä on esittää arvonlisäverolain vaatimusten mukainen lasku/muu tosite (Verohallinto 2012c). Euroopan Unionin ulkopuolella sijaitsevalta välityspalvelulta tällaisen tositteen saaminen voi olla hankalaa.

EU:n ulkopuolelle suuntautuvan kaupan osalta myyjän selvitettäväksi tulee myös se, liittyykö myyntiin kohdemaassa (myyntimaassa) joitakin verovelvollisuuksia. Toimeksiantajan tapauksessa kaikki käytössä olevat jälleenmyyntipaikat ovat Yhdysvaltalaisia yrityksiä, joten verotuksen suhteen noudatetaan Yhdysvaltain lainsäädäntöä ja Suomen ja Yhdysvaltain välistä verosopimusta. Tavaroiden ja palveluiden myyntiä koskien keskeisin Yhdysvalloissa käytössä oleva vero on ns. myyntivero (”sales tax”). Sales tax ei ole yhtenäinen koko Yhdysvalloissa vaan sen määrä voi vaihdella osavaltion ja jopa kaupungin mukaan. Alimmillaan vero on noin 5 %, korkeimmillaan 10 %. (Drenkard, Raut & Duncan 2012.)

Eurooppalaisesta arvonlisäverosta sales tax eroaa siten, että siinä missä arvonlisäveroa peritään kaikissa valmistus- ja myyntiketjun vaiheissa, sales tax -vero peritään vain lopullisesta vähittäismyynnistä. Veron keräämis- ja maksuvelvollisuuden määräytyminen on myös vahvasti sidoksissa yrityksen fyysiseen sijaintipaikkaan. Veroa siis kerätään ja maksetaan siihen osavaltioon, jossa myyjän kiinteä toimipaikka sijaitsee. Ulkomaisen myyjän kannalta tämä tietää sitä, että velvollisuutta veron keräämiseen Yhdysvaltoihin suuntautuvista myynnistä ei synny. (Beesley 2012.) Case-tapauksessa vastuu myyntiä

koskevien verojen hoitamisesta jää siis välityspalvelun tuottajan vastuulle ja toimeksiantaja ei ole velvollinen rekisteröitymään verovelvolliseksi ko. valtiossa.

Kiinteän toimipaikan puuttuminen myyntivaltiossa on ratkaisevassa asemassa myös yrityksen tuloverojen käsittelyn kannalta. Suomen ja Yhdysvaltain välisessä verosopimuksessa kiinteällä toimipaikalla tarkoitetaan ”kiinteää liikepaikkaa, josta yritystä kokonaan tai osaksi johdetaan” (SOPIMUS 1991). Mikäli tällaista kiinteää toimipaikkaa kohdevaltioon ei synny, tulee tulo verosopimuksen 7 artiklan mukaan kokonaan verotettavaksi yrityksen kotivaltiossa. Case-tapauksessa pelien myynti Yhdysvalloissa sijaitsevalle välittäjälle on juuri tämänkaltaista ilman kiinteää toimipaikkaa tapahtuvaa myyntiä. Näin ollen verotusoikeus tuloon on vain Suomen valtiolla eikä verotuksen hoitaminen vaadi toimeksiantajalta erityisjärjestelyitä ulkomailla.

6 YHTEENVETO

Tämän työn tavoitteena oli selvittää, kuinka sähköisten palveluiden myynnistä saatuja tuloja Suomessa verotetaan ja millaisia vaihtoehtoja myyntitoimintaa harjoittavalla harrastajalla on tulojen kanavointiin. Kysymyksiin vastaamiseksi työssä käytiin läpi tulojen hankkimiseen ja verotukseen liittyvät perusasiat, eri yritysmuodot ja yritystoimintaan liittyvät velvoitteet sekä tarkasteltiin kansainvälisen kaupan verotukseen liittyviä erityiskysymyksiä. Näiden tietojen pohjalta käytiin läpi, kuinka ulkomailta saatujen peli-myyntitulojen verotus vaikuttaisi toimeksiantajan kokonaisverotukseen eri tilanteissa.

Selvityksen pohjalta voidaan todeta, että pienimuotoisessa toiminnassa eri yritysmuotojen välille ei tuloverotuksen osalta muodostu suuria eroavaisuuksia. Pienessä yrityksessä, jossa nettovarallisuus on vähäinen, suurin osa tuloista tulee joka tapauksessa loppujen lopuksi verotettavaksi yrittäjän ansiotulona ja näin kokonaisverotus muodostuu hyvin samankaltaiseksi kuin tulojen verotus henkilökohtaisena tulona. Monen keskimääräistä reilun kolmen tuhannen tai sitä alemmaa palkkaa nauttivan palkansaajan kannalta ansiotulojen verotus on yleensä myös pääomatulojen verotusta kevyempää (Tilastokeskus 2014). Tällöin myöskään pääomatulojen tavoittelu yritysjärjestelyillä ei välttämättä ole kannattavaa.

Yritysmuotoisen toiminnan aloittamiseen ja pyörittämiseen liittyy myös joitakin kuluja ja velvoitteita, joista yksityishenkilönä lisätuloja hankkivan ei tarvitse huolehtia. Pakolliset kulut voivat etenkin harrastusmuotoisessa toiminnassa nousta merkittävään asemaan ja haukata pienistä tuloista suuren osan. Mikäli harrastustoiminnasta saatujen tulojen määrä siis on esimerkiksi vain joitakin kymmeniä tai satoja euroja kuukaudessa, on lähtökohtaisesti järkevintä kanavoida rahat ilman yritystoiminnan rasitteita omana henkilökohtaisena tulona.

Toisaalta yrityksen perustamista pohdittaessa ei tule tuijottaa vain verojen määrää ja toiminnan nykyistä tilannetta, vaan arvioida myös tulevaisuuden tavoitteita. Yritysmuotoisen toiminnan etuja henkilökohtaiseen tulonhankkimiseen verrattuna on esimerkiksi tappioiden käsittelyssä. Kun yrityksen tulos on jonakin vuonna tappiollinen, tappio voidaan vahvistaa ja sen saa vähentää myöhempinä vuosina mahdollisesti kertyvistä voitoista (Villa ym. 2007, 229). Yksityishenkilönä harjoitetussa harrastustoiminnassa täl-

laista mahdollisuutta ei ole, vaan mahdolliset tappiot jäävät harrastajan itsensä kärsittäväksi ja tulevien vuosien voitot verotetaan täysimääräisenä. Pidemmällä tähtäimellä yritysmuotoinen toiminta voi siis olla siinä mielessä kannattavaa, että sen myötä mahdollista tulojen vuosittaista heittelyä on mahdollista tasata.

Kaiken kaikkiaan selkeää yksiselitteistä vastausta siihen, milloin yrityksen perustaminen on kannattavaa ja milloin ei, on mahdotonta antaa. Tulojen verotuksen kannalta erot eivät todennäköisillä tuloilla luultavasti muodostu kovin suuriksi, joten keskeisimmät ratkaisuun vaikuttavat tekijät ovat tulevaisuuden tavoitteet ja se, kuinka paljon toimintaan ollaan valmiita panostamaan. Mikäli toiminnasta aiheutuva työmäärä ja panostus halutaan pitää mahdollisimman pienenä, on yksinkertaisinta pitäytyä yksityishenkilönä harjoitetussa tulonhankinnassa, jolloin lisätulot vain ilmoitetaan verottajalle. Toisaalta, mikäli tavoitteena on jossain vaiheessa tulevaisuudessa kasvattaa toimintaa jopa pääasialliseksi elinkeinoksi, voi yrityksen perustaminen tulla kysymykseen jo aikaisemmassa vaiheessa, vaikka taloudelliset tekijät eivät sitä varsinaisesti edellyttäisikään. Näitä kysymyksiä Denary Gamesin ja muiden vastaavassa tilanteissa olevien harrastajien tulee pohtia omalla kohdallaan ja tältä pohjalta tehdä ratkaisu itselleen sopivimmasta vaihtoehdosta.

LÄHTEET

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501

Beesley, C. 2012. Sales Tax 101 for Small Business Owners and Online Retailers. The U.S. Small Business Administration. Päivitetty 30.4.2012. Luettu 23.3.2015.

<https://www.sba.gov/blogs/sales-tax-101-small-business-owners-and-online-retailers>

Björklund, A., Hyttinen, P., Hämäläinen, P., Jokinen, M. & Klemola, A. 2010. Kansainvälisen kaupan arvonlisäverotus. Helsinki: KHT-Media Oy.

Drenkard, S., Raut, A. & Duncan, K. 2012. Sales Tax Rates in Major U.S. Cities. The Tax Foundation. Julkaistu 11.4.2012. Luettu 23.3.2015.

<http://taxfoundation.org/article/sales-tax-rates-major-us-cities>

Ennakkoperintälaki 20.12.1996/1118

Griffith, E. 2013. Radical.fm's radio app has a radical business model: User donations. PandoDaily. Julkaistu 20.8.2013. Luettu 23.4.2015.

<http://pando.com/2013/08/20/radical-fm-launches-radio-app-with-a-radical-business-model-user-donations/>

Happonen, K. 2014. Peliyhtiö Rovio supistaa omaa tuotantoaan. Aamulehti 5.12.2014, A16.

Helminen, M. 2009. Kansainvälinen tuloverotus. Helsinki: Edita.

Henkilöverotuksen käsikirja 2012. 2012. Verohallinnon julkaisu 43.12. Helsinki: Edita Prima Oy.

Holopainen, T. (toim.) 2014. Yrityksen perustamisopas: Käytännön perustamistoimet. Espoo: Asiatieto Oy.

Hämäläinen, M. 2014. Peliyhtiö Rovion yt-neuvottelut päätökseen – työt loppuvat yli sadalta. Helsingin Sanomat. Julkaistu 4.12.2014. Luettu 26.1.2015.

<http://www.hs.fi/talous/a1417662972240>

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336

Knuutinen, R. 2012. Verosuunnittelua vai veron kiertämistä. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Laine, P. 2012. Kuka saa kerätä rahaa? Maailman Kuvalehti 11/2012. Luettu 23.4.2015.

<http://www.maailmankuvalehti.fi/artikkelit/11942>

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 27.9.1919/122

Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360

Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558

Laki yleisradioverosta 31.8.2012/484

Lindholm, T. 2015. Veroilmoitus ja pääomatuloista tehtävät vähennykset. Veronmaksajain Keskusliitto ry. Luettu 4.1.2015.
<https://www.veronmaksajat.fi/Veroilmoitus/Esitaytetty-veroilmoitus/Paaomatuloista-tehtavat-vahennykset/>

Meretniemi, M. & Ylönen, H. 2009. Yrityksen perustajan käsikirja. Helsinki: Otava.

Munir, A. 2014. App Monetization: 6 Bankable Business Models That Help Mobile Apps Make Money. Localytics.com. Julkaistu 10.9.2014. Luettu 23.4.2015.
<http://info.localytics.com/blog/app-monetization-6-bankable-business-models-that-help-mobile-apps-make-money>

Myrsky, M. & Linnakangas, E. 2009. Kansainvälinen henkilö- ja yritysverotus. Helsinki: Talentum.

Myrsky, M. & Ossa, J. 2008. Verotuksen perusteet. Helsinki: Talentum.

Myrsky, M & Räbinä, T. 2010. Henkilökohtaisen tulon verotus. Helsinki: Talentum.

Nieminen, A., Anttila, R., Äärilä, L. & Jokinen, M. 2014. Arvonlisäverotus. E-kirja. Päivitetty 31.10.2014. Luettu 27.1.2015. Helsinki: Talentum Media Oy.

Osinkojen verotus. 2014. Veronmaksajain Keskusliitto ry. Päivitetty 30.12.2014. Luettu 15.1.2015. <http://www.veronmaksajat.fi/Sijoittaminen/Osinkojen-verotus/>

Osuuskuntalaki 14.6.2013/421

Patentti- ja rekisterihallitus. 2015. Kaupparekisterin käsittelymaksuhinnasto 1.9.2014. Luettu 15.1.2015. <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/hinnasto/kasittelymaksut.html>

Pearson, D. 2014. Report: Mobile to become gaming's biggest market by 2015. GamesIndustry.biz. Julkaistu 22.10.2014. Luettu 19.4.2015.
<http://www.gamesindustry.biz/articles/2014-10-22-report-mobile-to-become-gamings-biggest-market-by-2015>

Saari, J. 2014. Makuuhuoneen nurkasta miljonääriksi – autopeli takasi oululaiselle toimeentulon loppuelämäksi. Helsingin Sanomat. Julkaistu 29.9.2014. Luettu 26.1.2015.
<http://www.hs.fi/talous/a1411872888216>

Salomaa, P. & Heino, K. Arvonlisäverokoulu 1/15: Arvonlisäverolain soveltamisala. Tilisanomat. Julkaistu 18.3.2014. Luettu 27.1.2015.
<http://www.tilisanomat.fi/content/arvonlisaverolain-soveltamisala>

Soares, K. 2014. Sisäpiiri: Mobiilikkehittäjän selviytymisopas. Pelit 12/2014, 68.

SOPIMUS Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi 2/1991

Statista.com. 2014. Percentage of website traffic coming from mobile devices from 4th quarter 2010 to 1st quarter 2014. Luettu 23.1.2015.
<http://www.statista.com/statistics/277125/share-of-website-traffic-coming-from-mobile-devices/>

Statista.com. 2015. Number of available applications in the Google Play Store from December 2009 to February 2015. Luettu 22.4.2015.
<http://www.statista.com/statistics/266210/number-of-available-applications-in-the-google-play-store/>

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731

Suomen Poliisi. 2015. Rahankeräyslainsäädäntö ja luvat. Luettu 23.4.2015.
<https://www.poliisi.fi/luvat/rahankerayslainsaadanto>

Suomen Yrittäjät. 2014a. Minustako yrittäjä – Ilmoituksenvarainen elinkeinotoiminta. Päivitetty 1.7.2014. Luettu 19.4.2015. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/elinkeinovapaus/ilmoitus/>

Suomen Yrittäjät. 2014b. Minustako yrittäjä – Luvanvaraiset elinkeinot. Päivitetty 1.7.2014. Luettu 19.4.2015. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/elinkeinovapaus/luvanvarainen/>

Suomen Yrittäjät. 2014c. Minustako yrittäjä – Osuuskunta. Luettu 15.1.2015.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/osuuskunta/>

Suomen Yrittäjät. 2015a. Minustako yrittäjä – Elinkeinovapaus. Luettu 19.4.2015.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/elinkeinovapaus/>

Suomen Yrittäjät. 2015b. Yrityksen vakuutukset. Päivitetty 4.2.2015. Luettu 19.4.2015.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yritystoiminnanabc/vakuutukset/>

Suomen Yrittäjät. 2015c. YEL-vakuutus turvaa vanhuutta ja työkyvyttömyyttä. Luettu 19.2.2015. <http://www.yrittajat.fi/yrittajaihmisena/yelvakuutus/>

Tilastokeskus. 2013. Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö. Liitetaulukko 24. Ostokset ja tilaukset verkon kautta iän, toiminnan, koulutusasteen, asuinpaikan kaupunkimaisuuden ja sukupuolen mukaan 2013, %-osuus väestöstä. Luettu 10.2.2015. http://stat.fi/til/sutivi/2013/sutivi_2013_2013-11-07_tau_024_fi.html

Tilastokeskus. 2014. Palkat ja työvoimakustannukset – Kokonaisansiot työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan, 2013. Päivitetty 18.12.2014. Luettu 19.3.2015.
https://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_palkat.html

Tomperi, S. 2014. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 26., uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535

Työntekijän eläkelaki 19.5.2006/395

Työttömyysturvalaki 30.12.2002/1290

Valtiovarainministeriö. 2015. Ansiotulojen verotus. Luettu 5.1.2015.

<http://vm.fi/verotus/henkiloverotus/ansiotulojen-verotus>

Veritas Eläkevakuutus. 2014. Sosiaaliturvamaksut 2014.. Luettu 23.4.2015.

https://www.veritas.fi/sites/default/files/sosiaalivakuutusmaksut_2014_fi.pdf

Veritas Eläkevakuutus. 2015. Turvan perustana YEL-työtulo. Luettu 20.1.2015.

<https://www.veritas.fi/yrittajat/yel-vakuutus/turvan-perustana-yel-tyotulo>

Verohallinto. 2010a. Verotiliohjeet: Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot. Päivitetty 22.10.2010. Luettu 20.3.2015.

<http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7963&culture=fi-FI&contentlan=1>

Verohallinto. 2010b. Verohallinnon kannanottoja yritysverokysymyksiin 2010 – Kysymys 6. Autokoulun opettajan autokouluille myymien palvelujen katsominen elinkeinotoiminnaksi. Päivitetty 29.3.2010. Luettu 19.3.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2010/Verohallinnon_kannanottoja_yritysverokys

Verohallinto. 2010c. Ennakkoperintärekisteri. Päivitetty 22.10.2010. Luettu 10.3.2015.

http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Ennakkoperintarekisteri

Verohallinto. 2010d. Vientikaupan arvonlisäverotus. Päivitetty 18.4.2011. Luettu 23.3.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Kansainvalinen_kauppa/Vientikaupan_arvonlisaverotus

Verohallinto. 2011. Työnantajarekisteri. Päivitetty 6.4.2011. Luettu 22.4.2015.

http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Sanasto/Tyonantajarekisteri

Verohallinto. 2012a. Verotettavan tulon laskeminen. Päivitetty 17.12.2012. Luettu 4.1.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Verotuksen_toimittaminen_ja_muuttaminen/Verotettavan_tulon_laskeminen

Verohallinto. 2012b. Ostoihin sisältyvän arvonlisäveron vähentäminen. Päivitetty 19.10.2012. Luettu 23.3.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Arvonlisaverotus/Ostoihin_sisaltuvan_arvonlisaveron_vahentaminen

http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Arvonlisaverotus/Ostoihin_sisaltuvan_arvonlisaveron_vahentaminen

Verohallinto. 2012c. Aloittavan yrittäjän kysymyksiä arvonlisäverosta. Päivitetty 18.4.2012.

Luettu 23.3.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Aloittava_yritys/Aloittavan_yrittajan_kysymykset_arvonlis

http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Aloittava_yritys/Aloittavan_yrittajan_kysymykset_arvonlis

Verohallinto. 2013. Kansainvälisen verotuksen käsikirja 2013. Verohallinnon julkaisu 284.13. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Verohallinto. 2014a. Osuuskunnan jakamat ylijäämät, ennakonpidätys sekä Verohallinnolle annettavat ilmoitukset vuoden 2015 alusta. Verohallinnon tiedote 31.12.2014. Luettu 19.4.2015. https://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osuuskunnan_jakamat_ylijaaamat_ennakonpid

Verohallinto. 2014b. Syventävät vero-ohjeet: Arvonlisäverovelvollisen opas. Julkaistu 26.6.2014. Luettu 11.2.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Arvonlisaverovelvollisen_opas

Verohallinto. 2014c. Syventävät vero-ohjeet: Tele-, lähetys- ja sähköisten palvelujen arvonlisäverotus. Julkaistu 11.11.2014. Luettu 27.1.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Tele_lahetys_ja_sahkoisten_palvelujen_ar

Verohallinto. 2014d. Syventävät vero-ohjeet: Arvonlisäveron erityisjärjestelmä. Julkaistu 11.11.2014. Luettu 27.1.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Arvonlisaveron_erityisjarjestelma

Verohallinto. 2014e. Verohallinnon päätös ilmoittamisvelvollisuudesta ja muistiinpanoista. Julkaistu 18.12.2014. Luettu 19.4.2015. https://www.tax.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_paatokset/Verohallinnon_paatostilmoittamisvelvollisuus

Verohallinto. 2014f. Ennakkoverot vuonna 2015 - luonnolliset henkilöt. Päivitetty 11.12.2014. Luettu 23.4.2015. https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Ennakkoverot_vuonna_2015_luonnolliset_henkilot

Verohallinto. 2015. Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. Päivitetty 26.3.2015. Luettu 22.4.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vahennykset_ansiutulosta_ja_verosta/Verotettavan_tulon_laskeminen_henkiloverotuksessa

Veroilmoitus, ansiotulot ja ansiotuloista tehtävät vähennykset. 2014. Veronmaksajain Keskusliitto ry. Luettu 17.2.2015. <http://www.veronmaksajat.fi/Veroilmoitus/Esitaytetty-veroilmoitus/Ansiotulot-ja-ansiotuloista-tehtavat-vahennykset/>

Villa, S., Ossa, J. & Saarnilehto, A. 2007. Yritysmuodot – toiminta, rahoitus ja verotus. Helsinki: WSOYpro.

Vuodenvaihteen veromuutoksia 2015. Veronmaksajain Keskusliitto ry. Luettu 4.1.2015. <http://www.veronmaksajat.fi/verotus2015/>

Yle Uutiset. 2011. Verottaja ei käytä pullotuloja. Julkaistu 22.7.2011. Luettu 19.4.2015. http://yle.fi/uutiset/verottaja_ei_kytaa_pullotuloja/5395513

Yle Uutiset. 2014. Veronkiertoa vai suunnittelua – mitä ajattelet lääkäreiden verosuunnittelusta? Julkaistu 25.8.2014. Luettu 5.1.2015. http://yle.fi/uutiset/veronkiertoa_vai_suunnittelua_mita_ajattelet_laakareiden_verosuunnittelusta/7429815

Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272

Yritys-Suomi. 2015a. Yrityksen luvat. Luettu 14.1.2015. <http://www.yrityssuomi.fi/luvat>

Yritys-Suomi. 2015b. Osakeyhtiö. Luettu 19.4.2015.
<https://www.yrityssuomi.fi/osakeyhtio>

Yritys-Suomi. 2015c. Osuuskunta. Luettu 19.4.2015.
<https://www.yrityssuomi.fi/osuuskunta>

Yritys-Suomi. 2015d. Pakolliset tehtävät. Luettu 23.4.2015.
<http://www.yrityssuomi.fi/pakolliset-tehtavat>

Yritys-Suomi. 2015e. Perustamistoimet. Luettu 23.4.2015.
<http://www.yrityssuomi.fi/perustamistoimet>

Yritys-Suomi. 2015f. Työnantajan lakisääteiset vakuutukset. Luettu 19.4.2015.
<https://www.yrityssuomi.fi/lakisaateiset-vakuutukset1>

LIITTEET

Liite 1. Laskelma pelimyyntitulojen verotuksesta henkilökohtaisena tulona

1 (4)

Palkkatulot 10 000	Pelitulos 500e/kk				Pelitulos 1000e/kk				Pelitulos 5000e/kk			
	Valtion verotus	Kunnallisverotus	Valtion verotus	Kunnallisverotus	Valtion verotus	Kunnallisverotus	Valtion verotus	Kunnallisverotus	Valtion verotus	Kunnallisverotus	Valtion verotus	Kunnallisverotus
Tulot												
Palkkatulot	10 000,00		10 000,00		10 000,00		10 000,00		10 000,00		10 000,00	
Pelitulos	600,00		6 000,00		12 000,00		60 000,00		60 000,00		60 000,00	
Ansiotulot yhteensä	10 600,00		16 000,00		22 000,00		70 000,00		70 000,00		70 000,00	
Luonn. vähennykset	620,00		620,00		620,00		620,00		620,00		620,00	
Puhdas ansiotulo	9 980,00		15 380,00		21 380,00		69 380,00		69 380,00		69 380,00	
Muut yhteiset vähenn.	605,00		605,00		605,00		605,00		605,00		605,00	
Eläke- ja työttömyysvakuutus	89,04		134,40		184,80		588,00		588,00		588,00	
Sairasvakuutuksen päivära												
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen	9 285,96		14 640,60		20 590,20		68 187,00		68 187,00		68 187,00	
Muut vähennykset												
Valtionverotuksen väh.	-		-		-		-		-		-	
Kunnallisverotuksen väh.	3 355,90		3 507,90		3 507,90		1 077,90		1 077,90		1 077,90	
Perusvähennys	2 359,99		1 371,49		189,76		-		-		-	
Verotettava ansiotulo	9 285,96	3 570,07	14 640,60	9 761,21	20 590,20	17 162,54	68 187,00	67 109,10	68 187,00	67 109,10	68 187,00	67 109,10
Valtion tulovero	-		-		286,86		9 347,71		9 347,71		9 347,71	
Työtulovähennys	599,40		999,00		286,86		591,63		591,63		591,63	
Maksuunpantava valtion vero	-		-		-		8 756,08		8 756,08		8 756,08	
Kunnallisvero	705,09		1 927,84									
Sair.vak. sairaanhoitomaksu	47,12		128,85									
Sair.vak. päivärahmaksu	89,04		134,40									
Kunnallisvero yhteensä	841,25		2 191,09									
Työtulovähennys (siirto)	599,40		999,00									
Maksuunpantava kunnallisvero	241,85		1 192,09									
Yle-vero	67,86		104,58		143,00		143,00		143,00		143,00	
Maksettavat verot yhteensä	67,86	241,85	104,58	1 192,09	143,00	3 077,81	8 899,08	14 727,89	8 899,08	14 727,89	23 626,96	46 373,04
Nettotulo		309,72		1 296,67		3 220,81		23 626,96		23 626,96		46 373,04
		10 290,28		14 703,33		18 779,19		46 373,04		46 373,04		93 746,08

Palkkatulot 20 000		Pelitulot 50e/kk	Pelitulot 500e/kk	Pelitulot 1000e/kk	Pelitulot 5000e/kk
Tulot	Palkkatulot	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00
	Pelitulot	600,00	6 000,00	12 000,00	60 000,00
	Ansiotulot yhteensä	20 600,00	26 000,00	32 000,00	80 000,00
Luonn. vähennykset		620,00	620,00	620,00	620,00
Puhdas ansiotulo		19 980,00	25 380,00	31 380,00	79 380,00
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	1 210,00	1 210,00	1 210,00	1 210,00
	Sairausvakuutuksen päivära	173,04	218,40	268,80	672,00
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		18 596,96	23 951,60	29 901,20	77 498,00
Muut vähennykset					
Valtionverotuksen väh.		-	-	-	-
Kunnallisverotuksen väh.		3 300,90	3 057,90	3 057,90	2 787,90
Verotettava ansiotulo		18 596,96	23 951,60	29 901,20	77 498,00
Valtion tulovero	Työtulovähennys	157,30	505,35	1 508,21	11 852,66
	Maksuunpantava valtion vero	157,30	505,35	1 010,00	476,63
Kunnallisvero		-	-	498,21	11 376,03
Sair.vak. sairaanhoitomaksu		2 906,33	4 126,51	5 354,88	15 181,84
	Sair.vak. päivärahmaksu	194,25	275,80	357,90	1 014,69
Kunnallisvero yhteensä		3 273,62	4 620,70	5 981,57	16 868,53
Työtulovähennys (siirto)		852,70	504,65	-	-
	Maksuunpantava kunnallisvero	2 420,92	4 116,06	5 981,57	16 868,53
Yle-vero		135,86	143,00	143,00	143,00
Maksettavat verot yhteensä		135,86	143,00	641,21	11 519,03
Nettotulo		2 556,79	4 259,06	6 622,78	28 387,56
		18 043,21	21 740,94	25 377,22	51 612,44

Palkkatulot 30 000		Pelitulot 50e/kk		Pelitulot 500e/kk		Pelitulot 1000e/kk		Pelitulot 5000e/kk	
Tulot	Palkkatulot	30 000,00		30 000,00		30 000,00		30 000,00	
	Pelitulot	600,00		6 000,00		12 000,00		60 000,00	
	Ansiotulot yhteensä	30 600,00		36 000,00		42 000,00		90 000,00	
Luonn. vähennykset		620,00		620,00		620,00		620,00	
Puhdas ansiotulo		29 980,00		35 380,00		41 380,00		89 380,00	
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	1 815,00		1 815,00		1 815,00		1 815,00	
	Sairausvakuutuksen päivära	257,04		302,40		352,80		756,00	
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		27 907,96		33 262,60		39 212,20		86 809,00	
Muut vähennykset									
Valtionverotuksen väh.		-		-		-		-	
Kunnallisverotuksen väh.									
Verotettava ansiotulo		27 907,96	25 057,06	33 262,60	30 654,70	39 212,20	36 874,30	86 809,00	86 631,10
Valtion tulovero	Työtulovä vähennys	1 159,39		2 096,46		3 137,64		14 622,68	
	Maksuunpantava valtion vero	1 010,00		982,63		913,63		361,63	
Kunnallisvero		149,39		1 113,83		2 224,01		14 261,05	
Sair.vak. sairaanhoitomaksu			4 948,77		6 054,30		7 282,67		17 109,64
			330,75		404,64		486,74		1 143,53
			257,04		302,40		352,80		756,00
			5 536,56		6 761,35		8 122,22		19 009,17
Yle-vero		143,00		143,00		143,00		143,00	
Maksettavat verot yhteensä		292,39	5 536,56	1 256,83	6 761,35	2 367,01	8 122,22	14 404,05	19 009,17
Nettotulo			5 828,96		8 018,17		10 489,22		33 413,22
			24 771,04		27 981,83		31 510,78		56 586,78

Palkkatulot 50 000		Pelitulot 50e/kk		Pelitulot 500e/kk		Pelitulot 1000e/kk		Pelitulot 5000e/kk	
Tulot	Palkkatulot	50 000,00		50 000,00		50 000,00		50 000,00	
	Pelitulot	600,00		6 000,00		12 000,00		60 000,00	
	Ansiotulot yhteensä	50 600,00		56 000,00		62 000,00		110 000,00	
Luonn. vähennykset		620,00		620,00		620,00		620,00	
Puhdas ansiotulo		49 980,00		55 380,00		61 380,00		109 380,00	
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	3 025,00		3 025,00		3 025,00		3 025,00	
	Sairausvakuutuksen päivära	425,04		470,40		520,80		924,00	
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		46 529,96		51 884,60		57 834,20		105 431,00	
Muut vähennykset									
Valtionverotuksen väh.		-		-		-		-	
Kunnallisverotuksen väh.			1 950,90		1 707,90		1 437,90		-
Verotettava ansiotulo		46 529,96	44 579,06	51 884,60	50 176,70	57 834,20	56 396,30	105 431,00	105 431,00
Valtion tulovero	Työtulovä vähennys	4 691,44		5 842,69		7 121,85		20 271,34	
		814,73		752,63		683,63		131,63	
Maksuunpantava valtion vero		3 876,71		5 090,06		6 438,22		20 139,71	
Kunnallisvero			8 804,36		9 909,90		11 138,27		20 822,62
	Sair.vak. sairaanhoitoma ksu		588,44		662,33		744,43		1 391,69
Sair.vak. päivärahmaksu			425,04		470,40		520,80		924,00
			9 817,85		11 042,63		12 403,50		23 138,31
Yle-vero		143,00		143,00		143,00		143,00	
Maksettavat verot yhteensä		4 019,71	9 817,85	5 233,06	11 042,63	6 581,22	12 403,50	20 282,71	23 138,31
			13 837,56		16 275,69		18 984,72		43 421,02
Nettotulo			36 762,44		39 724,31		43 015,28		66 578,98

Liite 2. Laskelma pelimyyntitulojen verotuksesta yksityisenä elinkeinonharjoittajana

1 (5)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan verolaskelma - Verovuosi 2014

Nettovarallisuus		5 000,00 (=pääomatulon laskentaperuste)			
	Pelien tuotto 50e/kk	Pelien tuotto 500e/kk	Pelien tuotto 1000e/kk	Pelien tuotto 5000e/kk	
Pelitulot kulujen jälkeen	600,00	6 000,00	12 000,00	60 000,00	
Pakolliset lisäkulut (VEL)	-	-	1 817,40	1 817,40	
Yritystoiminnan tulos	600,00	6 000,00	10 182,60	58 182,60	
Pääomatuloa	600,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	
Ansiotuloa	-	5 000,00	9 182,60	57 182,60	
Pääomatulot					
Pääomatulot		600,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00
Maksettavat verot pääomatuloista		180,00	300,00	300,00	300,00

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e/kk			Pelien tuotto 500e/kk			Pelien tuotto 1000e/kk			Pelien tuotto 5000e/kk		
Palkkatulot 10 000													
Tulot	Palkkatulot	10 000,00			10 000,00			10 000,00			10 000,00		
	Pelitulot	-			5 000,00			9 182,60			57 182,60		
	Ansiotulot yhteensä	10 000,00			15 000,00			19 182,60			67 182,60		
Luonn. vähennykset		620,00			620,00			620,00			620,00		
Puhdas ansiotulo		9 380,00			14 380,00			18 562,60			66 562,60		
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	605,00			605,00			605,00			605,00		
	Sairausvakuutuksen päiväraha	84,00			126,00			168,00			168,00		
	Yrittäjän korotettu päivärahmaksu	-			-			13,00			13,00		
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		8 691,00			13 649,00			17 776,60			65 776,60		
Muut vähennykset													
Valtionverotuksen väh.		-			-			-			-		
Kunnallisverotuksen väh.	ei vähennyksiä												
	Ansiotulovähennys	3 187,90			3 552,90			3 364,68			1 204,68		
	Perusvähennys	2 441,11			1 568,44			748,44			-		
Verotettava ansiotulo		8 691,00			13 649,00			17 776,60			65 776,60		
Valtion tulovero		-			-			103,98			8 829,47		
Työtulovähennys		555,00			925,00			103,98			624,03		
Maksuunpantava valtion vero		-			-			-			8 205,44		
Kunnallisvero													
	Sairväh. sairaanhoitomaksu	604,74			1 684,21			2 698,54			12 752,95		
	Sairväh. päivärahmaksu	40,42			112,57			180,36			852,35		
Kunnallisvero yhteensä	Yrittäjän korotettu päivärahmaksu	84,00			126,00			168,00			168,00		
		-			-			13,00			13,00		
		729,16			1 922,78			3 059,90			13 786,30		
Työtulovähennys (siirto)		555,00			925,00			906,02			-		
Maksuunpantava kunnallisvero		174,16			997,78			2 153,87			13 786,30		
Yle-vero		67,86			104,58			133,03			143,00		
Maksettavat verot ansiotuloista		67,86			104,58			133,03			8 348,44		
Maksettavat verot yhteensä		422,03			1 402,36			2 586,90			22 434,74		
Nettotulo		10 177,97			14 597,64			17 595,70			45 747,86		

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e/kk			Pelien tuotto 500e/kk			Pelien tuotto 1000e/kk			Pelien tuotto 5000e/kk		
Palkkatulot 20 000													
Tulot	Palkkatulot	20 000,00			20 000,00			20 000,00			20 000,00		
	Pelitulot	-			5 000,00			9 182,60			57 182,60		
	Ansiotulot yhteensä	20 000,00			25 000,00			29 182,60			77 182,60		
Luonn. vähennykset		620,00			620,00			620,00			620,00		
Puhdas ansiotulo		19 380,00			24 380,00			28 562,60			76 562,60		
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	1 210,00			1 210,00			1 210,00			1 210,00		
	Sairausvakuutuksen päiväraha	168,00			210,00			252,00			252,00		
	Yrittäjän korotettu päivärahmaksu	-			-			13,00			13,00		
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		18 002,00			22 960,00			27 087,60			75 087,60		
Muut vähennykset													
Valtionverotuksen väh.		ei vähennyksiä											
Kunnallisverotuksen väh.		Ansiotulovähennys			3 327,90			3 102,90			2 914,68		
		Perusvähennys			698,62			-			-		
Verotettava ansiotulo		18 002,00			13 975,48			19 857,10			24 172,92		
Valtion tulovero	Työtulovähennys	118,63			440,90			1 015,83			11 135,56		
		118,63			440,90			1 010,00			509,03		
	Maksuunpantava valtion vero	-			-			5,83			10 626,53		
Kunnallisvero													
Sair.vak. sairaanhoitomaksu		2 760,16			3 921,78			4 774,15			14 680,75		
		184,48			262,11			319,08			981,19		
	Sair.vak. päivärahmaksu	168,00			210,00			252,00			252,00		
Yrittäjän korotettu päivärahmaksu		-			-			13,00			13,00		
Kunnallisvero yhteensä		3 112,63			4 393,89			5 358,23			15 926,95		
Työtulovähennys (siirto)		891,37			569,10			-			-		
		2 221,26			3 824,79			5 358,23			15 926,95		
	Maksuunpantava kunnallisvero												
Yle-vero		135,86			143,00			143,00			143,00		
Maksettavat verot ansiotuloista		135,86			143,00			148,83			10 769,53		
Maksettavat verot yhteensä		2 537,13			4 267,79			5 807,06			26 996,48		
Nettotulo		18 062,87			21 732,21			24 375,54			51 186,12		

Ansiotulot		Pelien tuotto 500e/kk		Pelien tuotto 5000e/kk		Pelien tuotto 10000e/kk		Pelien tuotto 10000e/kk	
Palkkatulot 30 000		Pelien tuotto 500e/kk		Pelien tuotto 5000e/kk		Pelien tuotto 10000e/kk		Pelien tuotto 10000e/kk	
Tulot	Palkkatulot	30 000,00		30 000,00		30 000,00		30 000,00	
	Pelitulot	-		5 000,00		9 182,60		57 182,60	
	Ansiotulot yhteensä	30 000,00		35 000,00		39 182,60		87 182,60	
Luonn. vähennykset		620,00		620,00		620,00		620,00	
Puhdas ansiotulo		29 380,00		34 380,00		38 562,60		86 562,60	
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	1 815,00		1 815,00		1 815,00		1 815,00	
	Sairausvakuutuksen päiväraha	252,00		294,00		336,00		336,00	
	Yrittäjän korotettu päivärahmaks	-		-		13,00		13,00	
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		27 313,00		32 271,00		36 398,60		84 398,60	
Muut vähennykset		Valtion verotus		Valtion verotus		Valtion verotus		Valtion verotus	
Valtionverotuksen väh.		-		-		-		-	
Kunnallisverotuksen väh.		ei vähennyksiä		Kunnallisverotus		Kunnallisverotus		Kunnallisverotus	
Verotettava ansiotulo		27 313,00		32 271,00		29 618,10		33 933,92	
Valtion tulovero	Työtulovähennys	1 055,28		1 922,93		2 645,26		13 905,58	
	Maksuunpantava valtion vero	1 010,00		994,13		946,03		394,03	
		45,28		928,80		1 699,22		13 511,55	
Kunnallisvero		4 825,93		5 849,57		6 701,95		16 608,55	
Sair.vak. sairaanhoitomaksu		322,54		390,96		447,93		1 110,04	
Sair.vak. päivärahmaksu		252,00		294,00		336,00		336,00	
Yrittäjän korotettu päivärahmaksu		-		-		13,00		13,00	
Maksuunpantava kunnallisvero		5 400,48		6 534,53		7 498,88		18 067,59	
Yle-vero		143,00		143,00		143,00		143,00	
Maksettavat verot ansiotuloista		188,28		1 071,80		6 534,53		13 654,55	
Maksettavat verot yhteensä		5 768,75		7 906,33		9 641,10		32 022,14	
Nettotulo		24 831,25		28 093,67		30 541,50		56 160,46	

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e/kk			Pelien tuotto 500e/kk			Pelien tuotto 1000e/kk		
Palkkatulot 50 000										
Tulot	Palkkatulot	50 000,00			50 000,00			50 000,00		
	Pelitulot	-			5 000,00			9 182,60		
	Ansiotulot yhteensä	50 000,00			55 000,00			59 182,60		
Luonn. vähennykset		620,00			620,00			620,00		
Puhdas ansiotulo		49 380,00			54 380,00			58 562,60		
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvaikutus	3 025,00			3 025,00			3 025,00		
	Sairausvaikutuksen päiväraha	420,00			462,00			504,00		
	Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	-			-			13,00		
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		45 935,00			50 893,00			55 046,60		
Muut vähennykset										
Valtionverotuksen väh.		-			-			-		
Kunnallisverotuksen väh.		1 977,90			1 752,90			1 564,68		
Verotettava ansiotulo		45 935,00			43 957,10			49 140,10		
Valtion tulovero	Työtulovähennys	4 563,53			5 629,50			6 522,52		
	Maksuunpantava valtion vero	821,63			764,13			716,03		
		3 741,90			4 865,37			5 806,49		
Kunnallisvero		8 681,53			9 705,17			10 562,68		
Sairva k. sairaanhoitomaksu		580,23			648,65			705,96		
Sairva k. päiväraha maksu		420,00			462,00			504,00		
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu		-			-			13,00		
Maksuunpantava kunnallisvero		9 681,76			10 815,82			11 785,64		
Yle-vero		143,00			143,00			143,00		
Maksettavat verot ansiotuloista		3 884,90			5 008,37			5 949,49		
Maksettavat verot yhteensä		13 746,66			16 124,18			18 035,13		
Nettotulo		36 853,34			39 875,82			42 147,47		

Liite 3. Laskelma pelimyyntitulojen verotuksesta yksityisenä osakeyhtiönä

1 (5)

Yksityisen osakeyhtiön verolaskelma - Verovuosi 2014

Nettovarallisuus 5 000,00 (=osakkeiden matemaattinen arvo)
8% 400,00

	Pelien tuotto 50e/kk	Pelien tuotto 500e/kk	Pelien tuotto 1000e/kk	Pelien tuotto 5000e/kk
Pelitulot kuluijen jälkeen	600,00	6 000,00	12 000,00	60 000,00
Pakolliset lisäkulut (VEL)	-	-	1 817,40	1 817,40
Tulos ennen veroja	600,00	6 000,00	10 182,60	58 182,60
Yhteisövero 20%	120,00	1 200,00	2 036,52	11 636,52
Nettotulos	480,00	4 800,00	8 146,08	46 546,08
Verovapaa tuloa	320,00	1 400,00	2 236,52	11 836,52
Pääomatuloa	100,00	100,00	100,00	100,00
Ansiotuloa	60,00	3 300,00	5 809,56	34 609,56

Pääomatulot				
Pääomatulot	100,00	100,00	100,00	100,00
Maksettavat verot pääomatuloista	30,00	30,00	30,00	30,00

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e/kk		Pelien tuotto 500e/kk		Pelien tuotto 1000e/kk		Pelien tuotto 5000e/kk	
Palkkatulot 10 000									
Tulot	Palkkatulot	10 000,00		10 000,00		10 000,00		10 000,00	
	Pelitulot	60,00		3 300,00		5 809,56		34 609,56	
	Ansiotulot yhteensä	10 060,00		13 300,00		15 809,56		44 609,56	
Luonn. vähennykset	Tulonhankkimisvähennys	620,00		620,00		620,00		620,00	
		9 440,00		12 680,00		15 189,56		43 989,56	
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	605,00		605,00		605,00		605,00	
	Sairausvakuutukset päiväraha	84,00		84,00		168,00		168,00	
	Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	-		-		13,00		13,00	
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		8 751,00		11 991,00		14 403,56		43 203,56	
Muut vähennykset									
Valtionverotuksen väh.		-		-		-		-	
Kunnallisverotuksen väh.		Ansiotulovähennys		3 204,70		3 570,00		3 516,47	
		Perusvähennys		2 432,90		1 886,71		1 418,15	
Verotettava ansiotulo		8 751,00		3 113,40		11 991,00		6 534,29	
Valtion tulovero		-		-		-		3 976,27	
Työtulovähennys		559,44		799,20		984,91		883,62	
Maksuunpantava valtion vero		-		-		-		3 092,65	
Kunnallisvero		614,90		1 290,52		1 870,12		8 094,16	
Sair.vak. sairaanhoitomaksu		41,10		86,25		124,99		540,98	
Sair.vak. päivärahamaksu		84,00		84,00		168,00		168,00	
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu		-		-		13,00		13,00	
Kunnallisvero yhteensä		739,99		1 460,77		2 176,11		8 816,14	
Työtulovähennys (siirto)		559,44		799,20		984,91		-	
Maksuunpantava kunnallisvero		180,55		661,57		1 191,20		8 816,14	
Yle-vero		64,87		86,90		103,97		143,00	
Maksettavat verot ansiotuloista		64,87		86,90		103,97		3 235,65	
Maksettavat verot yhteensä		275,42		778,48		1 325,17		12 081,78	
Nettotulo		10 204,58		14 021,52		16 820,91		44 464,30	

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e/kk		Pelien tuotto 500e/kk		Pelien tuotto 1000e/kk		Pelien tuotto 5000e/kk	
Palkkatulot 20 000		Pelien tuotto 50e/kk		Pelien tuotto 500e/kk		Pelien tuotto 1000e/kk		Pelien tuotto 5000e/kk	
Tulot		Pelien tuotto 50e/kk		Pelien tuotto 500e/kk		Pelien tuotto 1000e/kk		Pelien tuotto 5000e/kk	
Palkkatulot		20 000,00		20 000,00		20 000,00		20 000,00	
Pelitulot		60,00		3 300,00		5 809,56		34 609,56	
Ansiotulot yhteensä		20 060,00		23 300,00		25 809,56		54 609,56	
Luonn. vähennykset		620,00		620,00		620,00		620,00	
Puhdas ansiotulo		19 440,00		22 680,00		25 189,56		53 989,56	
Muut yhteiset vähenn.		Eläke- ja työttömyysvakuutus		1 210,00		1 210,00		1 210,00	
		Sairausvakuutukset päiväraha		168,00		252,00		252,00	
		Yrittäjän korotettu päiväraha maks		-		13,00		13,00	
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		18 062,00		21 302,00		23 714,56		52 514,56	
Muut vähennykset		Valtion verotus		Valtion verotus		Valtion verotus		Valtion verotus	
Valtionverotuksen väh.		ei vähennyksiä		-		-		-	
Kunnallisverotuksen väh.		Ansiotulovähen		3 325,20		3 179,40		3 066,47	
		Perusvähen		686,71		43,41		-	
Verotettava ansiotulo		18 062,00		14 050,09		18 079,19		20 648,09	
Valtion tulovero		122,53		333,13		489,95		5 978,13	
Työtulovähen		122,53		333,13		489,95		768,62	
Maksuunpantava valtion vero		-		-		-		5 209,51	
Kunnallisvero		2 774,89		3 570,64		4 078,00		10 021,96	
Sair.vak. sairaanhoitomaksu		185,46		238,65		272,55		669,82	
Sair.vak. päivärahamaksu		168,00		168,00		252,00		252,00	
Kunnallisvero yhteensä		3 128,35		3 977,29		4 602,55		10 943,78	
Työtulovähen (siirto)		887,47		676,87		520,05		-	
Maksuunpantava kunnallisvero		2 240,88		3 300,42		4 082,50		10 943,78	
Yle-vero		132,87		143,00		143,00		143,00	
Maksettavat verot ansiotuloista		132,87		143,00		143,00		5 352,51	
Maksettavat verot yhteensä		2 403,76		3 473,42		4 255,50		16 326,29	
Nettotulo		18 076,24		21 326,58		23 890,58		50 219,79	

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e/kk	Pelien tuotto 500e/kk	Pelien tuotto 1000e/kk	Pelien tuotto 5000e/kk
Palkkatulot 30 000					
Tulot	Palkkatulot	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
	Pelitulot	60,00	3 300,00	5 809,56	34 609,56
	Ansiotulot yhteensä	30 060,00	33 300,00	35 809,56	64 609,56
Luonn. vähennykset					
Tulonhankkimisvä hennys		620,00	620,00	620,00	620,00
Puhdas ansiotulo		29 440,00	32 680,00	35 189,56	63 989,56
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	1 815,00	1 815,00	1 815,00	1 815,00
	Sairausvakuutukset päiväraha	252,00	252,00	336,00	336,00
	Yrittäjän korotettu päivärahamaks	-	-	13,00	13,00
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		27 373,00	30 613,00	33 025,56	61 825,56
Muut vähennykset					
Valtionverotuksen väh.					
ei vähennyksiä		-	-	-	-
Kunnallisverotuksen väh.					
Ansiotulovähennys		2 875,20	2 729,40	2 616,47	1 320,47
Verotettava ansiotulo		27 373,00	24 497,80	27 883,60	61 825,56
Valtion tulovero					
Työtulovä hennys	1 065,78	1 632,78	2 054,97	7 980,00	
	1 010,00	1 010,00	984,82	653,62	
Maksuunpantava valtion vero		55,78	622,78	1 070,15	7 326,38
Kunnallisvero					
Sair.vak. sairaanhoitomaksu	4 838,32	5 507,01	6 005,80	11 949,76	
	323,37	368,06	401,40	798,67	
	252,00	252,00	336,00	336,00	
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	-	-	13,00	13,00	
	5 413,69	6 127,07	6 743,20	13 084,42	
Yle-vero		143,00	143,00	143,00	
Maksettavat verot ansiotuloista		198,78	765,78	1 213,15	7 469,38
Maksettavat verot yhteensä		5 642,46	6 922,85	7 986,35	20 583,80
Nettotulo		24 837,54	27 877,15	30 159,73	55 962,28

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e/kk	Pelien tuotto 500e/kk	Pelien tuotto 1000e/kk	Pelien tuotto 5000e/kk
Palkkatulot 50 000					
Tulot	Palkkatulot	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
	Pelitulot	60,00	3 300,00	5 809,56	34 609,56
	Ansiotulot yhteensä	50 060,00	53 300,00	55 809,56	84 609,56
Luonn. vähennykset					
Tulonhankkimisvä hennys		620,00	620,00	620,00	620,00
Puhdas ansiotulo		49 440,00	52 680,00	55 189,56	83 989,56
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	3 025,00	3 025,00	3 025,00	3 025,00
	Sairausvakuutukset päiväraha	420,00	420,00	504,00	504,00
	Yrittäjän korotettu päivärahmaks	-	-	13,00	13,00
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		45 995,00	49 235,00	51 647,56	80 447,56
Muut vähennykset					
Valtionverotuksen väh.					
ei vähennyksiä		-	-	-	-
Kunnallisverotuksen väh.					
Ansiotulovähennys		1 975,20	1 829,40	1 716,47	420,47
Verotettava ansiotulo		45 995,00	49 235,00	51 647,56	80 447,56
Valtion tulovero					
Työtulovähennys	4 576,43	5 273,03	5 791,73	12 730,15	
	820,94	783,68	754,82	423,62	
Maksuunpantava valtion vero		3 755,49	4 489,35	5 036,91	12 306,53
Kunnallisvero					
Sair.vak. sairaanhoitomaksu	8 693,91	9 362,61	9 861,39	15 805,35	
	581,06	625,75	659,09	1 056,36	
	420,00	420,00	420,00	420,00	
Yrittäjän korotettu päivärahmaksu	-	-	13,00	13,00	
	9 694,97	10 408,36	10 953,48	17 294,71	
Yle-vero		143,00	143,00	143,00	143,00
Maksettavat verot ansiotuloista		3 898,49	4 632,35	5 179,91	12 449,53
Maksettavat verot yhteensä		13 623,46	15 070,70	16 163,39	25 774,24
Nettotulo		36 856,54	39 729,30	41 982,69	66 771,84

Liite 4. Laskelma pelimyyntitulojen verotuksesta yksityisenä osakeyhtiönä, kun osinkoa jaetaan vain 8 % yhtiön osakkeiden matemaattisesta arvosta

1 (5)

Yksityisen osakeyhtiön verolaskelma - Verovuosi 2014

Osinkoa maksetaan vain määrä, joka vastaa 8% osakkeiden matemaattisesta arvosta

Nettovarallisuus 5 000,00 (=osakkeiden matemaattinen arvo)
8 % 400,00

	Pelien tuotto 50e/kk	Pelien tuotto 500e/kk	Pelien tuotto 1000e/kk	Pelien tuotto 5000e/kk
Pelitulot kulujen jälkeen	600,00	6 000,00	12 000,00	60 000,00
Pakolliset lisäkulut (VEL)	-	-	1 817,40	1 817,40
Tulos ennen veroja	600,00	6 000,00	10 182,60	58 182,60
Yhteisövero 20%	120,00	1 200,00	2 036,52	11 636,52
Nettotulos	480,00	4 800,00	8 146,08	46 546,08
Verovapaa tuloa	300,00	300,00	300,00	300,00
Pääomatuloa	100,00	100,00	100,00	100,00
Ansiotuloa	-	-	-	-

Pääomatulot				
Pääomatulot	100,00	100,00	100,00	100,00
Maksettavat verot pääomatulosta	30,00	30,00	30,00	30,00

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e /kk	Pelien tuotto 500e /kk	Pelien tuotto 1000e /kk	Pelien tuotto 5000e /kk
Palkkatulot 10 000					
Tulot	Palkkatulot	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
	Pelitulot	-	-	-	-
	Ansiotulot yhteensä	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
Luonn. vähennykset	Tulonhankkimisvähennys	620,00	620,00	620,00	620,00
		9 380,00	9 380,00	9 380,00	9 380,00
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	605,00	605,00	605,00	605,00
	Sairausvakuutukset päiväraha	84,00	84,00	168,00	168,00
	Yrittäjän korotettu päivärahamaks	-	-	13,00	13,00
		8 691,00	8 691,00	8 594,00	8 594,00
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen					
Muut vähennykset					
Valtionverotuksen väh.					
Valtionverotuksen väh.		-	-	-	-
Kunnallisverotuksen väh.					
Ansiotulovähennys		3 187,90	3 187,90	3 187,90	3 187,90
Perusvähennys		2 441,11	2 441,11	2 459,54	2 459,54
Verotettava ansiotulo		8 691,00	8 691,00	8 594,00	8 594,00
Verotettava ansiotulo					
Verotettava ansiotulo		8 691,00	8 691,00	8 594,00	8 594,00
Valtion tulovero					
Työtulovähennys		-	-	-	-
Maksuunpantava valtion vero		555,00	555,00	555,00	555,00
Kunnallisvero					
Sair.vak. sairaanhoitomaksu		604,74	604,74	604,74	581,95
Sair.vak. päivärahamaksu		40,42	40,42	40,42	38,89
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu		84,00	84,00	84,00	168,00
Kunnallisvero yhteensä		-	-	-	13,00
Työtulovähennys (siirto)		729,16	729,16	729,16	801,84
Maksuunpantava kunnallisvero		555,00	555,00	555,00	555,00
Yle-vero		174,16	174,16	174,16	246,84
Yle-vero		64,46	64,46	68,00	68,00
Maksettavat verot ansiotuloista		64,46	64,46	68,00	246,84
Maksettavat verot yhteensä		268,63	268,63	344,84	344,84
Nettotulo		10 131,37	10 131,37	10 055,16	10 055,16

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e /kk	Pelien tuotto 500e /kk	Pelien tuotto 1000e /kk	Pelien tuotto 5000e /kk
<i>Palkkatulot 20 000</i>					
Tulot	Palkkatulot	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00
	Pelitulot	-	-	-	-
	Ansiotulot yhteensä	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00
Luonn. vähennykset	Tulohankkimisvähennys	620,00	620,00	620,00	620,00
		19 380,00	19 380,00	19 380,00	19 380,00
Puhdas ansiotulo					
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	1 210,00	1 210,00	1 210,00	1 210,00
	Sairausvakuutukset päiväraha	168,00	168,00	252,00	252,00
	Yrittäjän korotettu päivärahamaks	-	-	13,00	13,00
		18 002,00	18 002,00	17 905,00	17 905,00
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen					
Muut vähennykset					
Valtionverotuksen väh.					
<i>ei vähennyksiä</i>					
Kunnallisverotuksen väh.	Ansiotulovähennys	3 327,90	3 327,90	3 327,90	3 327,90
	Perusvähennys	698,62	698,62	717,05	717,05
Verotettava ansiotulo					
		18 002,00	13 975,48	17 905,00	13 860,05
Valtion tulovero	Työtulovähennys	118,63	118,63	112,33	112,33
	Maksuunpantava valtion vero	118,63	118,63	112,33	112,33
Kunnallisvero		-	-	-	-
	Sair.vak. sairaanhoitomaksu	2 760,16	2 760,16	2 737,36	2 737,36
	Sair.vak. päivärahamaksu	184,48	184,48	182,95	182,95
	Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	168,00	168,00	252,00	252,00
	Kunnallisvero yhteensä	3 112,63	3 112,63	3 185,31	3 185,31
Maksuunpantava kunnallisvero	Työtulovähennys (siirto)	891,37	891,37	897,68	897,68
		2 221,26	2 221,26	2 287,64	2 287,64
Yle-vero					
		132,46	132,46	132,46	132,46
Maksettavat verot ansiotuloista					
		132,46	2 221,26	2 287,64	2 287,64
Maksettavat verot yhteensä					
		2 383,73	2 383,73	2 450,10	2 450,10
Nettotulo					
		18 016,27	18 016,27	17 949,90	17 949,90

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e/kk	Pelien tuotto 500e/kk	Pelien tuotto 1000e/kk	Pelien tuotto 5000e/kk
Palkkatulot 30 000					
Tulot	Palkkatulot	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
	Pelitulot	-	-	-	-
	Ansiotulot yhteensä	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
Luonn. vähennykset					
Tulonhankkimisvä hennys		620,00	620,00	620,00	620,00
Puhdas ansiotulo		29 380,00	29 380,00	29 380,00	29 380,00
Muut yhteiset vähenn.	Eläke- ja työttömyysvakuutus	1 815,00	1 815,00	1 815,00	1 815,00
	Sairausvakuutukset päiväraha	252,00	252,00	336,00	336,00
	Yrittäjän korotettu päivärahmaks	-	-	13,00	13,00
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		27 313,00	27 313,00	27 216,00	27 216,00
Muut vähennykset					
Valtionverotuksen väh.					
ei vähennyksiä		-	-	-	-
Kunnallisverotuksen väh.					
Ansiotulovähennys		2 877,90	2 877,90	2 877,90	2 877,90
Verotettava ansiotulo		27 313,00	24 435,10	27 216,00	27 216,00
Verotettava ansiotulo					24 338,10
Valtion tulovero	Työtulovähennys	1 055,28	1 055,28	1 038,30	1 038,30
	Maksuunpantava valtion vero	1 010,00	1 010,00	1 010,00	1 010,00
		45,28	45,28	28,30	28,30
Kunnallisvero	Sair.vak. sairaanhoitomaksu	4 825,93	4 825,93	4 806,77	4 806,77
	Sair.vak. päivärahmaksu	322,54	322,54	321,26	321,26
	Yrittäjän korotettu päivärahmaksu	252,00	252,00	336,00	336,00
Kunnallisvero yhteensä		5 400,48	5 400,48	5 477,04	5 477,04
Yle-vero		143,00	143,00	143,00	143,00
Maksettavat verot ansiotuloista		188,28	5 400,48	171,30	5 477,04
Maksettavat verot yhteensä			5 618,75	5 678,34	5 678,34
Nettotulo			24 781,25	24 721,66	24 721,66

Ansiotulot		Pelien tuotto 50e/kk	Pelien tuotto 500e/kk	Pelien tuotto 1000e/kk	Pelien tuotto 5000e/kk
Palkkatulot 50 000					
Tulot	Palkkatulot	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
	Pelitulot	-	-	-	-
	Ansiotulot yhteensä	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
Luonn. vähennykset					
	Tulonhankkimisvä hennys	620,00	620,00	620,00	620,00
Puhdas ansiotulo		49 380,00	49 380,00	49 380,00	49 380,00
Muut yhteiset vähenn.					
	Eläke- ja työttömyysvakuutus	3 025,00	3 025,00	3 025,00	3 025,00
	Sairausvakuutukset päiväraha	420,00	420,00	504,00	504,00
	Yrittäjän korotettu päivärahmaks	-	-	13,00	13,00
Tulo yhteisten vähennysten jälkeen		45 935,00	45 935,00	45 838,00	45 838,00
Muut vähennykset					
Valtionverotuksen väh.					
	<i>ei vähennyksiä</i>	-	-	-	-
Kunnallisverotuksen väh.					
	Ansiotulovähennys	1 977,90	1 977,90	1 977,90	1 977,90
Verotettava ansiotulo		45 935,00	43 957,10	43 957,10	43 860,10
Valtion tulovero					
	Työtulovähennys	4 563,53	4 563,53	4 542,67	4 542,67
	Maksuunpantava valtion vero	821,63	821,63	821,63	821,63
		3 741,90	3 741,90	3 721,04	3 721,04
Kunnallisvero					
	Sair.vak. sairaanhoitomaksu	8 681,53	8 681,53	8 662,37	8 662,37
	Sair.vak. päivärahmaksu	580,23	580,23	578,95	578,95
	Sair.vak. korotettu päivärahmaksu	420,00	420,00	504,00	504,00
	Kunnallisvero yhteensä	-	-	13,00	13,00
		9 681,76	9 681,76	9 758,32	9 758,32
Yle-vero					
		143,00	143,00	143,00	143,00
Maksettavat verot ansiotuloista		3 884,90	3 884,90	3 864,04	3 864,04
Maksettavat verot yhteensä					
		13 596,66	13 596,66	13 652,36	13 652,36
Nettotulo		36 803,34	36 803,34	36 747,64	36 747,64